

แนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ฉบับปรับปรุง)

เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) เป้าหมายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็ก ในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญต่อการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้อง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้ แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรสำหรับสถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานตามจุดหมาย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

ภายใต้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้มีการจัดทำแนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย โดยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำแนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ ฉบับนี้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยสอดคล้อง กับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อไป

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สารบัญ

	หน้า
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย.....	๑
วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัย.....	๑
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	๑
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี.....	๒
จุดหมาย.....	๒
แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	๒
พัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	๔
คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ ๒๑.....	๖
สภาพที่พึงประสงค์.....	๘
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	๑๔
ตารางวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	๑๕
ประสบการณ์สำคัญ.....	๒๔
สาระการเรียนรู้รายปี/รายชั้น.....	๓๐
กำหนดเวลาเรียน.....	๔๓
ผังโน้ตทัศน์สาระที่ควรเรียนรู้.....	๔๔
สาระการเรียนรู้ วันสำคัญ.....	๖๑
โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ – ๔ ปี.....	๖๒
โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ – ๕ ปี.....	๖๙
โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ – ๖ ปี.....	๗๖
สาระการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ – ๔ ปี.....	๘๓
สาระการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ – ๕ ปี.....	๙๐
สาระการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ – ๖ ปี.....	๙๘
กำหนดการจัดประสบการณ์ – หน่วยการเรียนรู้ปฐมวัย อายุ ๓ – ๖ ปี.....	๑๐๗
หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน.....	๑๐๙
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ.....	๑๑๑
กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม).....	๑๑๒
กิจกรรมสร้างสรรค์.....	๑๑๓

สารบัญ (ต่อ)

[illegible]

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัยและสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านเป็นองค์รวมมีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยกำหนดหลักการดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลายได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปีมุ่งพัฒนาให้เด็กมีการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย มีดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรงและมีสุขนิสัยที่ดี
๒. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักการสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิตพัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกันแต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆอาจแตกต่างกันได้ขั้นตอนแรกๆจะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไปพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาแต่ละส่วนส่งผลกระทบซึ่งกันและกันเมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วยในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติก็จะทำให้ด้านอื่นๆผิดปกติตามด้วยแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายอธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นเด็กจะพัฒนาขึ้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขึ้นนั้นก่อนสำหรับทฤษฎีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจและสังคมอธิบายว่าการอบรมเลี้ยงดูในเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเองเด็กที่ได้รับการรัก

และความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่นเห็นคุณค่าของตนเองจะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาอธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะซึ่งจะพัฒนาตามอายุประสบการณ์รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วยจากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ และการแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้น เด็กควรมีโอกาสเล่น ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว และเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุดในร่างกายของคนเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้นั้นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้ รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ ๕ ปี และมีปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อ โดยในช่วง ๓ ปีแรกของชีวิต สมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมามากมาย มีการสร้างไขมันหรือมันสมองหุ้มล้อมรอบเส้นใยสมองด้วย พอเด็กอายุ ๓ ปี สมองจะมีขนาดประมาณ ๘๐% ของสมองผู้ใหญ่ มีเซลล์สมองนับหมื่นล้านเซลล์ เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ยังได้รับการกระตุ้นมากเท่าใด การเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองยิ่งมีมากขึ้นและความสามารถทางการคิดยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากเด็กขาดการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อที่สร้างขึ้นมาก็จะหายไป เด็กที่ได้รับความเครียดอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ขาดความสามารถที่จะเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ส่วนต่าง ๆ ของสมองเจริญเติบโตและเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาต่างกัน จึงอธิบายได้ว่าการเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งที่เรียกว่า “หน้าต่างของโอกาสการเรียนรู้” ซึ่งเป็นช่วงที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และครูสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาสิ่งนั้น ๆ ได้ดีที่สุด เมื่อพ้นช่วงนี้ไปแล้ว โอกาสนั้นจะฝีกยากหรือเด็กทำไม่ได้เลย เช่น การเชื่อมโยงวงจรประสาทของการมองเห็นและรับรู้ภาพจะต้องได้รับการกระตุ้นการทำงานตั้งแต่ ๓ หรือ ๔ เดือนแรกของชีวิตจึงจะมีพัฒนาการตามปกติ ช่วงเวลาของการเรียนภาษาคือ อายุ ๓ - ๕ ปีแรกของชีวิต เด็กจะพูดได้ชัดคล่อง และถูกต้อง โดยการพัฒนาจากการพูดเป็นคำ ๆ มาพูดเป็นประโยคและเล่าเรื่องได้ เป็นต้น

๔. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่ายรวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และสัญลักษณ์ ตามลำดับ

๕. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดก และความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัว และชุมชนของแต่ละที่ด้วยบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ครูควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรม เช่น ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เรื่องศาสนา ประเทศพม่า ลาว กัมพูชา ก็คล้ายคลึงกับคนไทยในการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ การไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามจึงมีวัฒนธรรมแบบอิสลาม ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากศาสนาคริสต์ ประเทศสิงคโปร์และเวียดนามนับถือหลายศาสนา โดยนับถือลัทธิธรรมเนียมแบบจีนเป็นหลัก เป็นต้น

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามวุฒิภาวะและสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยอาจเร็วหรือช้าแตกต่างกันไปในเด็กแต่ละคน หากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ก็จะส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กที่ตนดูแลรับผิดชอบ ทั้งนี้ พัฒนาการของเด็กปฐมวัยอายุ ๓ – ๖ ปี สรุปที่สำคัญ มีดังนี้

๑. ด้านร่างกายเจริญเติบโตรวดเร็วโดยเฉพาะในเรื่องน้ำหนักและส่วนสูงกล้ามเนื้อที่ใช้ในการเคลื่อนไหว เช่น กล้ามเนื้อมือ กล้ามเนื้อเท้า ยังทำงานไม่ประสานดีพอโดยเฉพาะกล้ามเนื้อมือ – ตา ทำให้เด็กยังไม่สามารถเขียนหนังสือได้ดี เด็กวัยนี้ชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง มีความคล่องแคล่วว่องไว ในการเดิน การวิ่งและการหยิบจับ สามารถควบคุมและบังคับการทรงตัวได้ดี เด็กวัยนี้พร้อมที่จะออกกำลังและเคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ การสัมผัสหรือการใช้มือมีความละเอียดขึ้น การพัฒนากล้ามเนื้อเล็กช้า ควรระวังไม่ให้เกิดการผลักดันให้เด็กใช้กล้ามเนื้อเล็กเร็วเกินไป จนทำให้เด็กเกิดความเครียด ทั้งนี้ เด็กปฐมวัยสามารถทำกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อเล็กได้ดีและนานขึ้น ถ้าเด็กไม่เครียดหรือกังวล

๒. ด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นวัยเจ้าอารมณ์ เมื่อมีอารมณ์จะแสดงออกอย่างเต็มที่ไม่มีปิดบัง ซ่อนเร้น แต่จะเกิดเพียงชั่วครู่แล้วหายไป การที่เด็กเปลี่ยนแปลงอารมณ์ง่าย เพราะมีช่วงความสนใจระยะสั้น เมื่อมีสิ่งใดน่าสนใจก็จะเปลี่ยนความสนใจไปตามสิ่งนั้น ๆ เด็กอาจกลัวสัตว์หรือความมืดความกลัวของเด็กจะเกิดจากจินตนาการ เห็นสัตว์ประหลาดหรือภูตผีว่าเป็นเรื่องจริงสำหรับตน ความรู้สึกของเด็กจะกลับไปกลับมา บางครั้งต้องการอิสระ บางครั้งต้องการพึ่งพิงผู้อื่น เช่น เด็กแสดงความต้องการจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองแต่แล้วกลับให้ผู้ใหญ่ทำให้

๓. ด้านสังคม เด็กเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมครั้งแรกในครอบครัว โดยมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ และพี่น้อง เมื่อโตขึ้นต้องไปสถานศึกษา เด็กเริ่มเรียนรู้การติดต่อและการมีสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเดียวกัน เด็กได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้าสังคมกับเด็กอื่น พร้อม ๆ กับรู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อนเจตคติและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะก่อขึ้นในวัยนี้ และจะฝังแน่นยากที่จะเปลี่ยนแปลงในวัยต่อมา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้มี ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะแรกนั้นเป็นความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ และลักษณะที่สองเป็นความสัมพันธ์กับเด็กในวัยใกล้เคียงกัน

๔. ด้านสติปัญญา ความคิดของเด็กวัยนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น เด็กมีความคิดเพียงแต่ว่าทุกคนมองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ เหมือนตนเอง ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ที่สุด เมื่ออายุ ๔ – ๕ ปี เด็กสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อย ๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แก้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผลความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว พัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้นในส่วนของพัฒนาการทางภาษา เด็กวัยนี้เป็นระยะเวลาของการพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษาจากการทำงานต่าง ๆ ในรูปของการพูดคุยการตอบคำถาม การเล่าเรื่อง การเล่านิทานและการทำงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานศึกษา เด็กปฐมวัยสามารถใช้ภาษาแทนความคิดของตน และใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น คำพูดของเด็กวัยนี้ อาจทำให้ผู้ใหญ่บางคนเข้าใจว่าเด็กรู้มากแล้ว แต่ที่จริงเด็กยังไม่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวลึกซึ้งนัก

คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ ๒๑

๑. การพึ่งตนเองได้

- ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้เหมาะสมตามวัย
- ช่วยเหลือตนเองในเรื่องต่างๆ ได้ เช่น การทำความสะอาดร่างกาย การอาบน้ำ แต่งตัว การล้างมือ การแปรงฟัน การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำห้องส้วม การนอน และการถือสิ่งของ ด้วยตนเอง เป็นต้น
- เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมการเล่น และการทำงาน

๒. ความเชื่อมั่นในตนเอง

- ถาม-ตอบ หรือโต้ตอบกับครูและเพื่อนได้อย่างมั่นใจ
- เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นได้อย่างภาคภูมิใจ
- กล้าพูด กล้าแสดงออกในการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
- พูดแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอเรื่องต่างๆ ด้วยความมั่นใจ
- สำรวจ ค้นคว้าสิ่งใหม่ๆ ที่สนใจด้วยตนเอง

๓. การตัดสินใจด้วยตนเอง

- ตัดสินใจและเลือกปฏิบัติสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมตามวัย
- ตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม
- แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

๔. การรู้จักตนเอง

- รู้ว่าตนเองเป็นใคร มาจากไหน
- รู้ว่าตนเองชอบหรือไม่ชอบอะไร
- การเข้าใจความรู้สึกของตนเอง
- รู้ว่าตนเองสามารถทำอะไรได้บ้าง
- รู้จักจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง
- รู้เป้าหมายของตนเอง (บอกได้ว่าโตขึ้นอยากเป็นอะไร)

๕. การเคารพตนเอง

- มีความภาคภูมิใจในตนเอง
- มีสัมมาคารวะ
- มีสัมพันธภาพที่ดีและรู้จักเคารพผู้อื่น
- กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- ยอมรับจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง

๖. การควบคุมตนเอง

- ควบคุมอารมณ์ของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้เหมาะสมตามวัย
- มีความมั่นคงทางอารมณ์ (ไม่หุนหันพลันแล่น)
- เล่นหรือทำกิจกรรม และอยู่ร่วมกับเพื่อนหรือผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- แก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย

๗. การยับยั้งชั่งใจตนเอง

- มีความอดทนในการรอคอย
- ตัดสินใจว่าอะไรถูก อะไรผิด ดีหรือไม่ดี
- แสดงออกด้วยวาจาที่สุภาพ อ่อนน้อม
- คิดและตัดสินใจในการปฏิบัติตามสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม

๘. แรงจูงใจในตนเอง

- มีความตั้งใจและสนใจในการทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง
- มีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม
- กระตือรือร้น อยากรู้ค้นคว้าสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัวเสมอ
- มีความเพียรพยายามอย่างไม่ท้อถอยในการสำรวจค้นพบสิ่งแวดล้อม

๙. การยืนหยัดด้วยตนเอง

- กระตือรือร้นและตั้งใจในการทำงาน
- ไม่ย่อท้อต่อสิ่งที่ทำ
- ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จด้วยตนเอง

๑๐. การมีวินัยในตนเอง

- ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม (ความประพฤติทั่วไป)
- รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง (วินัยในหน้าที่)
- ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและช่วยเหลือตนเองในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม

(วินัยในกิจวัตรประจำวัน)

- ควบคุมตนเองและอดทนต่อความยากลำบาก (วินัยในการควบคุมตนเอง)

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็กโดยมีรายละเอียดของสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละช่วงอายุ ดังนี้

เด็กอายุ ๓ – ๔ ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
- ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- นอนพักผ่อนเป็นเวลา
- ออกกำลังกายเป็นเวลา
- เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- เดินตามแนวที่กำหนดได้
- กระโดดสองขา ขึ้นลงอยู่กับที่ได้
- วิ่งแล้วหยุดเองได้
- รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย
- ใช้กรรไกรตัดกระดาษจากกันได้ในมือเดียว
- เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้
- ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ ซม.ได้

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

- แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
- กล้าพูดกล้าแสดงออก
- แสดงความพอใจในผลงานตนเอง
- สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
- สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
- สนใจมีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี
- บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น
- แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
- แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
- แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น
- ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีช่วยเหลือ

พัฒนาการด้านสังคม

- แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ
- รับประทานอาหารด้วยตนเอง
- ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ
- เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ
- เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- มีส่วนร่วมดูแลรักษารั้วรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- ทิ้งขยะได้ถูกที่
- ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
- กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- หยุดยืนเมื่อได้ยินเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี
- เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
- เล่นร่วมกับเพื่อน
- ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่ และบุคคลที่คุ้นเคยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
- ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
- เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ
- อ่านภาพและพูดข้อความด้วยภาษาของตนเอง
- เขียนขีดเขียนอย่างมีทิศทาง
- บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
- จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะ หรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว
- คัดแยกสิ่งต่างๆตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน
- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ
- ระบุมวลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น
- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ
- แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก
- สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง
- เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง

- สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง
- กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม
- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ

เด็กอายุ ๔ - ๕ ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาด
- ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
- นอนพักผ่อนเป็นเวลา
- ออกกำลังกายเป็นเวลา
- เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง
- เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรง ได้ โดยไม่ต้องกางแขน
- กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว
- วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้
- รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองข้าง
- ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้
- เขียนรูปลิ่มเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
- ร้อยวัสดุที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ ซม.ได้

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

- แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์
- กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์
- แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง
- สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
- สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
- สนใจมีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี
- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
- ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
- แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น
- ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ

พัฒนาการด้านสังคม

- แต่งตัวด้วยตนเอง
- รับประทานอาหารด้วยตนเอง
- ใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
- เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง
- เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- ทิ้งขยะได้ถูกที่
- ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง
- กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
- หยุดยั้งเมื่อได้ยินเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี
- เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
- เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม
- ยืม ทักทาย หรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง
- มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้ด้วยตนเอง
- ประนีประนอมแก้ไขปัญหโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง
- เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดสายตามองข้อความตามบรรทัด
- เขียนคล้ายตัวอักษร
- บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
- จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว
- จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้อย่างน้อย ๑ ลักษณะเป็นเกณฑ์
- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ
- ระบุสาเหตุ หรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ
- คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นหรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล
- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น
- ระบุปัญหา และแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก

- สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
- เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่
- สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น
- กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม
- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการของตนเอง
- ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ

เด็กอายุ ๕ – ๖ ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

- นำน้หนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
- นอนพักผ่อนเป็นเวลา
- ออกกำลังกายเป็นเวลา
- เล่น ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย
- เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
- กระโดดขาเดียวไปข้างหน้า ได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว
- วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
- รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้
- ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
- เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
- ร้อยวัสดุที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางเล็กกว่า ๐.๒๕ ซม.ได้
- แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

- แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
- แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น
- สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
- สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
- สนใจมีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี

- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง
- แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
- ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
- แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
- ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

พัฒนาการด้านสังคม

- แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว
- รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
- ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
- เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
- เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง
- ดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
- ทิ้งขยะได้ถูกที่
- ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ถูกต้องตามกาลเทศะ
- กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
- หยุดยืนเมื่อได้ยินเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี
- เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
- เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
- ยิ้ม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
- มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
- ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
- ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
- เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
- อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
- เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง
- บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส
- จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ ๒ ลักษณะขึ้นไป

- จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ ๒ ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ
- อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
- คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้น
- ระบุปัญหาสร้างทางเลือก และเลือกวิธีแก้ปัญหา
- สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
- เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่
- สนใจหยิบหนังสือมาอ่าน และเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
- กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
- ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไหร่” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๑๒ มาตรฐานที่ครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

- มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

- มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้
เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระ การเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

ตารางวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน ๕ ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี มี ๓ ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ของกรมอนามัย	- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ของกรมอนามัย	- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ของกรมอนามัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาด	- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
- ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	- ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
- นอนพักผ่อนเป็นเวลา	- นอนพักผ่อนเป็นเวลา	- นอนพักผ่อนเป็นเวลา
- ออกกำลังกายเป็นเวลา	- ออกกำลังกายเป็นเวลา	- ออกกำลังกายเป็นเวลา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	- เล่น ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน มี ๒ ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
-เดินตามแนวที่กำหนดได้	-เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกางแขน	-เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกางแขน
-กระโดดสองขา ขึ้นลงอยู่กับที่ได้	-กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ โดยไม่เสียการทรงตัว	-กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว
-วิ่งแล้วหยุดเองได้	- วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	-วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
-รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	- รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองข้าง	-รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกัน ได้โดยใช้มือเดียว	- ใช้กรรไกรตัดกระดาษ ตามแนวเส้นตรงได้	- ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนว เส้นโค้งได้
- เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้	- เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบ ได้อย่างมีมุมชัดเจน	- เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ อย่างมีมุมชัดเจน
- ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง ๑ ซม.ได้	- ร้อยวัสดุที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ ซม.ได้	- ร้อยวัสดุที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง เล็กกว่า ๐.๒๕ ซม.ได้

๒.พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน ๗ ตัวบ่งชี้ ได้แก่
มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มี ๒ ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ เหมาะสมกับบางสถานการณ์	- แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ ตามสถานการณ์	- แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- กล้าพูดกล้าแสดงออก	- กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่าง เหมาะสมบางสถานการณ์	- กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่าง เหมาะสมตามสถานการณ์
- แสดงความพอใจ ในผลงานตนเอง	- แสดงความพอใจ ในผลงานและความสามารถ ของตนเอง	- แสดงความพอใจ ในผลงานและความสามารถ ของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มี ๑ ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	- สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	- สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
- สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	- สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	- สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
- สนใจมีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	- สนใจมีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	- สนใจมีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม มี ๔ ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ ซื่อสัตย์สุจริต

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ มีเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	- แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	- แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง
- แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	- แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	- แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๔ มีความรับผิดชอบ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีช่วยเหลือ	- ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน ๘ ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มี ๓ ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ	- แต่งตัวด้วยตนเอง	- แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว
- รับประทานอาหารด้วยตนเอง	- รับประทานอาหารด้วยตนเอง	- รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
- ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	- ใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	- ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๒ มีวินัยในตนเอง

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	- เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	- เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
- เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	- เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	- เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๓ ประหยัดและพอเพียง

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย มี ๒ ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
- ทิ้งขยะได้ถูกที่	- ทิ้งขยะได้ถูกที่	- ทิ้งขยะได้ถูกที่

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักษาความเป็นไทย

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	- ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ถูกต้องตามกาลเทศะ
- กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	- กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
- หยุดยีนเมื่อได้ยินเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี	- หยุดยีนเมื่อได้ยินเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี	- หยุดยีนเมื่อได้ยินเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มี ๓ ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	- เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	- เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- เล่นร่วมกับเพื่อน	- เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	- เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
- ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่ และบุคคลที่คุ้นเคยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ยิ้ม ทักทาย หรือพูดคุยกับผู้ใหญ่ และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	- ยิ้ม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่ และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
- ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้ด้วยตนเอง	- ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
- ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน ๙ ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มี ๒ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
- เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ	- เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	- เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- อ่านภาพและพูดข้อความด้วยภาษาของตนเอง	- อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดสายตามองข้อความตามบรรทัด	- อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
- เขียนขีดเขียนอย่างมีทิศทาง	- เขียนคล้ายตัวอักษร	- เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ มี ๓ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	- บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	- บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
- จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะ หรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว	- จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	- จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ ๒ ลักษณะขึ้นไป
- คัดแยกสิ่งต่างๆตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	- จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้อย่างน้อย ๑ ลักษณะเป็นเกณฑ์	- จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ ๒ ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ	- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ระบุสิ่งที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ระบุสาเหตุ หรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
- คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น	- คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นหรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	- คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้น
- แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	- ระบุปัญหา และแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	- ระบุปัญหาสร้างทางเลือก และเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐาน ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มี ๒ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	- สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	- สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	- เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง อย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	- เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้
ได้เหมาะสมกับวัย มี ๒ ตัวบ่งชี้คือ
ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	- สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	- สนใจหยิบหนังสือมาอ่าน และเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
- กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	- กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	- กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
- ค้นหาตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ค้นหาตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการของตนเอง	- ค้นหาตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
- ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ	- ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	- ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไหร่” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

ประสบการณ์สำคัญ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดประสบการณ์สำคัญเพื่อจะชี้แนะให้ครูเข้าใจว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำคัญที่ควรจัดสำหรับเด็กปฐมวัยมีอะไรบ้าง เด็กปฐมวัยต้องทำอะไร เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างไร ดังนั้นเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องนำประสบการณ์สำคัญทุกด้านไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดประสบการณ์ จัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางในการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย ขณะเรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญทั้งนี้ ประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยมี ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจวัตรประจำวันหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

- การเคลื่อนไหวอยู่กับที่
- การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์
- การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ
- การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างสิ่งต่าง ๆ จากแท่งไม้ บล็อก
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้น
- การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ
- การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

๑.๓ การรักษาสภาพอนามัยส่วนตน

- การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน

๑.๔ การรักษาความปลอดภัย

- การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน
- การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย
- การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างปลอดภัย
- การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ

๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

- การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทางระดับและพื้นที่
- การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๒. ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ สุนทรีภาพดนตรี

- การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
- การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
- การเล่นบทบาทสมมติ
- การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ
- การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

๒.๒ การเล่น

- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่
- การเล่นตามมุมประสบการณ์/มุมเล่นต่างๆ
- การเล่นนอกห้องเรียน

๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม

- การปฏิบัติตามหลักศาสนาที่นับถือ
- การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
- การร่วมสนทนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม

๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์

- การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น
- การเล่นบทบาทสมมติ
- การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
- การร้องเพลง
- การทำงานศิลปะ

๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ

- การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง

๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

- การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือปกป้องเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๓. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่นการทำงานกับผู้อื่น ฯลฯ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง

- การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
- การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
- การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า
- การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่
- การเพาะปลูกและการดูแลต้นไม้
- การเลี้ยงสัตว์
- การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย

- การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย
- การประกอบอาหารไทย
- การศึกษานอกสถานที่
- การละเล่นพื้นบ้านของไทย

๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม

- การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน
- การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
- การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ
- การดูแลห้องเรียนร่วมกัน
- การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ

๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ

- การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การทำงานศิลปะแบบร่วมมือ

๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

- การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา
- การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

- การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๔. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ต่อไป ดังนี้

๔.๑ การใช้ภาษา

- การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม
- การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ
- การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่าง ๆ
- การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่นและการกระทำต่าง ๆ
- การอঙ্กะหะที่เหมาะสมในการพูด
- การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร
- การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลายประเภท/รูปแบบ
- การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ
- การเห็นแบบอย่างการอ่านที่ถูกต้อง
- การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ
- การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง
- การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย
- การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่
- การเดาคำ วลี หรือประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำ ๆ กันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- การเล่นเกมทางภาษา
- การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง
- การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ
- การเขียนคำที่มีความหมายกับเด็ก/คำคุ้นเคย
- การคิดสะกดคำและการเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา

- การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม
- การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน
- การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

- การเล่นกับสื่อต่าง ๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก ทรงกรวย
- การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะ และรูปร่าง รูปทรง
- การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกส่วน
- การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป
- การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
- การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ
- การรวมและแยกสิ่งต่าง ๆ
- การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ
- การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน
- การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร
- การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา
- การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
- การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ
- การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล
- การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
- การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

- การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ
- การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่าง รูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

- การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
- การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ
- การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ
- การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

สาระการเรียนรู้รายปี/รายชั้น

สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

รายละเอียด เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและ ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรม จริยธรรม

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๑ - ๒ แรกได้รับประทับใจ ๑. ชื่อเล่นของเด็ก ๒. ชื่อเล่นของเพื่อน ๓. ชื่อเล่นคุณครูประจำชั้น ๔. ชื่อโรงเรียน ชั้นเรียน ๕. สถานที่ตั้งของโรงเรียน (ชุมชน)	๑. ชื่อ-สกุล ความหมาย คำนำหน้าชื่อ ๒. ชื่อเล่น ชื่อจริงของเพื่อน ๓. ชื่อเล่น – ชื่อจริงคุณครูประจำชั้น ๔. ชื่อโรงเรียน ชั้นเรียน ๕. สถานที่ตั้งโรงเรียน (ชุมชน ตำบล อำเภอ)	๑. ชื่อ-สกุล ความหมาย ที่มาของชื่อ คำนำหน้าชื่อ อายุ ๒. ชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุล ของเพื่อน ๓. ชื่อเล่น- ชื่อจริง นามสกุล คุณครูประจำชั้น ๔. ชื่อโรงเรียน ชั้นเรียน ๕. สถานที่ตั้งโรงเรียน (ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์)
หน่วยที่ ๓ เด็กดีมีวินัย ๑. ของใช้ส่วนตัวเด็ก ๒. สัญลักษณ์ประจำตัว ๓. การเก็บของเข้าที่ ๔. การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำ ๕. การปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน	๑. ของใช้ส่วนตัวเด็ก ๒. สัญลักษณ์ประจำตัว ๓. การเก็บของเข้าที่ เก็บวัสดุอุปกรณ์ ๔. การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำอย่างถูกวิธี ๕. การปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน โรงเรียน	๑. ของใช้ส่วนตัวเด็ก ๒. สัญลักษณ์ประจำตัว ๓. การเก็บของเข้าที่ เก็บวัสดุอุปกรณ์ ๔. การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำอย่างถูกสุขลักษณะ ๕. การปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน โรงเรียน

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย (ต่อ)

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๔ อวัยวะและการดูแลรักษา ๑. หน้าที่และการดูแลรักษาตา ๒. หน้าที่และการดูแลรักษาหู ๓. หน้าที่และการดูแลรักษาจมูก ๔. หน้าที่และการดูแลรักษาปาก ๕. หน้าที่และการดูแลรักษามือ เท้า	๑. หน้าที่ของอวัยวะ ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า ๒. การดูแลรักษาอวัยวะ ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า ๓. การป้องกันและรักษาโรคตาแดง ๔. การป้องกันและรักษาโรคที่เกิดกับหู จมูก ๕. การป้องกัน และดูแลรักษา มือ เท้า ปาก	๑. หน้าที่ และการดูแลรักษา ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า ผิวหนัง ๒. การดูแลรักษาอวัยวะ ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า ผิวหนัง ๓. การป้องกัน และรักษาโรคที่เกิดกับตา หู จมูก ๔. การป้องกัน และดูแลรักษา โรค มือ เท้า ปาก ๕. การดูแลรักษาร่างกายให้สะอาด
หน่วยที่ ๕ กินดี อยู่ดี มีสุข ๑. อาหารดีมีประโยชน์ ๒. ความสำคัญของการรับประทานอาหาร ๓. การล้างมือ ๔. การแปรงฟัน ๕. สุขนิสัยในการขับถ่าย	๑. อาหารดีมีประโยชน์ ๒. ความสำคัญและประโยชน์ของการรับประทานอาหาร ๓. การล้างมืออย่างถูกวิธี ๔. การแปรงฟันและ การทำความสะอาดร่างกาย ๕. สุขนิสัยในการขับถ่าย	๑. อาหารหลัก ๕ หมู่ ๒. ความสำคัญของอาหารหลัก ๕ หมู่ ๓. การล้างมืออย่างถูกวิธี ๔. การแปรงฟันและ การทำความสะอาดร่างกายอย่างถูกวิธี ๕. สุขนิสัยในการขับถ่าย
หน่วยที่ ๖ ขยับกายสบายชีวิ ๑. ประโยชน์ของการพักผ่อน ๒. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย ๓. การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน ๔. ประเภทของการออกกำลังกาย ๕. การเล่นเครื่องเล่นสนาม	๑. ประโยชน์ของการพักผ่อน ๒. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย ๓. การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน ๔. ประเภทของการออกกำลังกาย ๕. การเล่นเครื่องเล่นสนาม	๑. ประโยชน์ของการพักผ่อน ๒. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย ๓. การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน ๔. ประเภทของการออกกำลังกาย ๕. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
หน่วยที่ ๗ ปลอดภัยไว้ก่อน ๑. ความปลอดภัยในการเล่น ๒. ความปลอดภัยในการใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้าและของมีคม ๓. ความปลอดภัยในการใช้ยา ๔. ความปลอดภัยบนท้องถนน ๕. ความปลอดภัยของตนเอง จากผู้อื่น	๑. ความปลอดภัยในการเล่น ๒. ความปลอดภัยในการใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้าและของมีคม ๓. ความปลอดภัยในการใช้ยา ๔. ความปลอดภัยบนท้องถนน ๕. ความปลอดภัยของตนเอง จากผู้อื่น	๑. ความปลอดภัยในการเล่น ๒. ความปลอดภัยในการใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้าและของมีคม ๓. ความปลอดภัยในการใช้ยา ๔. ความปลอดภัยบนท้องถนน ๕. ความปลอดภัยของตนเอง จากผู้อื่น

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย (ต่อ)

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๘ หนูน้อยนักสัมผัส ๑. การมองเห็น ๒. การดมกลิ่น ๓. การได้ยิน ๔. การชิมรส ๕. การสัมผัส	๑. การมองเห็น ๒. การดมกลิ่น ๓. การได้ยิน ๔. การชิมรส ๕. การสัมผัส	๑. การมองเห็น ๒. การดมกลิ่น ๓. การได้ยิน ๔. การชิมรส ๕. การสัมผัส
หน่วยที่ ๙ หนูน้อยน่ารัก ๑. มารยาทในการรับประทานอาหาร ๒. มารยาทในการฟัง พูด ๓. มารยาทในการเดินผ่านผู้ใหญ่ ๔. การนั่งอย่างถูกวิธี ๕. การนอนอย่างถูกวิธี	๑. มารยาทในการรับประทานอาหาร ๒. มารยาทในการฟัง พูด ๓. มารยาทในการเดินผ่านผู้ใหญ่ ๔. การนั่งอย่างถูกวิธี ๕. การนอนอย่างถูกวิธี	๑. มารยาทในการรับประทานอาหาร ๒. มารยาทในการฟัง พูด ๓. มารยาทในการเดินผ่านผู้ใหญ่ ๔. การนั่งอย่างถูกวิธี ๕. การนอนอย่างถูกวิธี
หน่วยที่ ๑๐ หนูทำได้ ๑. มารยาทในการไหว้ผู้ใหญ่ ๒. มารยาทในการกราบผู้ใหญ่ ๓. มารยาทในการกราบพระ ๔. มารยาทในการรับของ ส่งของ ๕. มารยาทในการเดิน	๑. มารยาทในการไหว้ผู้ใหญ่ ๒. มารยาทในการกราบผู้ใหญ่ ๓. มารยาทในการกราบพระ ๔. มารยาทในการรับของ ส่งของ ๕. มารยาทในการเดิน	๑. มารยาทในการไหว้ผู้ใหญ่ ๒. มารยาทในการกราบผู้ใหญ่ ๓. มารยาทในการกราบพระ ๔. มารยาทในการรับของ ส่งของ ๕. มารยาทในการเดิน

สาระที่ควรเรียนรู้ ๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

รายละเอียด เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๑๑ บ้านแสนสุข ๑. ความหมายของบ้าน ๒. พื้นที่รอบบ้าน ๓. ประเภทของบ้าน ๔. ห้องภายในบ้าน ๕. การรักษาความสะอาดบ้าน	๑. ความหมายและประโยชน์ของบ้าน ๒. พื้นที่และบริเวณรอบบ้าน ๓. ประเภทและส่วนประกอบของบ้าน ๔. ห้องต่างๆภายในบ้าน ๕. การรักษาความสะอาดบ้าน	๑. ความหมายและประโยชน์ของบ้าน ๒. พื้นที่และสถานที่ตั้งของบ้าน ๓. ประเภทและส่วนประกอบของบ้าน ๔. ห้องต่างๆภายในบ้านและความสำคัญ ๕. การรักษาความสะอาดบ้านและบริเวณรอบบ้าน
หน่วยที่ ๑๒ ครอบครัวสุขสันต์ ๑. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ๒. หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว ๓. การปฏิบัติตนที่ดีต่อบุคคลในครอบครัว ๔. การมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัว ๕. สิ่งที่เป็นต่อบุคคลในครอบครัว	๑. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ๒. หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว ๓. การปฏิบัติตนที่ดีต่อบุคคลในครอบครัว ๔. การมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัว ๕. สิ่งที่เป็นต่อบุคคลในครอบครัว	๑. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ๒. หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว ๓. การปฏิบัติตนที่ดีต่อบุคคลในครอบครัว ๔. การมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัว ๕. สิ่งที่เป็นต่อบุคคลในครอบครัว
หน่วยที่ ๑๓ บ้านเรือนเคียงกัน ๑. ชื่อเพื่อนบ้าน ๒. การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน ๓. การปฏิบัติตนในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๔. การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน ๕. การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	๑. ชื่อเพื่อนบ้านและความสำคัญของเพื่อนบ้าน ๒. การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน ๓. การปฏิบัติตนในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๔. การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน ๕. การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	๑. ชื่อเพื่อนบ้านและความสำคัญของเพื่อนบ้าน ๒. การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน ๓. การปฏิบัติตนในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๔. การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน ๕. การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย (ต่อ)

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๑๔ โรงเรียนของฉัน ๑. ชื่อโรงเรียน ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน ๒. อาคาร สถานที่ในโรงเรียน ๓. บุคคลในโรงเรียน ๔. การปฏิบัติตนภายในโรงเรียน ๕. การดูแลรักษาสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน	๑.ชื่อโรงเรียน ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนและสถานที่ตั้งของโรงเรียน ๒. อาคาร สถานที่ในโรงเรียน ๓. บุคคลและหน้าที่ของบุคคลภายในโรงเรียน ๔. การปฏิบัติตนการร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน ๕. การดูแลรักษาสถานที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน	๑. ชื่อโรงเรียน ตราสัญลักษณ์ ความสำคัญของโรงเรียนและคำขวัญของโรงเรียน ๒. อาคาร สถานที่และห้องเรียนภายในโรงเรียน ๓. บุคคลและหน้าที่ของบุคคลภายในโรงเรียน ๔. การปฏิบัติตนการร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน ๕. การดูแลรักษาความสะอาดรอบๆ บริเวณโรงเรียน
หน่วยที่ ๑๕ ชุมชนน่าอยู่ ๑. ชื่อชุมชน ๒. ความสำคัญของสถานที่ในชุมชน ๓. การร่วมกิจกรรมในชุมชน ๔. การมีส่วนร่วมในชุมชน ๕. การดูแลสาธารณสมบัติที่ใช้ร่วมกันในชุมชน	๑. ชื่อชุมชนและสถานที่สำคัญในชุมชน ๒. ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน ๓. การร่วมกิจกรรมในชุมชน ๔. การมีส่วนร่วมในชุมชน ๕. การดูแลสาธารณสมบัติที่ใช้ร่วมกันในชุมชน	๑. ชื่อชุมชนและสถานที่สำคัญในชุมชน ๒. ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน ๓. การร่วมกิจกรรมในชุมชนต่าง ๆ ๔. การมีส่วนร่วมในชุมชน ๕. การดูแลสาธารณสมบัติที่ใช้ร่วมกันในชุมชน
หน่วยที่ ๑๖ จังหวัดของเรา ๑. ชื่อและสถานที่ตั้ง ๒. ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัด ๓. อาชีพและอาหารพื้นเมืองของจังหวัด ๔. สถานที่สำคัญของจังหวัด ๕. ศาสนาและประเพณีของจังหวัด	๑. ชื่อ สถานที่ตั้ง คำขวัญและตราประจำจังหวัด ๒. ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัด ๓. อาชีพและอาหารพื้นเมืองของจังหวัด ๔. สถานที่สำคัญของจังหวัด ๕. ศาสนาและประเพณีของจังหวัด	๑. ชื่อ คำขวัญ สถานที่ตั้งและตราประจำจังหวัด ๒. ลักษณะภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศ ๓. อาชีพและอาหารพื้นเมืองของจังหวัด ๔. สถานที่สำคัญของจังหวัด ๕. ศาสนาและประเพณีของจังหวัด

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย (ต่อ)

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๑๗ อาชีพในฝัน ๑. ชื่ออาชีพ ๒. การแต่งกายของแต่ละอาชีพ ๓. สถานที่ใช้ปฏิบัติงาน ๔. เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ๕. ความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพ	๑. ชื่ออาชีพ ๒. หน้าที่และการแต่งกายของแต่ละอาชีพ ๓. สถานที่ใช้ปฏิบัติงาน ๔. เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ๕. ความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพ	๑. ชื่ออาชีพ ๒. หน้าที่และการแต่งกายของแต่ละอาชีพ ๓. สถานที่ใช้ปฏิบัติงาน ๔. เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ๕. ความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพ
หน่วยที่ ๑๘ สมาชิกประเทศอาเซียน ๑. ชื่อประเทศ และธงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๒. ดอกไม้ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๓. ต้นไม้ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๔. สัตว์ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๕. เพลงประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน	๑. ชื่อประเทศ และธงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๒. ดอกไม้ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๓. ต้นไม้ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๔. สัตว์ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๕. เพลงประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน	๑. ชื่อประเทศ และธงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๒. ดอกไม้ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๓. ต้นไม้ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๔. สัตว์ประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน ๕. เพลงประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน
หน่วยที่ ๑๙ บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน ๑. สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว ๒. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ ๓. ฤดูกาล ๔. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕. พิบัติภัยและภัยธรรมชาติ	๑. สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว ๒. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ ๓. ฤดูกาล ๔. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕. พิบัติภัยและภัยธรรมชาติ	๑. สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว ๒. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ ๓. ฤดูกาล ๔. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕. พิบัติภัยและภัยธรรมชาติ
หน่วยที่ ๒๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทวบทวน/ประเมินพัฒนาการ)	(ทวบทวน/ประเมินพัฒนาการ)	(ทวบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๓ ธรรมชาติรอบตัว

รายละเอียด เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์
ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรง
และพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๒๑ สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ๑. ชื่อสิ่งมีชีวิต ๒. ชื่อสิ่งไม่มีชีวิต ๓. ลักษณะของสิ่งมีชีวิต ๔. ลักษณะของสิ่งไม่มีชีวิต ๕. ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต	๑. ความหมายของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ๒. ลักษณะของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ๓. ประเภทของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ๔. ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ๕. การดูแลและอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต	๑. ความหมายของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ๒. ลักษณะของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ๓. ประเภทของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ๔. ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ๕. การดูแลและอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
หน่วยที่ ๒๒ ฤดูกาล ๑. ชื่อฤดูกาล ๒. ฤดูร้อน ๓. ฤดูฝน ๔. ฤดูหนาว ๕. การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดูกาล	๑. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ (ชื่อฤดูกาล) ๒. ฤดูร้อน ๓. ฤดูฝน ๔. ฤดูหนาว ๕. การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดูกาล	๑. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ (ชื่อฤดูกาล) ๒. ฤดูร้อน ๓. ฤดูฝน ๔. ฤดูหนาว ๕. การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดูกาล
หน่วยที่ ๒๓ กลางวัน กลางคืน ๑. ความหมายของกลางวันกลางคืน ๒. กิจวัตรช่วงเวลากลางวัน ๓. กิจวัตรช่วงเวลากลางคืน ๔. การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน ๕. การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน	๑. ความหมายของกลางวันกลางคืน ๒. ลักษณะของกลางวัน ๓. การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน ๔. ลักษณะของกลางคืน ๕. การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน	๑. ความหมายของกลางวัน กลางคืน ๒. ปรากฏการณ์ที่เกิดในเวลากลางวัน ๓. การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน ๔. ปรากฏการณ์ที่เกิดในเวลากลางคืน ๕. การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย (ต่อ)

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๒๔ สัตว์โลกน่ารัก ๑. ประเภทของสัตว์เลี้ยง ๒. รูปร่างลักษณะของสัตว์เลี้ยง ๓. อาหารของสัตว์เลี้ยง ๔. ที่อยู่อาศัยของสัตว์เลี้ยง ๕. ประโยชน์ โทษและการดูแลสัตว์เลี้ยง	๑. ประเภทของสัตว์ ๒. รูปร่างลักษณะของสัตว์ประเภทต่างๆ ๓. อาหารของสัตว์แต่ละประเภท ๔. ที่อยู่อาศัยของสัตว์แต่ละประเภท ๕. ประโยชน์ โทษและการดูแลสัตว์แต่ละประเภท	๑. ประเภทของสัตว์ ๒. รูปร่างลักษณะของสัตว์ประเภทต่างๆ ๓. อาหารของสัตว์แต่ละประเภท ๔. ที่อยู่อาศัยของสัตว์แต่ละประเภท ๕. ประโยชน์ โทษและการดูแลสัตว์แต่ละประเภท
หน่วยที่ ๒๕ ต้นไม้แสนรัก ๑. รูปร่างลักษณะของต้นไม้ ๒. ส่วนประกอบของต้นไม้ ๓. การปลูกต้นไม้ ๔. การดูแลรักษาต้นไม้ ๕. ประโยชน์และโทษของต้นไม้	๑. รูปร่างลักษณะของต้นไม้ ๒. การเจริญเติบโตของต้นไม้ ๓. การขยายพันธุ์และการดูแลรักษาต้นไม้ ๔. การอนุรักษ์ต้นไม้ ๕. ประโยชน์และโทษของต้นไม้	๑. รูปร่างลักษณะของต้นไม้ ๒. การเจริญเติบโตของต้นไม้ ๓. การขยายพันธุ์และการดูแลรักษาต้นไม้ ๔. การอนุรักษ์ต้นไม้ ๕. ประโยชน์และโทษของต้นไม้
หน่วยที่ ๒๖ โลกของแมลง ๑. ชื่อของแมลง ๒. ประเภทของแมลง ๓. ส่วนประกอบของแมลง ๔. ที่อยู่อาศัยของแมลง ๕. การป้องกันตนเองจากแมลงที่มีพิษ	๑. ชื่อ ประเภทของแมลง ๒. รูปร่างลักษณะของแมลง ๓. ที่อยู่อาศัยและอาหารของแมลง ๔. ประโยชน์และโทษของแมลง ๕. การป้องกันตนเองจากแมลงที่มีพิษ	๑. ชื่อประเภทรูปร่างและลักษณะของแมลง ๒. ที่อยู่อาศัยและอาหารของแมลง ๓. วงจรชีวิตของแมลง ๔. ประโยชน์และโทษของแมลง ๕. การป้องกันตนเองจากแมลงที่มีพิษ
หน่วยที่ ๒๗ ผัก ผลไม้ ๑. ชื่อของผัก ๒. ลักษณะและสีของผัก ๓. ชื่อของผลไม้ ๔. รูปร่างลักษณะและสีของผลไม้ ๕. วิธีการรับประทานผักผลไม้	๑. ชื่อรูปร่าง ลักษณะและสีของผัก ๒. ชนิดและส่วนประกอบของผัก ๓. ชนิดและส่วนประกอบของผลไม้ ๔. รูปร่างลักษณะและสีของผลไม้ ๕. วิธีการรับประทานและรสชาติของผัก ผลไม้	๑. ชื่อรูปร่าง ลักษณะและสีของผัก ๒. วิธีการรับประทานและรสชาติของผักผลไม้ ๓. ลักษณะและความแตกต่างของผักผลไม้แต่ละชนิด ๔. วิธีการรับประทานและรสชาติผัก ผลไม้ ๕. ประโยชน์ของผักผลไม้

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย (ต่อ)

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๒๘ ข้าวมหัศจรรย์ ๑. ชนิดของข้าว ๒. รูปร่างลักษณะของเมล็ดข้าวเปลือก ๓. รูปร่างลักษณะของเมล็ดข้าวสาร ๔. ประโยชน์ของข้าว ๕. การดูแลและการเก็บรักษาข้าว	๑. ชนิดของข้าว ๒. รูปร่างลักษณะของต้นข้าว ๓. ขั้นตอนการปลูกข้าว ๔. ประโยชน์ของข้าว ๕. การดูแลและการเก็บรักษา ข้าว	๑. ชนิดของข้าว ๒. ลักษณะของต้นข้าว ๓. ขั้นตอนการปลูกข้าว ๔. การปลูกข้าว ๕. อาหารที่ทำจากข้าว
หน่วยที่ ๒๙ โลกสวยด้วยมือเรา ๑. ความหมาย ประเภทของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ๒. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ๓. การดูแลสิ่งแวดล้อม ๔. ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อม ๕. โทษของสิ่งแวดล้อม	๑. ความหมาย ประเภท สิ่งแวดล้อม ๒. การดูแลสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ๓. การดูแลสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ๔. ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม ๕. ประโยชน์ โทษของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	๑. ความหมาย ประเภท สิ่งแวดล้อม ๒. การดูแลสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ๓. การดูแลสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ๔. ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม ๕. ประโยชน์ โทษของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๔ เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก

รายละเอียด เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก ส่วนต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัย และรักษาสิ่งแวดล้อม

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๓๐ เรารักประเทศไทย ๑.ธงชาติไทย ๒.การแต่งกาย(ชุดประจำชาติ) ๓.การขับร้องเพลงชาติไทย ๔.คำทักทาย ๕.ชนิดของอาหารไทย	๑.สัญลักษณ์ความเป็นไทย ๒.การแต่งกาย(ชุดประจำชาติ) ๓.การขับร้องเพลงชาติไทย ๔.การสื่อสารด้วยภาษาไทย ๕.การประกอบอาหารไทย	๑.สัญลักษณ์ความเป็นไทย ๒.การแต่งกาย (ชุดประจำชาติ) ๓.การขับร้องเพลงชาติเพลงสรรเสริญพระบารมี ๔.ภาษาไทย ภาษาถิ่น ๕.อาหารพื้นบ้าน
หน่วยที่ ๓๑ ปลอดภัยในยานพาหนะ ๑.ความหมายของยานพาหนะ ๒.ประเภทของยานพาหนะ ๓.ชื่อของยานพาหนะ ๔.วิธีเลือกใช้อยานพาหนะที่เหมาะสม ๕.อันตรายจากยานพาหนะ	๑.ความสำคัญของยานพาหนะ ๒.การแยกประเภทของยานพาหนะ ๓.การใช้อยานพาหนะที่ถูกต้องวิธี ๔.อันตรายจากยานพาหนะ ๕.การปฏิบัติตามกฎจราจร	๑.ความหมายและประโยชน์ของยานพาหนะ ๒. เปรียบเทียบความแตกต่างของยานพาหนะ ๓.วิธีการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยระหว่างการเดินทาง ๔.การปฏิบัติตามกฎจราจร ๕.อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง
หน่วยที่ ๓๒ สาระแห่งสี ๑.ชื่อสี ๒.ประเภทของสี ๓.สีที่ได้จากธรรมชาติ ๔.แม่สี ๕.การเลือกใช้สีอย่างปลอดภัย	๑.ชื่อสี ๒.ประเภทของสี ๓.สีที่ได้จากธรรมชาติ ๔.แม่สีและการผสมสีได้ ๓ สี ๕.ประโยชน์-โทษของสี	๑.ชื่อสี ๒.สีที่ได้จากธรรมชาติ ๓.ประเภทของสี ๔.แม่สีและการผสมสีมากกว่า ๓ สี ๕.ประโยชน์-โทษของสี

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย (ต่อ)

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๓๓ สร้างฝันนักคิด ๑.เรียนรู้เรื่องจำนวน๑-๕ ๒.การวัดเปรียบเทียบสิ่งของ ๒ สิ่ง ๓.เรขาคณิต (บอกทิศทางและตำแหน่ง) ๔.เวลา ๕.ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ (การแก้ปัญหา)	๑. เรียนรู้เรื่องจำนวน ๑-๑๐ ๒.การวัด เปรียบเทียบสิ่งของ ๓ สิ่ง ๓.เรขาคณิต (สร้างผลงานจากรูปทรงเรขาคณิต) ๔. พีชคณิต(แบบรูปของรูปที่มีรูปร่าง) ๕.ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ (การให้เหตุผล)	๑.เรียนรู้เรื่องจำนวน ๑-๒๐ ๒.การวัดเปรียบเทียบสิ่งของโดยใช้เครื่องมือวัด ๓.เรขาคณิต/พีชคณิต (ต่อแบบรูปตามความคิดของตนเอง) ๔.การวิเคราะห์ ๕.ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ (การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ เชื่อมโยงความรู้กับศาสตร์อื่นๆ)
หน่วยที่ ๓๔ วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ ๑. ของเล่นที่อยู่รอบตัว การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน ๒. การจม การลอยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ในการสังเกต (ชั่ง ตวง วัด) ๓. แรงดึงดูดของแม่เหล็ก ๔.พลังงานในชีวิตประจำวัน (แหล่งกำเนิดเสียง) ๕.การสังเกตดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว	๑.วัตถุสิ่งของเครื่องใช้ของเล่นที่อยู่รอบตัว การเปรียบเทียบของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน ๒.การทดลองการจม การลอยของสิ่งต่างๆการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ในการสังเกต (ชั่ง ตวง วัด) ๓.สำรวจตรวจสอบแรงแม่เหล็กและแรงโน้มถ่วงต่างๆ ๔.สำรวจการใช้พลังงานใกล้ตัวและบอกวิธีการใช้รวมทั้งประโยชน์และโทษอย่างเหมาะสมกับวัย (แหล่งกำเนิดเสียง) ๕.การสังเกตและบอกความแตกต่างของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว	๑.การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่ายของสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวเช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัสการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน ๒.การทดลองการจม การลอยของสิ่งต่างๆการทดลองสิ่งกำเนิดเสียงใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ในการสังเกต (ชั่ง ตวง วัด) ๓.การดึงดูดและการผลักของแรงแม่เหล็ก การทดลองและสรุปการออกแรงกระทำต่อวัตถุ ๔.ประโยชน์และโทษจากการใช้พลังงาน ๕.การสังเกตดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว สำรวจและบอกชื่อที่เป็นเทคโนโลยีอวกาศ(จรวด ยานอวกาศ ดาวเทียม)

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย (ต่อ)

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๓๕ การสื่อสารไร้พรมแดน ๑.ความหมายของการสื่อสาร ๒.อุปกรณ์สำหรับการสื่อสาร ๓.การติดต่อสื่อสารด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ๔.ประโยชน์ของการสื่อสาร ๕.ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร	๑.ความหมายของการสื่อสาร ๒.อุปกรณ์สำหรับการสื่อสาร ๓.การติดต่อสื่อสารด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ๔.ประโยชน์ของการสื่อสาร ๕.มารยาทในการสื่อสาร	๑.ความหมายและความสำคัญของการสื่อสาร ๒.การเลือกใช้อุปกรณ์สำหรับการสื่อสาร ๓.ประโยชน์และโทษของการใช้เครื่องมือในการสื่อสาร ๔.ความแตกต่างในการสื่อสารจากการใช้อุปกรณ์ชนิดต่างๆ ๕.มารยาทในการใช้เครื่องมือสื่อสาร
หน่วยที่ ๓๖ ท้องแดนอาเซียน ๑.ธงอาเซียน ๒.ตราสัญลักษณ์อาเซียน ๓.คำขวัญอาเซียน ๔.เพลงอาเซียน ๕.ภาษาอาเซียน	๑.ธงอาเซียน ๒.ตราสัญลักษณ์อาเซียน ๓.คำขวัญอาเซียน ๔.เพลงอาเซียน ๕.ภาษาอาเซียน	๑.ธงอาเซียน ๒.ตราสัญลักษณ์อาเซียน ๓.คำขวัญอาเซียน ๔.เพลงอาเซียน ๕.ภาษาอาเซียน
หน่วยที่ ๓๗ เรียนรู้วัฒนธรรม ๑.ศาสนาและวันสำคัญ ๒.ชุดแต่งกายประจำชาติ ๓.อาหารประจำชาติ ๔.ภาษา/ประเพณีและวัฒนธรรมประจำชาติ ๕.การละเล่น/การแสดงและนิทานประจำชาติ	๑.ศาสนาและวันสำคัญ ๒.ชุดแต่งกายประจำชาติ ๓.อาหารประจำชาติ ๔.ภาษา/ประเพณีและวัฒนธรรมประจำชาติ ๕.การละเล่น/การแสดงและนิทานประจำชาติ	๑.ศาสนาและวันสำคัญ ๒.ชุดแต่งกายประจำชาติ ๓.อาหารประจำชาติ ๔.ภาษา/ประเพณีและวัฒนธรรมประจำชาติ ๕.การละเล่น/การแสดงและนิทานประจำชาติ
หน่วยที่ ๓๘ ผู้นำพอเพียง ๑.ความพอประมาณ ๒.ความมีเหตุผล ๓.ความรอบรู้ ๔.มีภูมิคุ้มกันที่ดี ๕.คุณธรรมความดี	๑.ความพอประมาณ ๒.ความมีเหตุผล ๓.ความรอบรู้ ๔.มีภูมิคุ้มกันที่ดี ๕.คุณธรรมความดี	๑.ความพอประมาณ ๒.ความมีเหตุผล ๓.ความรอบรู้ ๔.มีภูมิคุ้มกันที่ดี ๕.คุณธรรมความดี

ตารางวิเคราะห์สาระย่อย (ต่อ)

อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
หน่วยที่ ๓๙ หนูน้อยดาวพิเศษ ๑.ประเภทของขยะ ๒.การคัดแยกขยะ ๓.การจัดขยะที่ถูกวิธี ๔.ประโยชน์และโทษของขยะ ๕.การป้องกันและลดการทิ้งขยะ	๑.ประเภทของขยะ ๒.การคัดแยกขยะ ๓.การจัดขยะที่ถูกวิธี ๔.ประโยชน์และโทษของขยะ ๕.การป้องกันและลดการทิ้งขยะ	๑.ประเภทของขยะ ๒.การคัดแยกขยะ ๓.การจัดขยะที่ถูกวิธี ๔.ประโยชน์และโทษของขยะ ๕.การป้องกันและลดการทิ้งขยะ
หน่วยที่ ๔๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทวบทวน/ประเมินพัฒนาการ)	(ทวบทวน/ประเมินพัฒนาการ)	(ทวบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

กำหนดเวลาเรียน

สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

๑. การศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ - ๔ ปี
๒. การศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ - ๕ ปี
๓. การศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ - ๖ ปี

เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย จะขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง ส่วนใหญ่จะจัด ๒ ภาคเรียน : ๑ ปีการศึกษา หรือ ๒๐๐ วัน : ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลา ๕ - ๖ ชั่วโมง โดยประมาณ

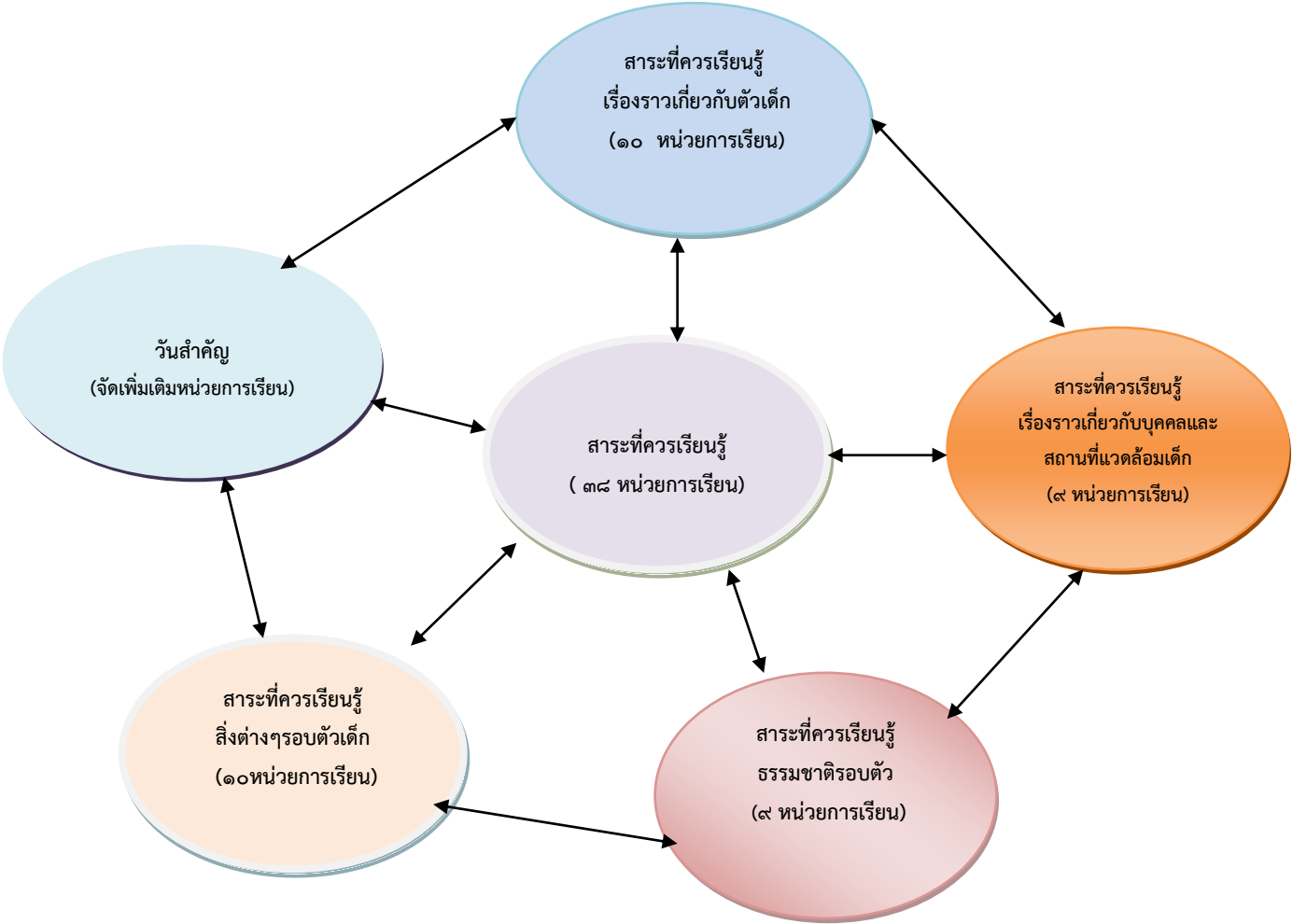
ตารางกำหนดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ ๓ - ๖ ปี

กิจกรรม	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	๖๖ ชั่วโมง/ปี	๘๓ ชั่วโมง/ปี	๑๐๐ ชั่วโมง/ปี
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)	๑๐๐ ชั่วโมง/ปี	๑๑๗ ชั่วโมง/ปี	๑๓๔ ชั่วโมง/ปี
๓. กิจกรรมสร้างสรรค์	๖๖ ชั่วโมง/ปี	๘๓ ชั่วโมง/ปี	๑๐๐ ชั่วโมง/ปี
๔. กิจกรรมเสรี	๑๐๐ ชั่วโมง/ปี	๑๑๗ ชั่วโมง/ปี	๑๓๔ ชั่วโมง/ปี
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง	๖๖ ชั่วโมง/ปี	๘๓ ชั่วโมง/ปี	๑๐๐ ชั่วโมง/ปี
๖. เกมการศึกษา	๖๖ ชั่วโมง/ปี	๘๓ ชั่วโมง/ปี	๑๐๐ ชั่วโมง/ปี

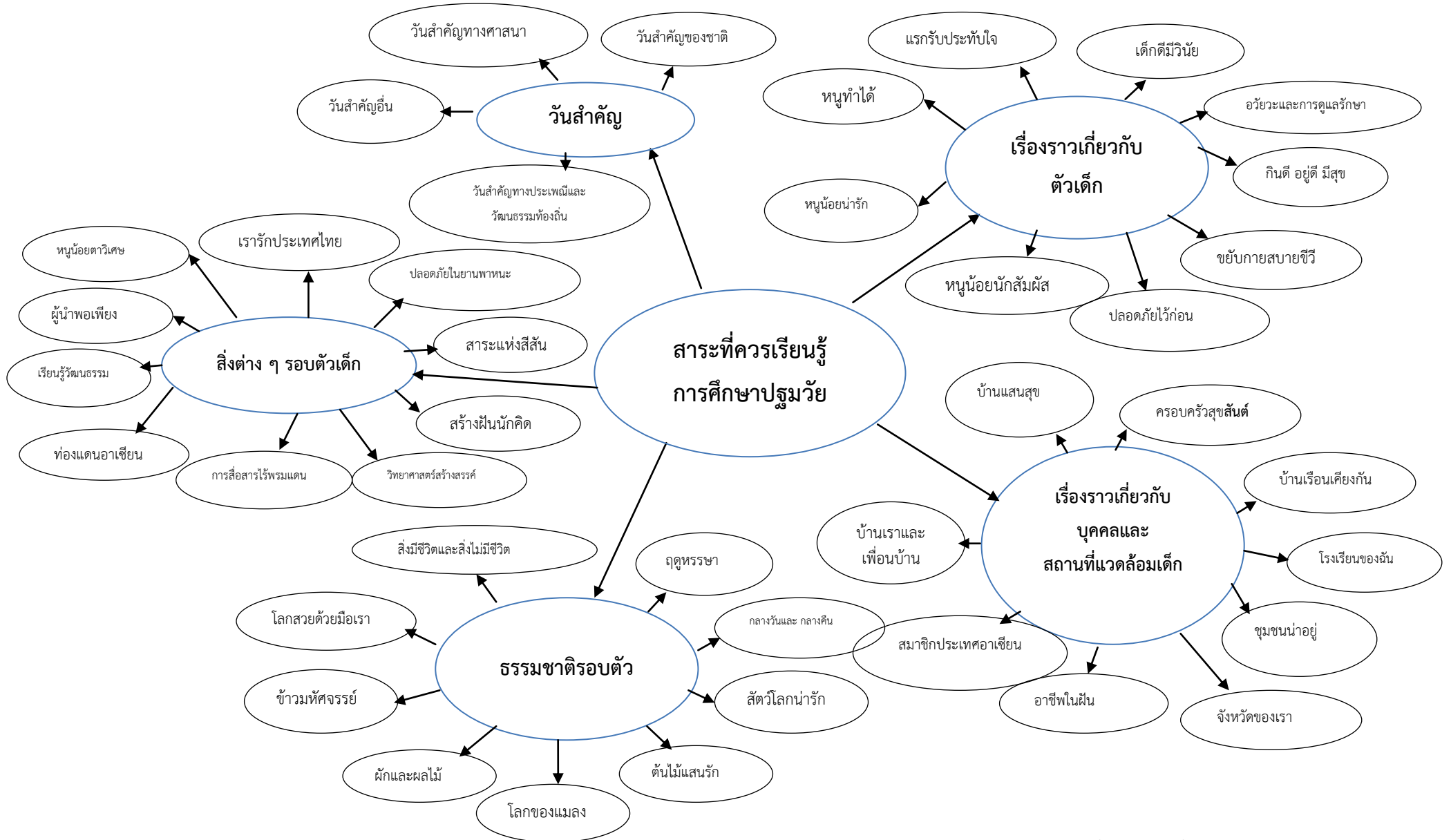
หมายเหตุ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมประจำวันแต่ละกิจกรรม กำหนดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก สามารถยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก

ผังมโนทัศน์สาระที่ควรเรียนรู้

การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผังโน้ตค้น สารที่ควรเรียนรู้การจัดการศึกษาปฐมวัย ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

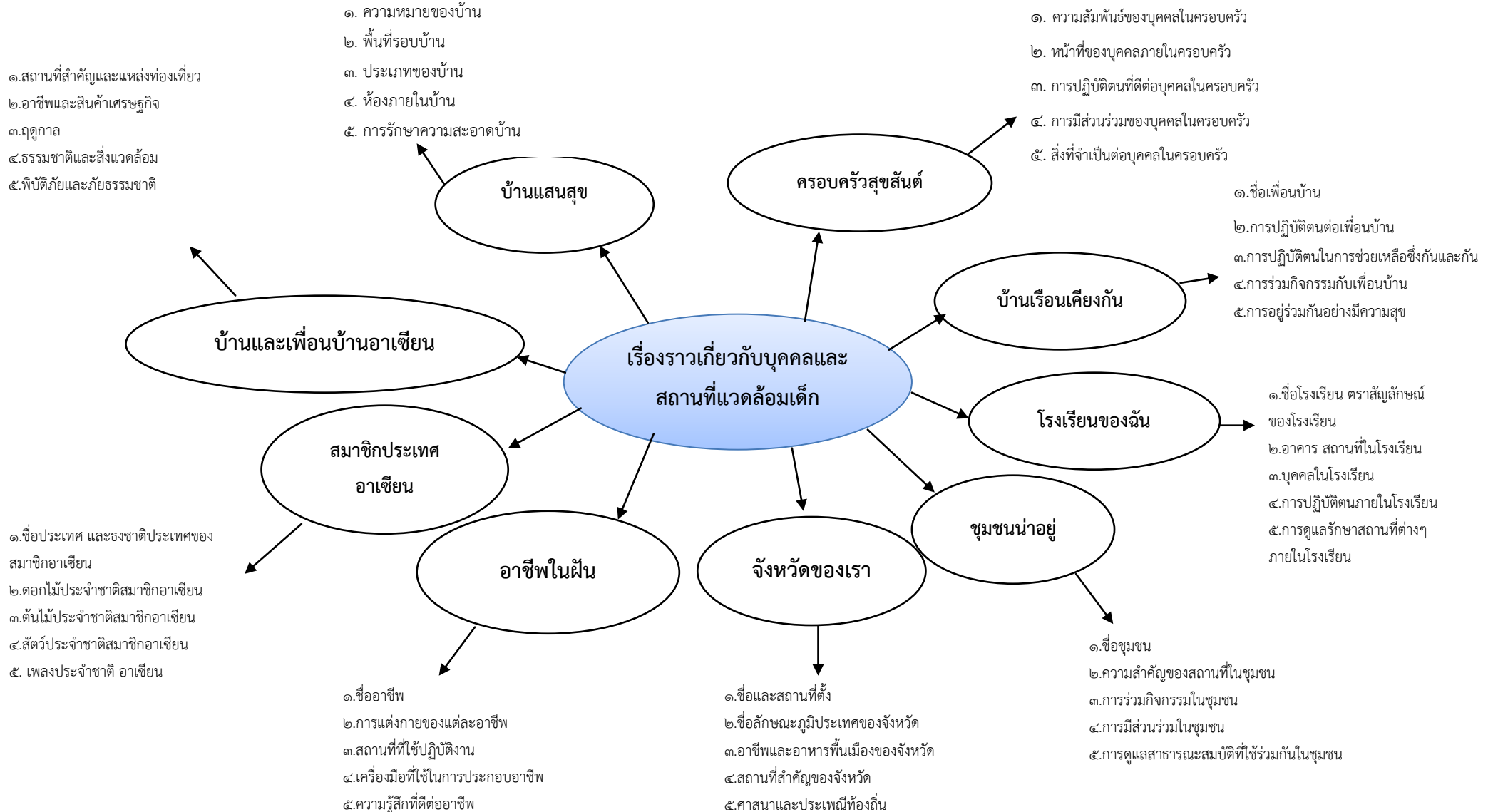

ผังโน้ตค้นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ - ๕ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

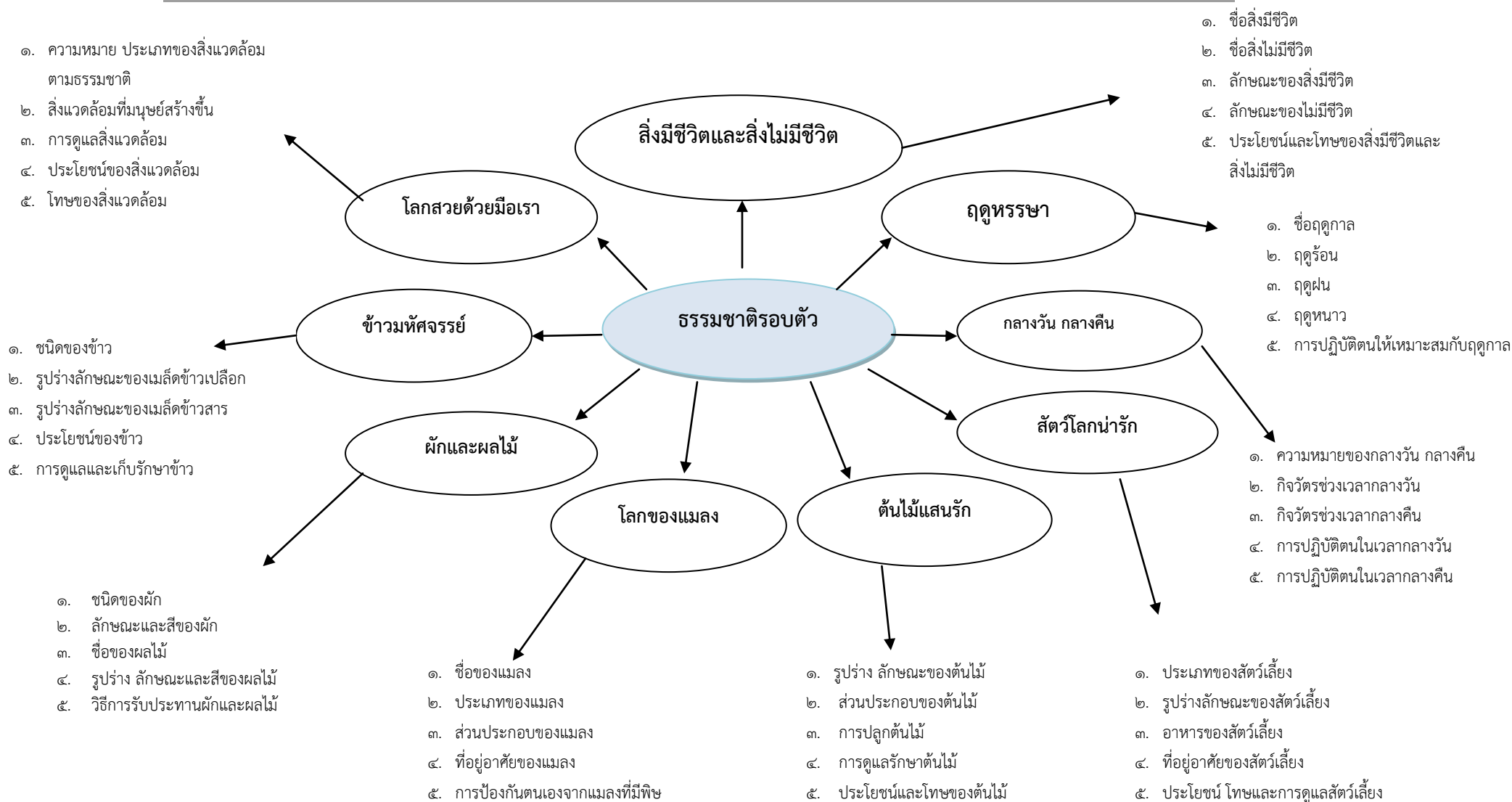

ผังโน้ตค้นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ - ๕ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

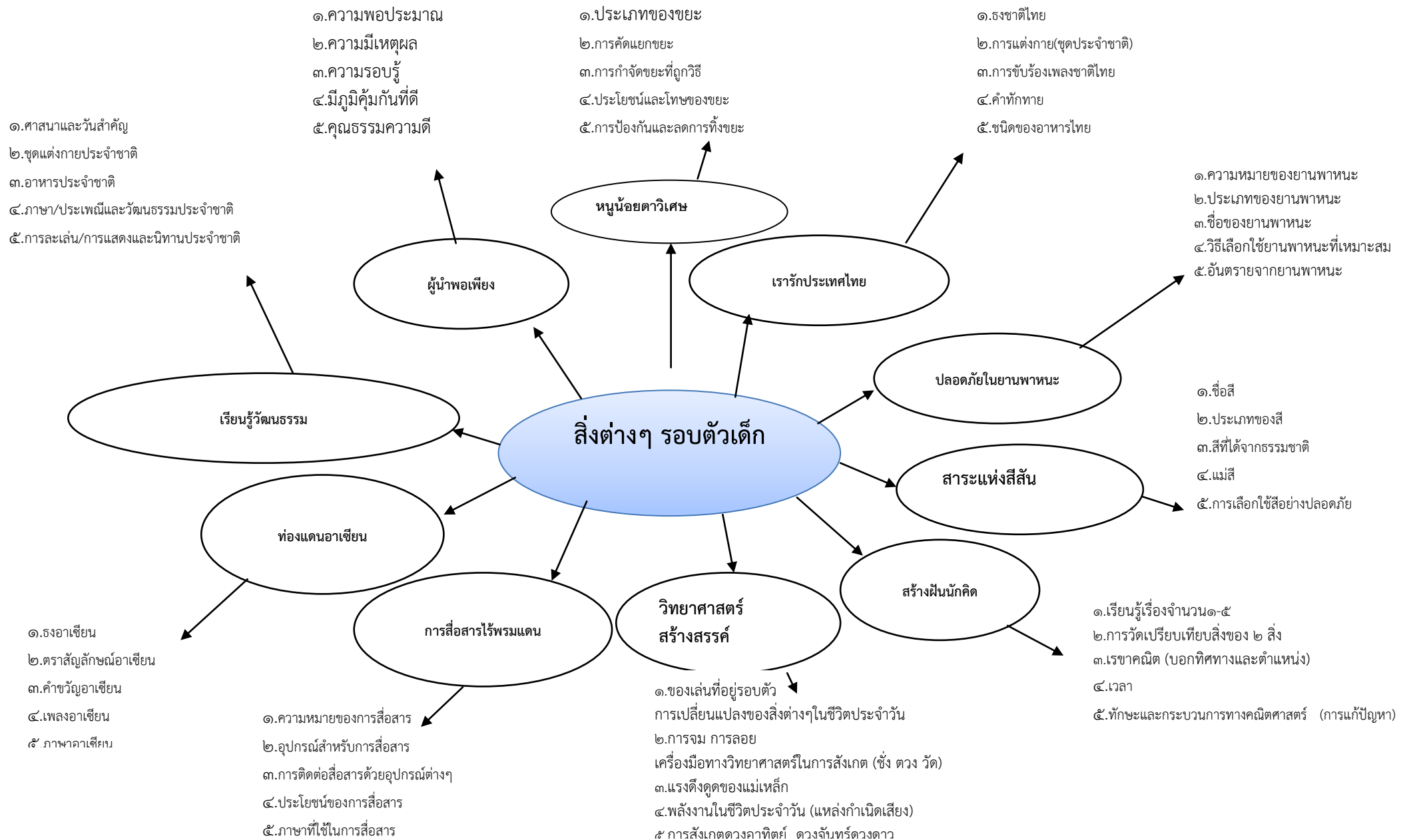
ผังมโนทัศน์สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๓ ธรรมชาติรอบตัว

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ - ๔ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

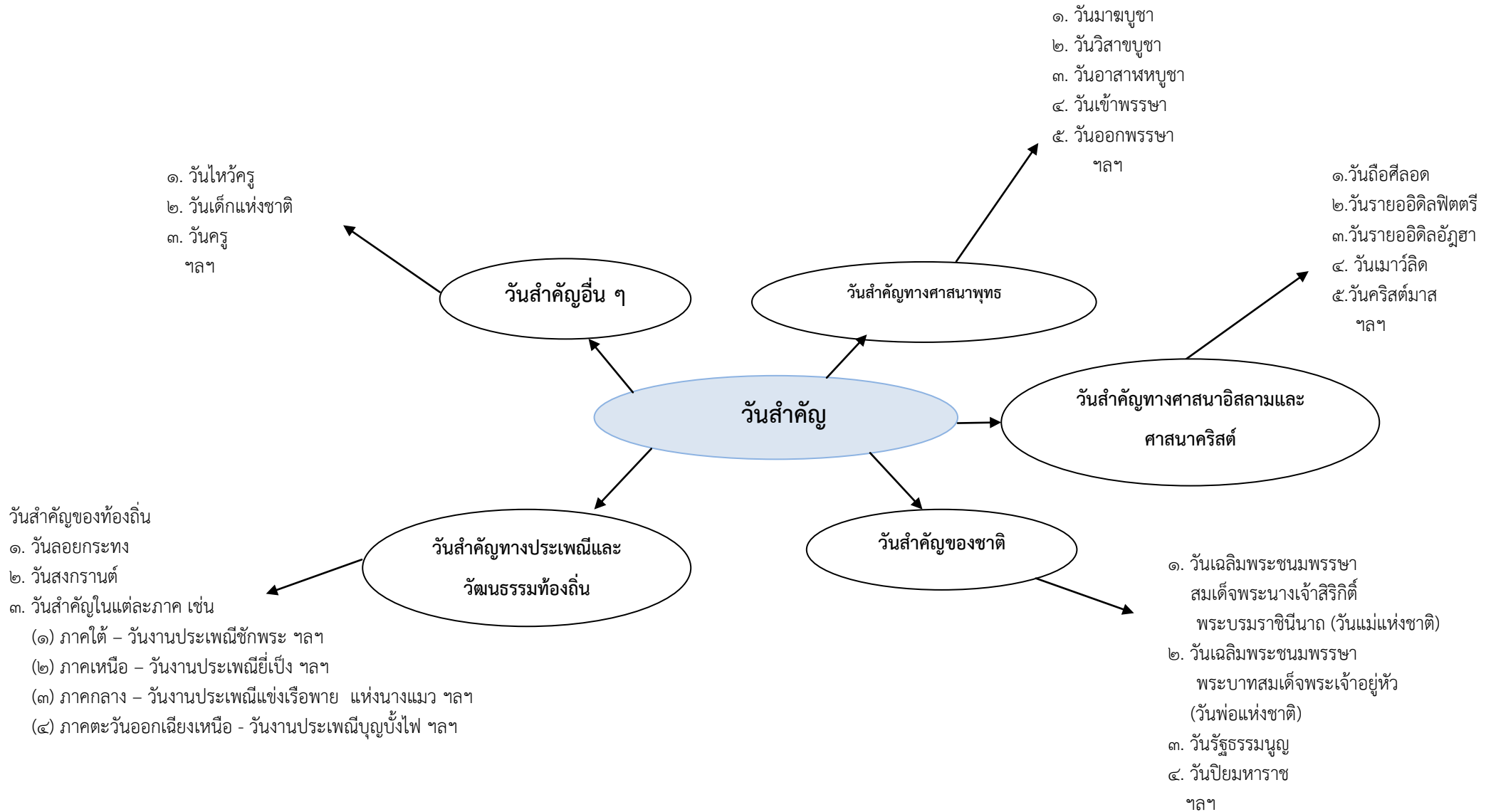
ผังโน้ตค้นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ - ๔ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

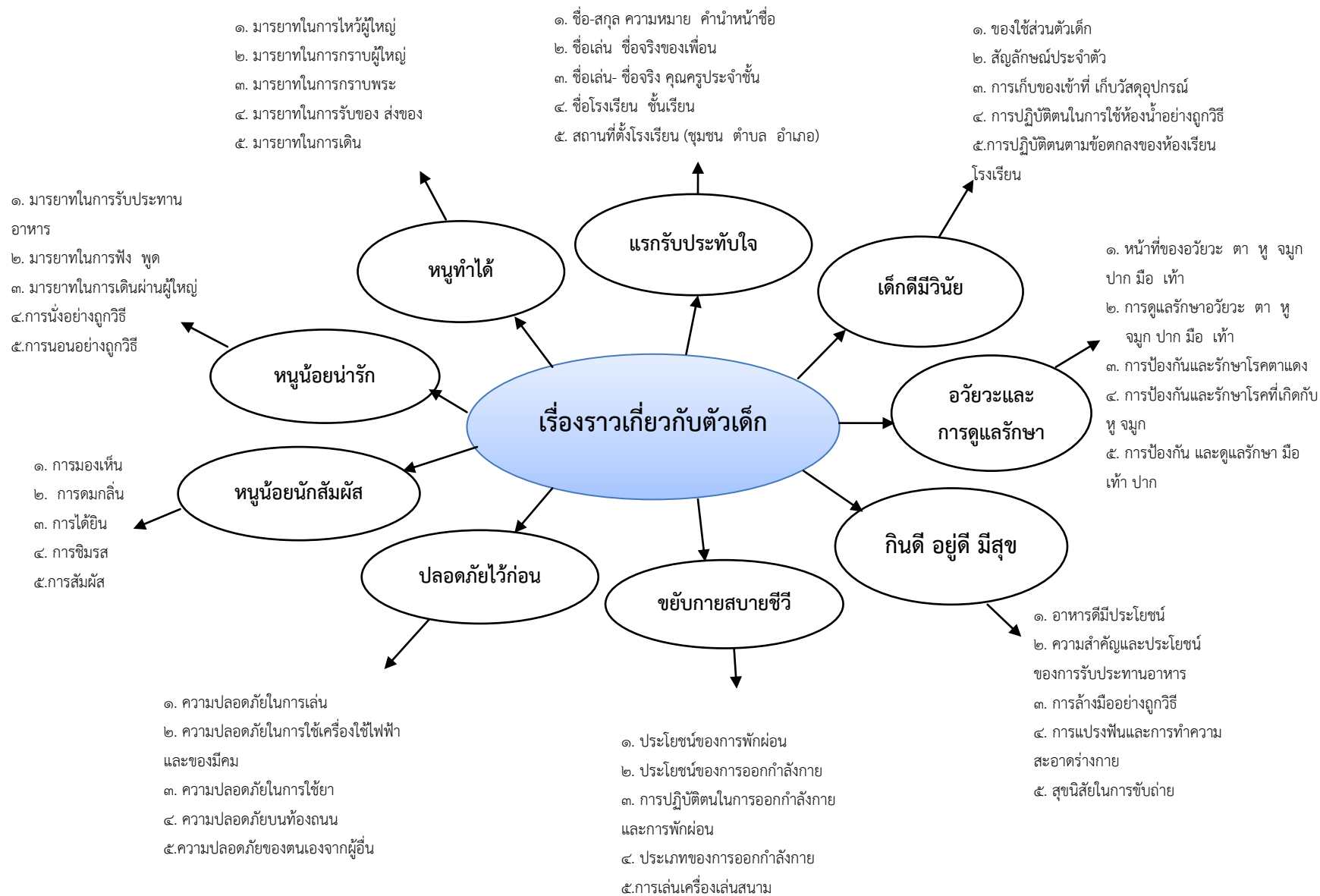
ผังมโนทัศน์ วันสำคัญ

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ - ๔ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผังโน้ตค้นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ - ๕ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

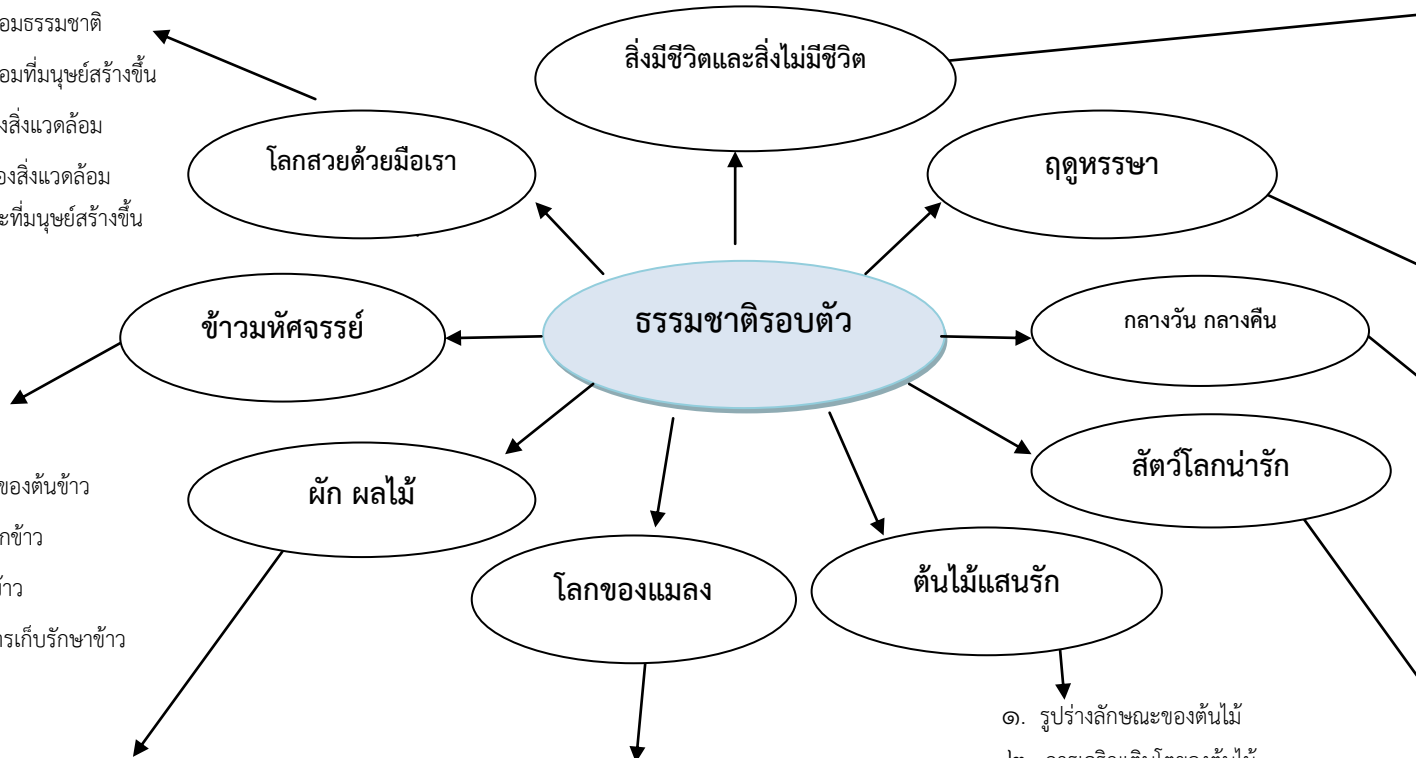

ผังมโนทัศน์สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ - ๕ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผังโน้ตศาสตร์ที่ควรเรียนรู้ที่ ๓ ธรรมชาติรอบตัว การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ - ๕ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ความหมาย ประเภท สิ่งแวดล้อม
๒. การดูแลสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
๓. การดูแลสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
๔. ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม
๕. ประโยชน์ โทษของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

๑. ความหมายของสิ่งมีชีวิตและ สิ่งไม่มีชีวิต
๒. ลักษณะของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๓. ประเภทของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๔. ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๕. การดูแลและอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

๑. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ (ชื่อฤดูกาล)
๒. ฤดูร้อน
๓. ฤดูฝน
๔. ฤดูหนาว
๕. การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดูกาล

๑. ชนิดของข้าว
๒. รูปร่างลักษณะของต้นข้าว
๓. ขั้นตอนการปลูกข้าว
๔. ประโยชน์ของข้าว
๕. การดูแลและการเก็บรักษาข้าว

๑. ชื่อรูปร่าง ลักษณะและสีของผัก
๒. ชนิดและส่วนประกอบของผัก
๓. ชนิดและส่วนประกอบของผลไม้
๔. รูปร่างลักษณะและสีของผลไม้
๕. วิธีการรับประทานและรสชาติของผัก-ผลไม้

๑. ชื่อ ประเภทของแมลง
๒. รูปร่างลักษณะของแมลง
๓. ที่อยู่อาศัยและอาหารของแมลง
๔. ประโยชน์และโทษของแมลง
๕. การป้องกันตนเองจากแมลง ที่มีพิษ

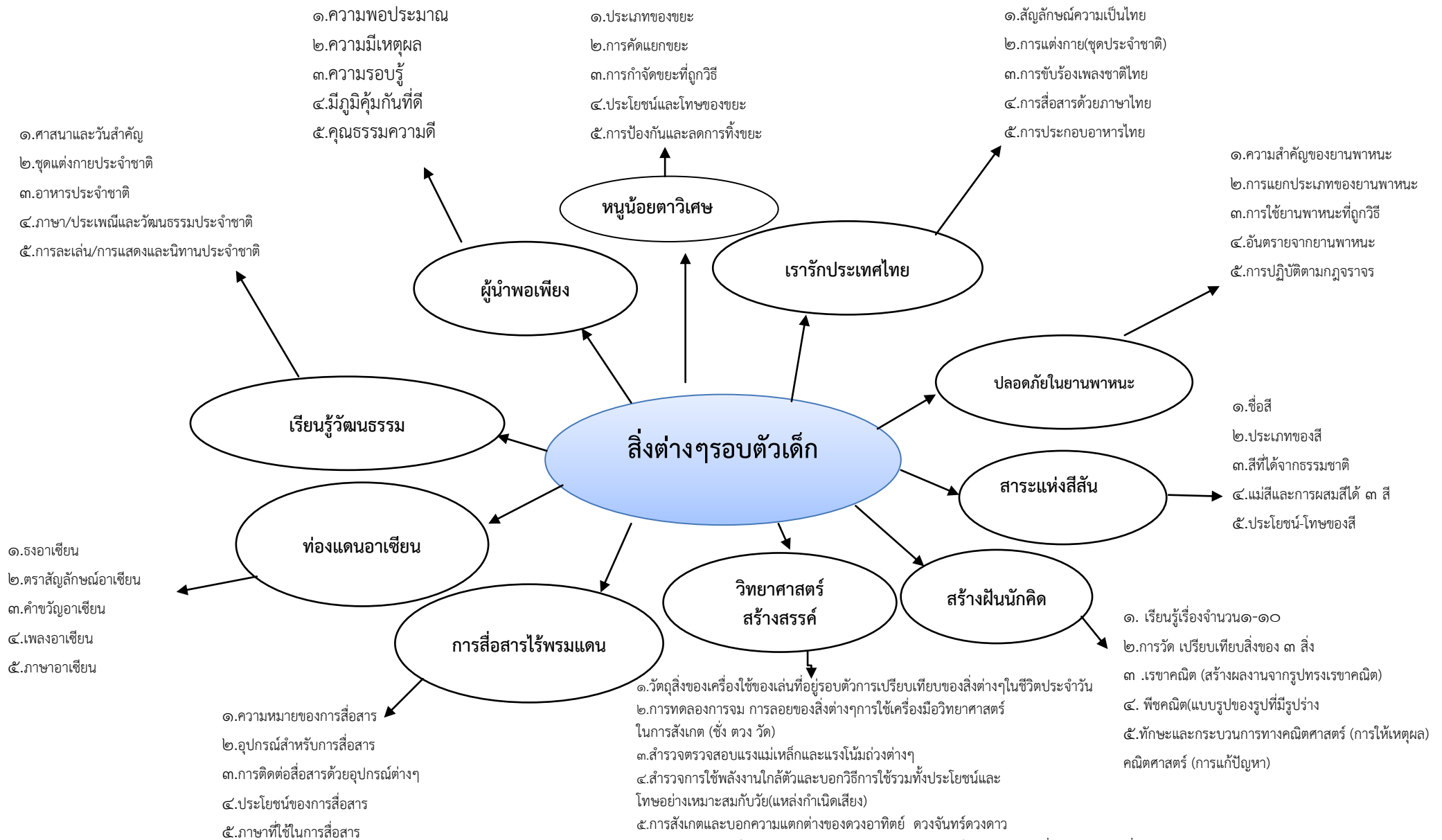
๑. รูปร่างลักษณะของต้นไม้
๒. การเจริญเติบโตของต้นไม้
๓. การขยายพันธุ์และการดูแลรักษาต้นไม้
๔. การอนุรักษ์ต้นไม้
๕. ประโยชน์และโทษของต้นไม้

๑. ความหมายของกลางวัน กลางคืน
๒. ลักษณะของกลางวัน
๓. การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน
๔. ลักษณะของกลางคืน
๕. การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน

๑. ประเภทของสัตว์
๒. รูปร่างลักษณะของสัตว์ประเภทต่าง ๆ
๓. อาหารของสัตว์ประเภทต่าง ๆ
๔. ที่อยู่อาศัยของสัตว์ประเภทต่าง ๆ
๕. ประโยชน์ โทษและการดูแลสัตว์แต่ละประเภท

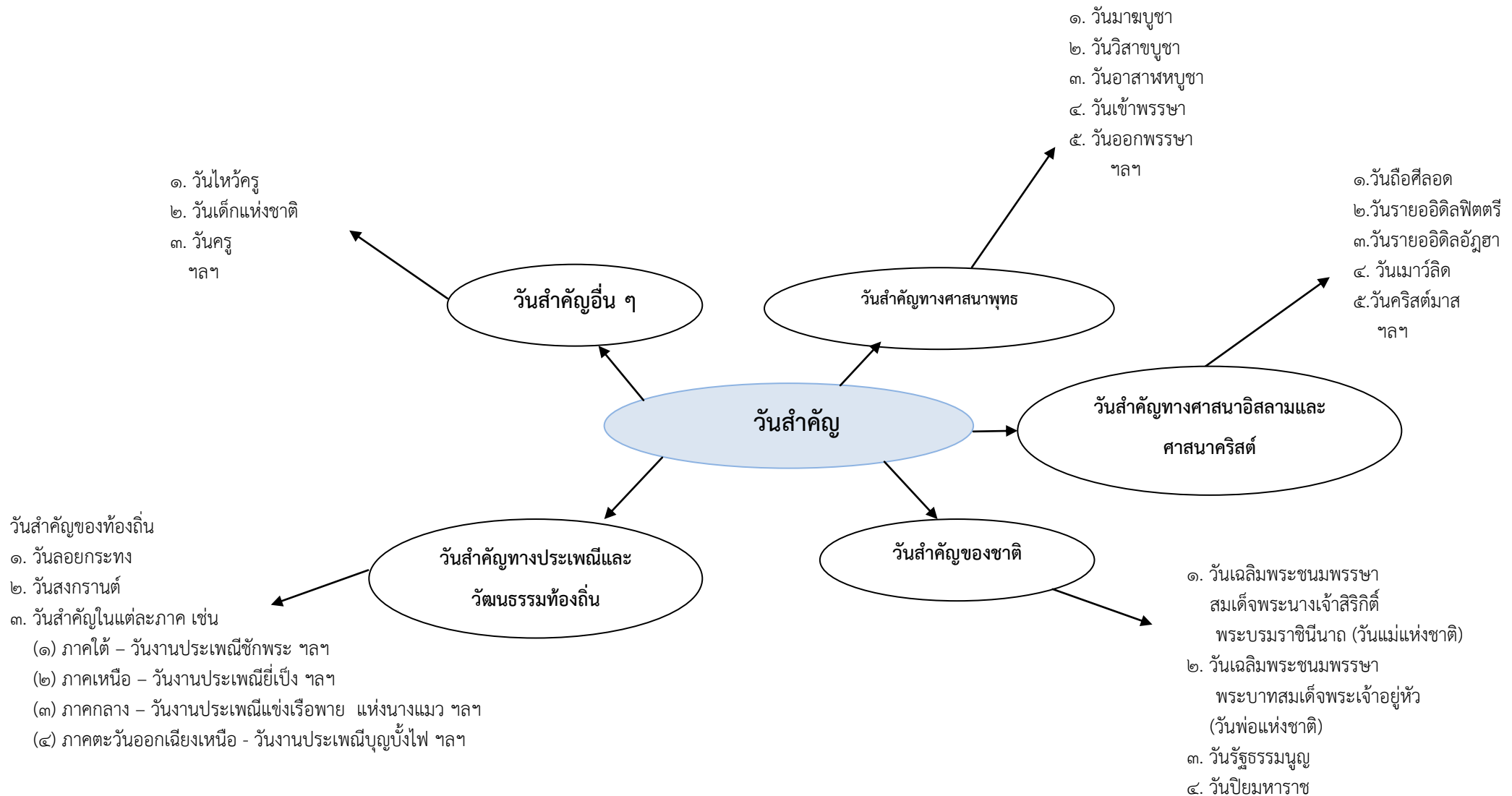
ผังโน้ตค้นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ - ๕ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผังโน้ตค้น วันสำคัญ

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ - ๕ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

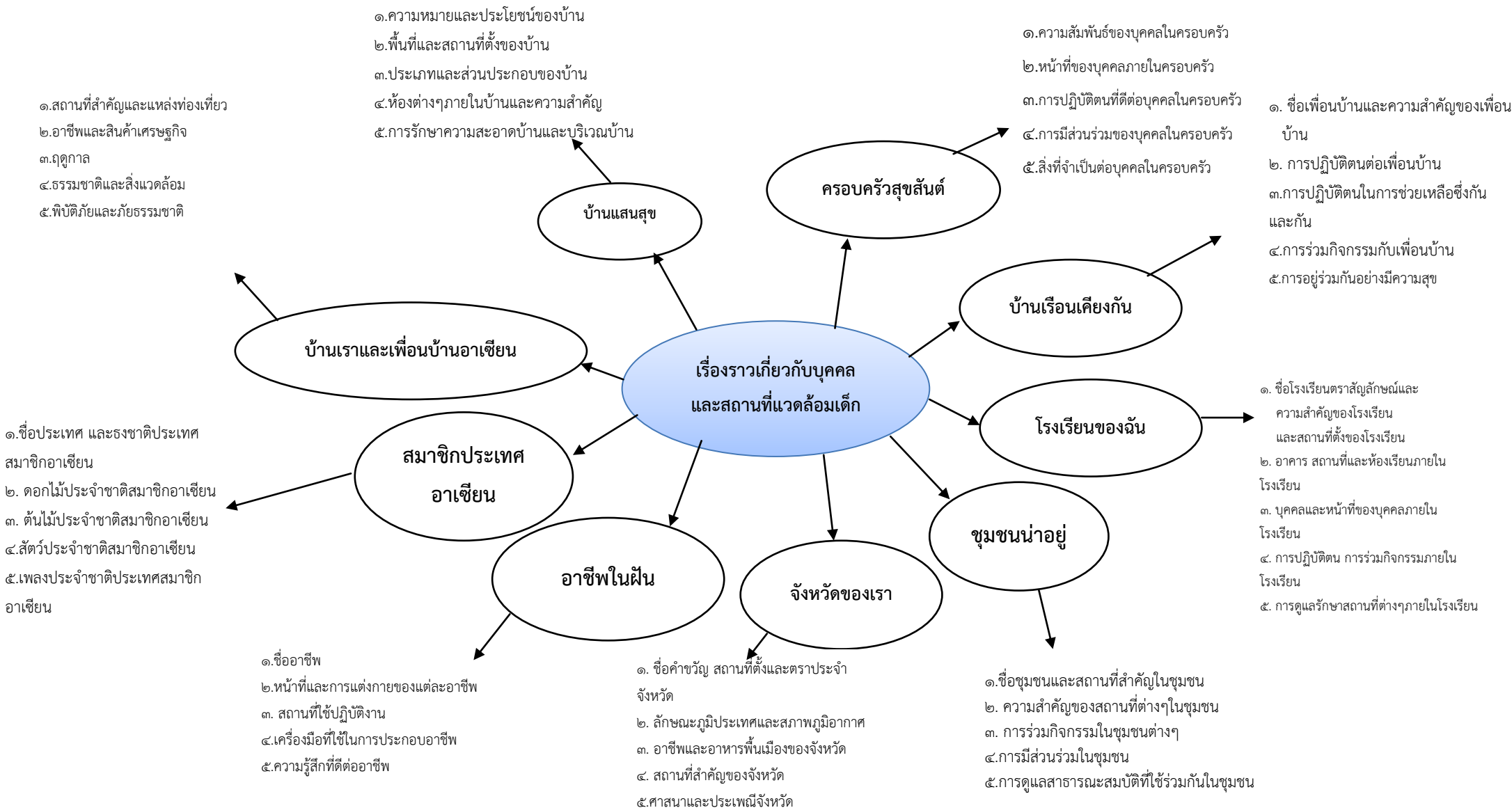
ผังโน้ตค้นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ - ๖ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

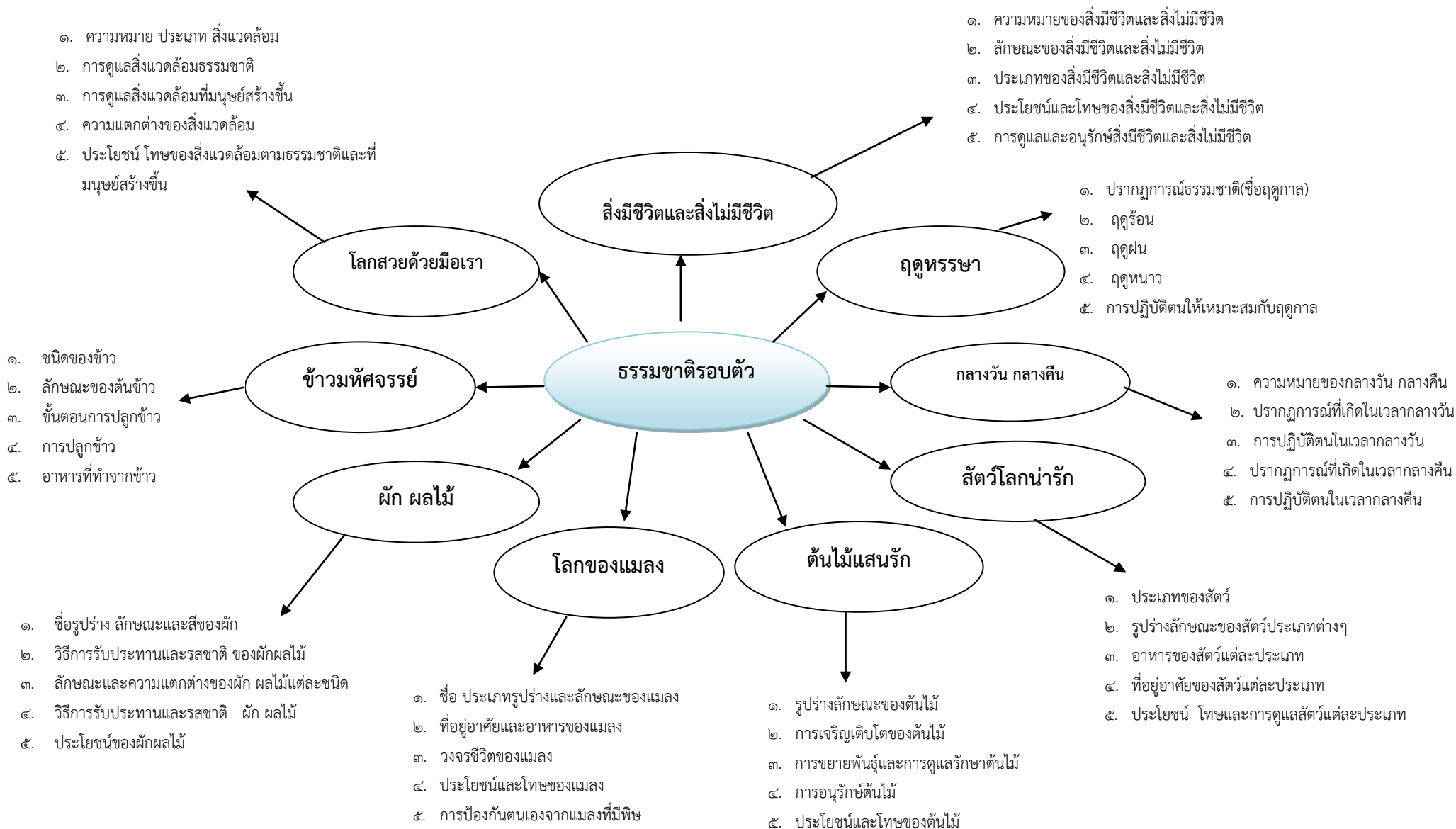

แนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐)

ผังโน้ตโน้ตสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ - ๖ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

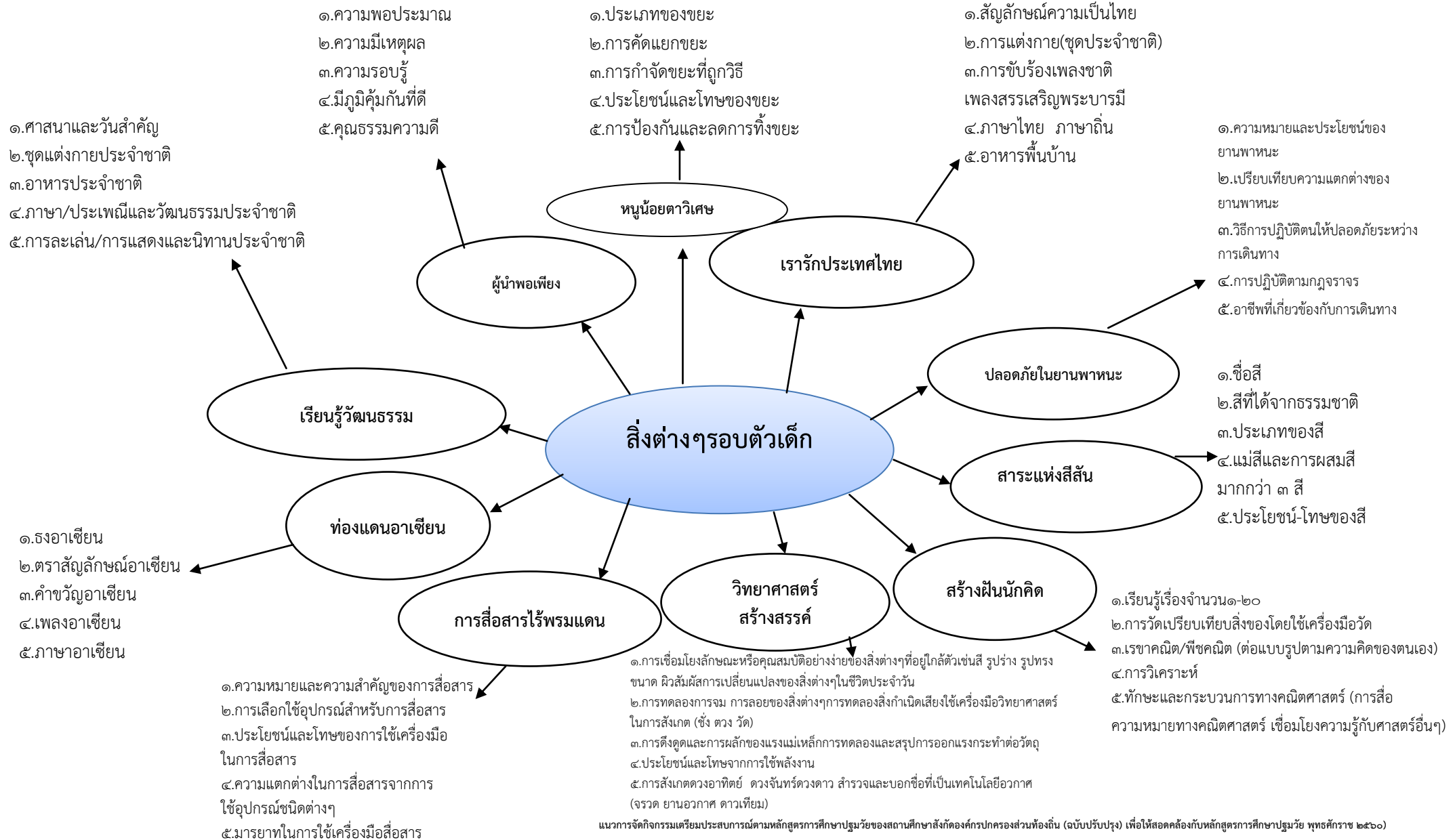
ผังโน้ตค้นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๓ ธรรมชาติรอบตัว การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ - ๖ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐)

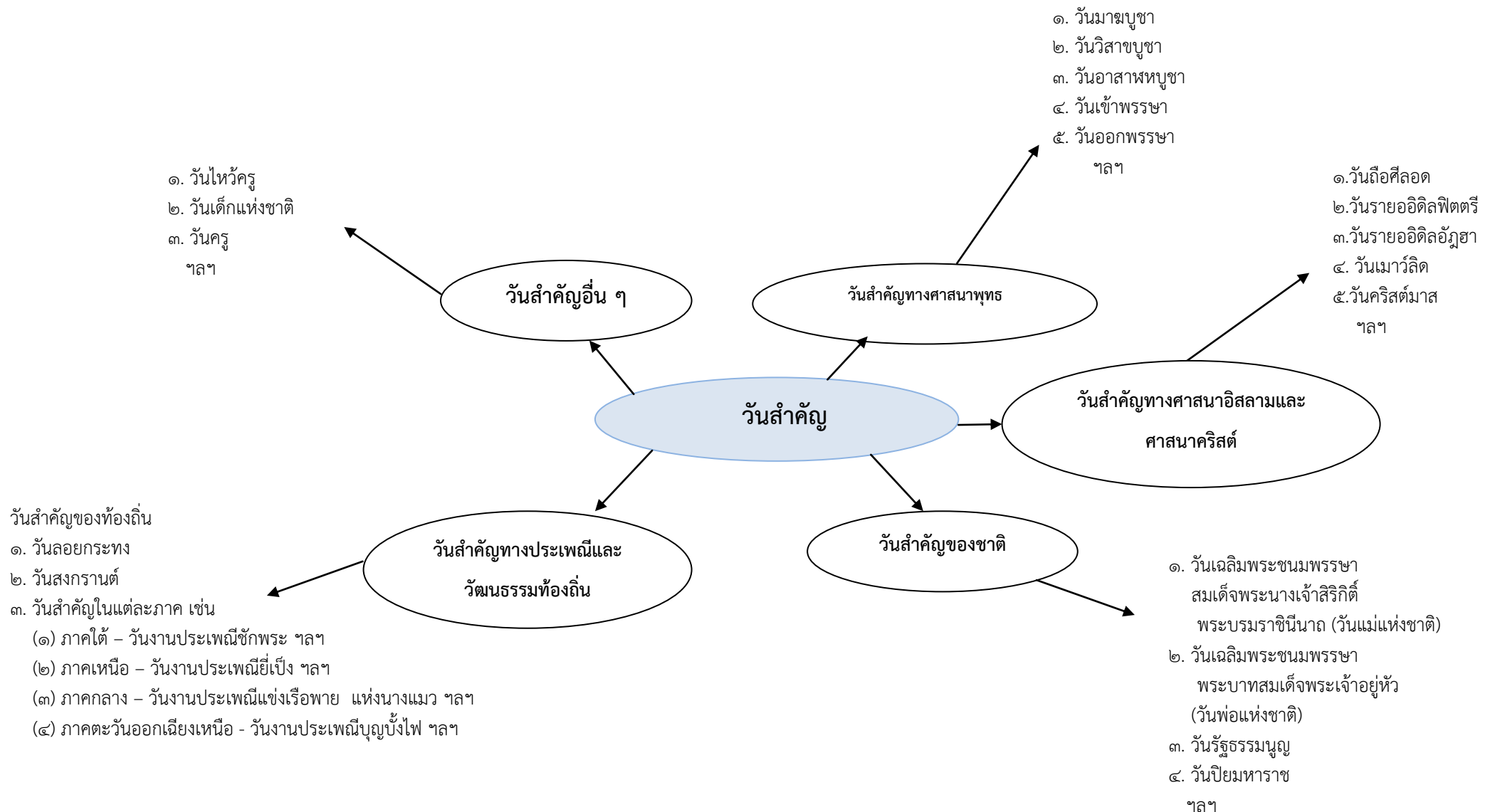
ผังโน้ตค้นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ - ๖ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผังโน้ตค้น วันสำคัญ

การจัดการศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ - ๖ ปี ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้ วันสำคัญ

ลำดับที่	หน่วยการเรียนรู้	ตัวอย่างวันสำคัญต่างๆ	หมายเหตุ
๑	วันสำคัญทางพุทธศาสนา	๑. วันมาฆบูชา ๒. วันวิสาขบูชา ๓. วันอาสาฬหบูชา ๔. วันเข้าพรรษา ๕. วันออกพรรษา ฯลฯ	
๒	วันสำคัญทางศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์	๑. วันถือศีลอด ๒. วันรายอฮิดิลฟิตรี ๓. วันรายอฮิดิลอฎฮา ๔. วันเมาว์ลิด ๕. วันคริสต์มาส ฯลฯ	
๓	วันสำคัญของชาติ	๑. วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (วันแม่แห่งชาติ) ๒. วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (วันพ่อแห่งชาติ) ๓. วันรัฐธรรมนูญ ๔. วันปิยมหาราช ฯลฯ	
๔	วันสำคัญของท้องถิ่น	๑. วันลอยกระทง ๒. วันสงกรานต์ ๓. วันสำคัญในแต่ละภาค เช่น ๓.๑ ภาคใต้ – งานประเพณีชักพระ ฯลฯ ๓.๒ ภาคเหนือ – งานประเพณียี่เป็ง ฯลฯ ๓.๓ ภาคกลาง – งานประเพณี แข่งเรือพาย / แห่นางแมว ฯลฯ ๓.๔ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ – งานประเพณีบุญบั้งไฟ ฯลฯ	

ลำดับที่	หน่วยการเรียนรู้	ตัวอย่างวันสำคัญต่างๆ	หมายเหตุ
๕	วันสำคัญอื่น ๆ	๑. วันไหว้ครู ๒. วันเด็กแห่งชาติ ๓. วันครู ฯลฯ	

หมายเหตุ วันสำคัญทางศาสนาอื่น ๆ แต่ต้องถื่นพิจารณาตามความเหมาะสม

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ – ๔ ปี

สัปดาห์ที่ ๑ - ๒ แรกประทับใจ

๑. ชื่อเล่นของเด็ก
๒. ชื่อเล่นของเพื่อน
๓. ชื่อเล่นคุณครูประจำชั้น
๔. ชื่อโรงเรียน ชั้นเรียน
๕. สถานที่ตั้งของโรงเรียน (ชุมชน)

สัปดาห์ที่ ๓ เด็กดีมีวินัย

๑. ของใช้ส่วนตัวเด็ก
๒. สัญลักษณ์ประจำตัว
๓. การเก็บของเข้าที่
๔. การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำ
๕. การปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน

สัปดาห์ที่ ๔ อวัยวะและการดูแล

๑. หน้าที่และการดูแลรักษาตา
๒. หน้าที่และการดูแลรักษาหู
๓. หน้าที่และการดูแลรักษาจมูก
๔. หน้าที่และการดูแลรักษาปาก
๕. หน้าที่และการดูแลรักษามือ เท้า

สัปดาห์ที่ ๕ กินดี อยู่ดี มีสุข

๑. อาหารดีมีประโยชน์
๒. ความสำคัญของการรับประทานอาหาร
๓. การล้างมือ
๔. การแปรงฟัน
๕. สุขนิสัยในการขับถ่าย

สัปดาห์ที่ ๖ ขยับกายสบายชีวิ

๑. ประโยชน์ของการพักผ่อน
๒. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย
๓. การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน
๔. ประเภทของการออกกำลังกาย
- ๕ .การเล่นเครื่องเล่นสนาม

สัปดาห์ที่ ๗ ปลอดภัยไว้ก่อน

๑. ความปลอดภัยในการเล่น
๒. ความปลอดภัยในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและของมีคม
๓. ความปลอดภัยในการใช้ยา
๔. ความปลอดภัยบนท้องถนน
๕. ความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่น

สัปดาห์ที่ ๘ หนูน้อยนักสัมผัส

๑. การมองเห็น
๒. การดมกลิ่น
๓. การได้ยิน
๔. การชิมรส
๕. การสัมผัส

สัปดาห์ที่ ๙ หนูน้อยน่ารัก

๑. มารยาทในการรับประทานอาหาร
๒. มารยาทในการฟัง พูด
๓. มารยาทในการเดินผ่านผู้ใหญ่
๔. การนั่งอย่างถูกวิธี
๕. การนอนอย่างถูกวิธี

สัปดาห์ที่ ๑๐ หนูทำได้

๑. มารยาทในการไหว้ผู้ใหญ่
๒. มารยาทในการกราบผู้ใหญ่
๓. มารยาทในการกราบพระ
๔. มารยาทในการรับของ ส่งของ
๕. มารยาทในการเดิน

สัปดาห์ที่ ๑๑ บ้านแสนสุข

๑. ความหมายของบ้าน
๒. พื้นที่รอบบ้าน
๓. ประเภทของบ้าน
๔. ห้องภายในบ้าน
๕. การรักษาความสะอาดบ้าน

สัปดาห์ที่ ๑๒ ครอบครัวสุขสันต์

๑. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว
๒. หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว
๓. การปฏิบัติตนที่ดีต่อบุคคลในครอบครัว
๔. การมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัว
๕. สิ่งที่เป็นต่อบุคคลในครอบครัว

สัปดาห์ที่ ๑๓ บ้านเรือนเคียงกัน

๑. ชื่อเพื่อนบ้าน
๒. การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน
๓. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๔. การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน
๕. การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สัปดาห์ที่ ๑๔ โรงเรียนของฉัน

๑. ชื่อโรงเรียน ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน
๒. อาคาร สถานที่ในโรงเรียน
๓. บุคคลในโรงเรียน
๔. การปฏิบัติตนภายในโรงเรียน
๕. การดูแลรักษาสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

สัปดาห์ที่ ๑๕ ชุมชนน่าอยู่

๑. ชื่อชุมชน
๒. ความสำคัญของสถานที่ในชุมชน
๓. การร่วมกิจกรรมในชุมชน
๔. การมีส่วนร่วมในชุมชน
๕. การดูแลสาธารณะสมบัติที่ใช้ร่วมกันในชุมชน

สัปดาห์ที่ ๑๖ จังหวัดของเรา

๑. ชื่อและสถานที่ตั้ง
๒. ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัด
๓. อาชีพและอาหารพื้นเมืองของจังหวัด
๔. สถานที่สำคัญของจังหวัด
๕. ศาสนาและประเพณีท้องถิ่น

สัปดาห์ที่ ๑๗ อาชีพในฝัน

๑. ชื่ออาชีพ
๒. การแต่งกายของแต่ละอาชีพ
๓. สถานที่ใช้ปฏิบัติงาน
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ
๕. ความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพ

สัปดาห์ที่ ๑๘ สมาชิกประเทศอาเซียน

๑. ชื่อประเทศ และธงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน
๒. ดอกไม้ประจำชาติสมาชิกอาเซียน
๓. ต้นไม้ประจำชาติสมาชิกอาเซียน
๔. สัตว์ประจำชาติสมาชิกอาเซียน
๕. เพลงประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน

สัปดาห์ที่ ๑๙ บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

๑. สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว
๒. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ
๓. ฤดูกาล
๔. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. พิบัติภัยและภัยธรรมชาติ

สัปดาห์ที่ ๒๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

หน่วยที่ ๒๑   สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

๑. ชื่อสิ่งมีชีวิต
๒. ชื่อสิ่งไม่มีชีวิต
๓. ลักษณะของสิ่งมีชีวิต
๔. ลักษณะของสิ่งไม่มีชีวิต
๕. ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

หน่วยที่ ๒๒   ฤดูหนาว

๑. ชื่อฤดูกาล
๒. ฤดูร้อน
๓. ฤดูฝน
๔. ฤดูหนาว
๕. การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดูกาล

หน่วยที่ ๒๓   กลางวัน กลางคืน

๑. ความหมายของกลางวัน กลางคืน
๒. กิจกรรมช่วงเวลากลางวัน
๓. กิจกรรมช่วงเวลากลางคืน
๔. การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน
๕. การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน

หน่วยที่ ๒๔   สัตว์โลกน่ารัก

๑. ประเภทของสัตว์เลี้ยง
๒. รูปร่างลักษณะของสัตว์เลี้ยง
๓. อาหารของสัตว์เลี้ยง
๔. ที่อยู่อาศัยของสัตว์เลี้ยง
๕. ประโยชน์ โทษและการดูแลสัตว์เลี้ยง

หน่วยที่ ๒๕   ต้นไม้แสนรัก

๑. รูปร่าง ลักษณะของต้นไม้
๒. ส่วนประกอบของต้นไม้
๓. การปลูกต้นไม้
๔. การดูแลรักษาต้นไม้
๕. ประโยชน์และโทษของต้นไม้

หน่วยที่ ๒๖ โลกของแมลง

๑. ชื่อของแมลง
๒. ประเภทของแมลง
๓. ส่วนประกอบของแมลง
๔. ที่อยู่อาศัยของแมลง
๕. การป้องกันตนเองจากแมลงที่มีพิษ

หน่วยที่ ๒๗ ผัก ผลไม้

๑. ชนิดของผัก
๒. ลักษณะและสีของผัก
๓. ชื่อของผลไม้
๔. รูปร่าง ลักษณะและสีของผลไม้
๕. วิธีการรับประทานผักและผลไม้

หน่วยที่ ๒๘ ข้าวหมกหัตถ์

๑. ชนิดของข้าว
๒. รูปร่างลักษณะของเมล็ดข้าวเปลือก
๓. รูปร่างลักษณะของเมล็ดข้าวสาร
๔. ประโยชน์ของข้าว
๕. การดูแลและเก็บรักษาข้าว

หน่วยที่ ๒๙ โลกสวยด้วยมือเรา

๑. ความหมายประเภทของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ
๒. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
๓. การดูแลสิ่งแวดล้อม
๔. ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อม
๕. โทษของสิ่งแวดล้อม

หน่วยที่ ๓๐ เราชักประเทศไทย

๑. ธงชาติไทย
๒. การแต่งกาย(ชุดประจำชาติ)
๓. การขับร้องเพลงชาติไทย
๔. คำทักทาย
๕. ชนิดของอาหารไทย

- หน่วยที่ ๓๑   ปลอดภัยในยานพาหนะ
๑. ความหมายของยานพาหนะ
  ๒. ประเภทของยานพาหนะ
  ๓. ชื่อของยานพาหนะ
  ๔. วิธีเลือกใช้นานพาหนะที่เหมาะสม
  ๕. อันตรายจากยานพาหนะ
- หน่วยที่ ๓๒   สารแห่งสี่สัน
๑. ชื่อสี่
  ๒. ประเภทของสี่
  ๓. สี่ที่ได้จากธรรมชาติ
  ๔. แม่สี่
  ๕. การเลือกใช้สี่อย่างปลอดภัย
- หน่วยที่ ๓๓   สร้างฝันนักคิด
๑. เรียนรู้เรื่องจำนวน ๑-๕
  ๒. การวัด เปรียบเทียบสิ่งของ ๒ สิ่ง
  ๓. เรขาคณิต (บอกทิศทางและตำแหน่ง)
  ๔. เวลา
  ๕. ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ (การแก้ปัญหา)
- หน่วยที่ ๓๔   วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์
๑. ของเล่นที่อยู่รอบตัว
  ๒. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
  ๓. การจม การลอยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ในการสังเกต (ชั่ง ตวง วัด)
  ๔. แร่ดินดูดของแม่เหล็กพลังงาน ในชีวิตประจำวัน (แหล่งกำเนิดเสียง)
  ๕. การสังเกตดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว
- หน่วยที่ ๓๕   การสื่อสารไร้พรมแดน
๑. ความหมายของการสื่อสาร
  ๒. อุปกรณ์สำหรับการสื่อสาร
  ๓. การติดต่อสื่อสารด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ
  ๔. ประโยชน์ของการสื่อสาร
  ๕. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร
- หน่วยที่ ๓๖   ท้องแดนอาเซียน
๑. ธงอาเซียน
  ๒. ตราสัญลักษณ์อาเซียน
  ๓. คำขวัญอาเซียน
  ๔. เพลงอาเซียน
  ๕. ภาษาอาเซียน

หน่วยที่ ๓๗ เรียนรู้วัฒนธรรม

๑. ศาสนาและวันสำคัญ
๒. ชุดแต่งกายประจำชาติ
๓. อาหารประจำชาติ
๔. ภาษา/ประเพณีและวัฒนธรรมประจำชาติ
๕. การละเล่น/การแสดงและนิทานประจำชาติ

หน่วยที่ ๓๘ ผู้นำพอเพียง

๑. ความพอประมาณ
๒. ความมีเหตุผล
๓. ความรอบรู้
๔. มีภูมิคุ้มกันที่ดี
๕. คุณธรรมความดี

หน่วยที่ ๓๙ หนูน้อยดาวพิเศษ

๑. ประเภทของขยะ
๒. การคัดแยกขยะ
๓. การกำจัดขยะที่ถูกต้อง
๔. ประโยชน์และโทษของขยะ
๕. การป้องกันและลดการทิ้งขยะ

สัปดาห์ที่ ๔๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ - ๕ ปี

สัปดาห์ที่ ๑ - ๒ แรกประทับใจ

๑. ชื่อ-สกุล ความหมาย คำนำหน้าชื่อ
๒. ชื่อเล่น ชื่อจริงของเพื่อน
๓. ชื่อเล่น - ชื่อจริง คุณครูประจำชั้น
๔. ชื่อโรงเรียน ชั้นเรียน
๕. สถานที่ตั้งโรงเรียน (ชุมชน ตำบล อำเภอ)

สัปดาห์ที่ ๓ เด็กดีมีวินัย

๑. ของใช้ส่วนตัวเด็ก
๒. สัญลักษณ์ประจำตัว
๓. การเก็บของเข้าที่ เก็บวัสดุอุปกรณ์
๔. การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำอย่างถูกวิธี
๕. การปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน โรงเรียน

สัปดาห์ที่ ๔ อวัยวะและการดูแล

๑. หน้าที่ของอวัยวะ ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า
๒. การดูแลรักษาอวัยวะ ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า
๓. การป้องกันและรักษาโรคตาแดง
๔. การป้องกันและรักษาโรคที่เกิดกับหู จมูก
๕. การป้องกัน และดูแลรักษา มือ เท้า ปาก

สัปดาห์ที่ ๕ กินดี อยู่ดี มีสุข

๑. อาหารดีมีประโยชน์
๒. ความสำคัญและประโยชน์ของการรับประทานอาหาร
๓. การล้างมืออย่างถูกวิธี
๔. การแปรงฟันและการทำความสะอาดร่างกาย
๕. สุขนิสัยในการขับถ่าย

สัปดาห์ที่ ๖ ขยับกายสบายชีวิ

๑. ประโยชน์ของการพักผ่อน
๒. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย
๓. การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน
๔. ประเภทของการออกกำลังกาย
๕. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

สัปดาห์ที่ ๗ ปลอดภัยไว้ก่อน

๑. ความปลอดภัยในการเล่น
๒. ความปลอดภัยในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและของมีคม
๓. ความปลอดภัยในการใช้ยา
๔. ความปลอดภัยบนท้องถนน
๕. ความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่น

สัปดาห์ที่ ๘ หนูน้อยนักสัมผัส

๑. การมองเห็น
๒. การดมกลิ่น
๓. การได้ยิน
๔. การชิมรส
๕. การสัมผัส

สัปดาห์ที่ ๙ หนูน้อยน่ารัก

๑. มารยาทในการรับประทานอาหาร
๒. มารยาทในการฟัง พูด
๓. มารยาทในการเดินผ่านผู้ใหญ่
๔. การนั่งอย่างถูกวิธี
๕. การนอนอย่างถูกวิธี

สัปดาห์ที่ ๑๐ หนูทำได้

๑. มารยาทในการไหว้ผู้ใหญ่
๒. มารยาทในการกราบผู้ใหญ่
๓. มารยาทในการกราบพระ
๔. มารยาทในการรับของ ส่งของ
๕. มารยาทในการเดิน

สัปดาห์ที่ ๑๑ บ้านแสนสุข

๑. ความหมายและประโยชน์ของบ้าน
๒. พื้นที่ใช้และบริเวณรอบบ้าน
๓. ประเภทและส่วนประกอบของบ้าน
๔. ห้องต่าง ๆ ภายในบ้าน
๕. การรักษาความสะอาดบ้าน

สัปดาห์ที่ ๑๒ ครอบครัวสุขสันต์

๑. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว
๒. หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว
๓. การปฏิบัติตนที่ดีต่อบุคคลในครอบครัว
๔. การมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัว
๕. สิ่งที่เป็นต่อบุคคลในครอบครัว

สัปดาห์ที่ ๑๓ บ้านเรือนเคียงกัน

๑. ชื่อเพื่อนบ้านและความสำคัญของเพื่อนบ้าน
๒. การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน
๓. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๔. การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน
๕. การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สัปดาห์ที่ ๑๔ โรงเรียนของฉัน

๑. ชื่อโรงเรียน ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนและสถานที่ตั้งของโรงเรียน
๒. อาคาร สถานที่ในโรงเรียน
๓. บุคคลและหน้าที่ของบุคคลภายในโรงเรียน
๔. การปฏิบัติตน การร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน
๕. การดูแลรักษาสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

สัปดาห์ที่ ๑๕ ชุมชนน่าอยู่

๑. ชื่อชุมชนและสถานที่สำคัญในชุมชน
๒. ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน
๓. การร่วมกิจกรรมในชุมชน
๔. การมีส่วนร่วมในชุมชน
๕. การดูแลสาธารณะสมบัติที่ใช้ร่วมกันในชุมชน

สัปดาห์ที่ ๑๖ จังหวัดของเรา

๑. ชื่อคำขวัญและตราประจำจังหวัด
๒. ชื่อลักษณะภูมิประเทศของจังหวัด
๓. อาชีพและอาหารพื้นเมืองของจังหวัด
๔. สถานที่สำคัญของจังหวัด
๕. ศาสนาและประเพณีจังหวัด

สัปดาห์ที่ ๑๗ อาชีพในฝัน

๑. ชื่ออาชีพ
๒. หน้าที่และการแต่งกายของแต่ละอาชีพ
๓. สถานที่ใช้ปฏิบัติงาน
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ
๕. ความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพ

สัปดาห์ที่ ๑๘ สมาชิกประเทศอาเซียน

๑. ชื่อประเทศ และธงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน
๒. ดอกไม้ประจำชาติสมาชิกอาเซียน
๓. ต้นไม้ประจำชาติสมาชิกอาเซียน
๔. สัตว์ประจำชาติสมาชิกอาเซียน
๕. เพลงประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน

สัปดาห์ที่ ๑๙ บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

๑. สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว
๒. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ
๓. ฤดูกาล
๔. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. พิบัติภัยและภัยธรรมชาติ

สัปดาห์ที่ ๒๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

สัปดาห์ที่ ๒๑ สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

๑. ความหมายของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๒. ลักษณะของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๓. ประเภทของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๔. ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๕. การดูแลและอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

หน่วยที่ ๒๒ ฤดูหนาว

๑. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ (ชื่อฤดูกาล)
๒. ฤดูร้อน
๓. ฤดูฝน
๔. ฤดูหนาว
๕. การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดูกาล

หน่วยที่ ๒๓ กลางวัน กลางคืน

๑. ความหมายของกลางวัน กลางคืน
๒. ลักษณะของกลางวัน
๓. การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน
๔. ลักษณะของกลางคืน
๕. การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน

หน่วยที่ ๒๔ สัตว์โลกน่ารัก

๑. ประเภทของสัตว์
๒. รูปร่างลักษณะของสัตว์ประเภทต่างๆ
๓. อาหารของสัตว์แต่ละประเภท
๔. ที่อยู่อาศัยของสัตว์แต่ละประเภท
๕. ประโยชน์ โทษและการดูแลสัตว์แต่ละประเภท

หน่วยที่ ๒๕ ต้นไม้แสนรัก

๑. รูปร่างลักษณะของต้นไม้
๒. การเจริญเติบโตของต้นไม้
๓. การขยายพันธุ์และการดูแลรักษาต้นไม้
๔. การอนุรักษ์ต้นไม้
๕. ประโยชน์และโทษของต้นไม้

หน่วยที่ ๒๖ โลกของแมลง

๑. ชื่อ ประเภทของแมลง
๒. รูปร่างลักษณะของแมลง
๓. ที่อยู่อาศัยและอาหารของแมลง
๔. ประโยชน์และโทษของแมลง
๕. การป้องกันตนเองจากแมลงที่มีพิษ

หน่วยที่ ๒๗ ผัก ผลไม้

๑. ชื่อรูปร่าง ลักษณะและสีของผัก
๒. ชนิดและส่วนประกอบของผัก
๓. ชนิดและส่วนประกอบของผลไม้
๔. รูปร่างลักษณะและสีของผลไม้
๕. วิธีการรับประทานและรสชาติของผัก ผลไม้

หน่วยที่ ๒๘ ข้าวมหัศจรรย์

๑. ชนิดของข้าว
๒. รูปร่างลักษณะของต้นข้าว
๓. ขั้นตอนการปลูกข้าว
๔. ประโยชน์ของข้าว
๕. การดูแลและการเก็บรักษาข้าว

หน่วยที่ ๒๙ โลกสวยด้วยมือเรา

๑. ความหมาย ประเภท สิ่งแวดล้อม
๒. การดูแลสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
๓. การดูแลสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
๔. ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม
๕. ประโยชน์/โทษของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

หน่วยที่ ๓๐ เรายรักประเทศไทย

๑. สัญลักษณ์ความเป็นไทย
๒. การแต่งกาย (ชุดประจำชาติ)
๓. การขับร้องเพลงชาติไทย
๔. การสื่อสารด้วยภาษาไทย
๕. การประกอบอาหารไทย

หน่วยที่ ๓๑   ปลอดภัยในยานพาหนะ

๑. ความสำคัญของยานพาหนะ
๒. การแยกประเภทของยานพาหนะ
๓. การใช้ยานพาหนะที่ถูกต้องวิธี
๔. อันตรายจากยานพาหนะ
๕. การปฏิบัติตามกฎจราจร

หน่วยที่ ๓๒   สารแห่งสีสัน

๑. ชื่อสี
๒. ประเภทของสี
๓. สีที่ได้จากธรรมชาติ
๔. แม่สีและการผสมสี ได้ ๓ สี
๕. ประโยชน์ โทษของสี

หน่วยที่ ๓๓   สร้างฝันนักคิด

๑. เรียนรู้เรื่องจำนวน ๑-๑๐
๒. การวัด เปรียบเทียบสิ่งของ ๓ สิ่ง
๓. เรขาคณิต (สร้างผลงานจากรูปทรงเรขาคณิต)
๔. พืชคณิต(แบบรูปของรูปที่มีรูปร่าง
๕. ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ (การให้เหตุผล)

หน่วยที่ ๓๔   วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์

๑. วัตถุประสงค์ของเครื่องใช้ของเล่นที่อยู่รอบตัว การเปรียบเทียบของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
๒. การทดลองการจม การลอยของสิ่งต่างๆการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ในการสังเกต (ชั่ง ตวง วัด)
๓. สำนวตรวจสอบแรงแม่เหล็กและแรงโน้มถ่วงต่าง ๆ
๔. สำนวการใช้พลังงานใกล้ตัวและบอกวิธีการใช้รวมทั้งประโยชน์ และโทษอย่างเหมาะสมกับวัย (แหล่งกำเนิดเสียง)
๕. การสังเกตและบอกความแตกต่างของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว

หน่วยที่ ๓๕   การสื่อสารไร้พรมแดน

๑. ความหมายของการสื่อสาร
๒. อุปกรณ์สำหรับการสื่อสาร
๓. การติดต่อสื่อสารด้วยอุปกรณ์ต่างๆ
๔. ประโยชน์ของการสื่อสาร
๕. มารยาทในการสื่อสาร

หน่วยที่ ๓๖ ท่องแดนอาเซียน

๑. ธงอาเซียน
๒. ตราสัญลักษณ์อาเซียน
๓. คำขวัญอาเซียน
๔. เพลงอาเซียน
๕. ภาษาอาเซียน

หน่วยที่ ๓๗ เรียนรู้วัฒนธรรม

๑. ศาสนาและวันสำคัญ
๒. ชุดแต่งกายประจำชาติ
๓. อาหารประจำชาติ
๔. ภาษา/ประเพณีและวัฒนธรรมประจำชาติ
๕. การละเล่น/การแสดงและนิทานประจำชาติ

หน่วยที่ ๓๘ ผู้นำพอเพียง

๑. ความพอประมาณ
๒. ความมีเหตุผล
๓. ความรอบรู้
๔. มีภูมิคุ้มกันที่ดี
๕. คุณธรรมความดี

หน่วยที่ ๓๙ หนูน้อยดาวพิเศษ

๑. ประเภทของขยะ
๒. การคัดแยกขยะ
๓. การกำจัดขยะที่ถูกต้อง
๔. ประโยชน์และโทษของขยะ
๕. การป้องกันและลดการทิ้งขยะ

สัปดาห์ที่ ๔๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ - ๖ ปี

สัปดาห์ที่ ๑ - ๒ แรกประทับใจ

๑. ชื่อ-สกุล ความหมาย ที่มาของชื่อ คำนำหน้าชื่อ อายุ
๒. ชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุลของเพื่อน
๓. ชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุลคุณครูประจำชั้น
๔. ชื่อโรงเรียน ชั้นเรียน
๕. สถานที่ตั้งโรงเรียน (ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์)

สัปดาห์ที่ ๓ เด็กดีมีวินัย

๑. ของใช้ส่วนตัวเด็ก
๒. สัญลักษณ์ประจำตัว
๓. การเก็บของเข้าที่ เก็บวัสดุอุปกรณ์
๔. การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำอย่างถูกสุขลักษณะ
๕. การปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน โรงเรียน

สัปดาห์ที่ ๔ อวัยวะและการดูแลรักษา

๑. หน้าที่ และการดูแลรักษา ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า ผิวหนัง
๒. การดูแลรักษาอวัยวะ ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า ผิวหนัง
๓. การป้องกัน และรักษาโรคที่เกิดกับตา หู จมูก
๔. การป้องกัน และดูแลรักษาโรค มือ เท้า ปาก
๕. การดูแลรักษาร่างกายให้สะอาด

สัปดาห์ที่ ๕ กินดี อยู่ดี มีสุข

๑. อาหารหลัก ๕ หมู่
๒. ความสำคัญของอาหารหลัก ๕ หมู่
๓. การล้างมืออย่างถูกวิธี
๔. การแปรงฟันและการทำความสะอาดร่างกายอย่างถูกวิธี
๕. สุขนิสัยในการขับถ่าย

สัปดาห์ที่ ๖ ขยับกายสบายชีวิ

๑. ประโยชน์ของการพักผ่อน
๒. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย
๓. การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน
๔. ประเภทของการออกกำลังกาย
๕. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

สัปดาห์ที่ ๗ ปลอดภัยไว้ก่อน

๑. ความปลอดภัยในการเล่น
๒. ความปลอดภัยในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและของมีคม
๓. ความปลอดภัยในการใช้ยา
๔. ความปลอดภัยบนท้องถนน
๕. ความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่น

สัปดาห์ที่ ๘ หนูน้อยนักสัมผัส

๑. การมองเห็น
๒. การดมกลิ่น
๓. การได้ยิน
๔. การชิมรส
๕. การสัมผัส

สัปดาห์ที่ ๙ หนูน้อยน่ารัก

๑. มารยาทในการรับประทานอาหาร
๒. มารยาทในการฟัง พูด
๓. มารยาทในการเดินผ่านผู้ใหญ่
๔. การนั่งอย่างถูกวิธี
๕. การนอนอย่างถูกวิธี

สัปดาห์ที่ ๑๐ หนูทำได้

๑. มารยาทในการไหว้ผู้ใหญ่
๒. มารยาทในการกราบผู้ใหญ่
๓. มารยาทในการกราบพระ
๔. มารยาทในการรับของ ส่งของ
๕. มารยาทในการเดิน

สัปดาห์ที่ ๑๑ บ้านแสนสุข

๑. ความหมายและประโยชน์ของบ้าน
๒. พื้นทีและสถานที่ตั้งของบ้าน
๓. ประเภทและส่วนประกอบของบ้าน
๔. ห้องต่าง ๆ ภายในบ้านและความสำคัญ
๕. การรักษาความสะอาดบ้านและบริเวณบ้าน

สัปดาห์ที่ ๑๒ ครอบครัวสุขสันต์

๑. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว
๒. หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว
๓. การปฏิบัติตนที่ดีต่อบุคคลในครอบครัว
๔. การมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัว
๕. สิ่งที่เป็นต่อบุคคลในครอบครัว

สัปดาห์ที่ ๑๓ บ้านเรือนเคียงกัน

๑. ชื่อเพื่อนบ้านและความสำคัญของเพื่อนบ้าน
๒. การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน
๓. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๔. การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน
๕. การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สัปดาห์ที่ ๑๔ โรงเรียนของฉัน

๑. ความสำคัญของโรงเรียนคำขวัญของโรงเรียน
๒. อาคาร สถานที่และห้องเรียนภายในโรงเรียน
๓. บุคคลและหน้าที่ของบุคคลภายในโรงเรียน
๔. การปฏิบัติตนการร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน
๕. การดูแลรักษาความสะอาดรอบๆบริเวณโรงเรียน

สัปดาห์ที่ ๑๕ ชุมชนน่าอยู่

๑. ชื่อชุมชนและสถานที่สำคัญในชุมชน
๒. ความสำคัญของสถานที่ต่างๆในชุมชน
๓. การร่วมกิจกรรมในชุมชนต่างๆ
๔. การมีส่วนร่วมในชุมชน
๕. การดูแลสาธารณสมบัติที่ใช้ร่วมกันในชุมชน

สัปดาห์ที่ ๑๖ จังหวัดของเรา

๑. ชื่อ คำขวัญและตราประจำจังหวัด
๒. ลักษณะภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศ
๓. อาชีพและอาหารพื้นเมืองของจังหวัด
๔. สถานที่สำคัญของจังหวัด
๕. ศาสนาและประเพณีจังหวัด

สัปดาห์ที่ ๑๗ อาชีพในฝัน

๑. ชื่ออาชีพ
๒. หน้าที่และการแต่งกายของแต่ละอาชีพ
๓. สถานที่ใช้ปฏิบัติงาน
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ
๕. ความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพ

สัปดาห์ที่ ๑๘ สมาชิกประเทศอาเซียน

๑. ชื่อประเทศ และธงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน
๒. ดอกไม้ประจำชาติสมาชิกอาเซียน
๓. ต้นไม้ประจำชาติสมาชิกอาเซียน
๔. สัตว์ประจำชาติสมาชิกอาเซียน
๕. เพลงประจำชาติประเทศสมาชิกอาเซียน

สัปดาห์ที่ ๑๙ บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

๑. สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว
๒. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ
๓. ฤดูกาล
๔. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. พิบัติภัยและภัยธรรมชาติ

สัปดาห์ที่ ๒๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

สัปดาห์ที่ ๒๑ สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

๑. ความหมายของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๒. ลักษณะของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๓. ประเภทของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๔. ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๕. การดูแลและอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

หน่วยที่ ๒๒ ฤดูธรรมชาติ

๑. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ (ชื่อฤดูกาล)
๒. ฤดูร้อน
๓. ฤดูฝน
๔. ฤดูหนาว
๕. การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดูกาล

หน่วยที่ ๒๓ กลางวัน กลางคืน

๑. ความหมายของกลางวัน กลางคืน
๒. ปรากฏการณ์ที่เกิดในเวลากลางวัน
๓. การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน
๔. ปรากฏการณ์ที่เกิดในเวลากลางคืน
๕. การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน

หน่วยที่ ๒๔ สัตว์โลกน่ารัก

๑. ประเภทของสัตว์
๒. รูปร่างลักษณะของสัตว์ประเภทต่างๆ
๓. อาหารของสัตว์แต่ละประเภท
๔. ที่อยู่อาศัยของสัตว์แต่ละประเภท
๕. ประโยชน์ โทษและการดูแลสัตว์แต่ละประเภท

หน่วยที่ ๒๕ ต้นไม้แสนรัก

๑. รูปร่างลักษณะของต้นไม้
๒. การเจริญเติบโตของต้นไม้
๓. การขยายพันธุ์และการดูแลรักษาต้นไม้
๔. การอนุรักษ์ต้นไม้
๕. ประโยชน์และโทษของต้นไม้

หน่วยที่ ๒๖ โลกของแมลง

๑. ชื่อ ประเภทรูปร่างและลักษณะของแมลง
๒. ที่อยู่อาศัยและอาหารของแมลง
๓. วงจรชีวิตของแมลง
๔. ประโยชน์และโทษของแมลง
๕. การป้องกันตนเองจากแมลงที่มีพิษ

หน่วยที่ ๒๗ ผัก ผลไม้

๑. ชื่อรูปร่าง ลักษณะและสีของผัก
๒. วิธีการรับประทานและรสชาติของผัก ผลไม้
๓. ลักษณะและความแตกต่างของผัก ผลไม้แต่ละชนิด
๔. วิธีการรับประทานและรสชาติของ ผัก ผลไม้
๕. ประโยชน์ของผัก ผลไม้

หน่วยที่ ๒๘ ข้าวมหัศจรรย์

๑. ชนิดของข้าว
๒. ลักษณะของต้นข้าว
๓. ขั้นตอนการปลูกข้าว
๔. การปลูกข้าว
๕. อาหารที่ทำจากข้าว

หน่วยที่ ๒๙ โลกสวยด้วยมือเรา

๑. ความหมาย ประเภท สิ่งแวดล้อม
๒. การดูแลสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
๓. การดูแลสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
๔. ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม
๕. ประโยชน์/โทษของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

หน่วยที่ ๓๐ เรารักประเทศไทย

๑. สัญลักษณ์ความเป็นไทย
๒. การแต่งกาย (ชุดประจำชาติ)
๓. การขับร้องเพลงชาติเพลงสรรเสริญพระบารมี
๔. ภาษาไทย ภาษาถิ่น
๕. อาหารพื้นบ้าน

หน่วยที่ ๓๑   ปลอดภัยในยานพาหนะ

๑. ความหมายและประโยชน์ของยานพาหนะ
๒. เปรียบเทียบความแตกต่างของยานพาหนะ
๓. วิธีการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยระหว่างการเดินทาง
๔. การปฏิบัติตามกฎจราจร
๕. อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง

หน่วยที่ ๓๒   สารแห่งสีสัน

๑. สี
๒. สีที่ได้จากธรรมชาติ
๓. ประเภทของสี
๔. แม่สีและการผสมสีมากกว่า ๓ สี
๕. ประโยชน์-โทษของสี

หน่วยที่ ๓๓   สร้างฝันนักคิด

๑. เรียนรู้เรื่องจำนวน ๑ - ๒๐
๒. การวัดเปรียบเทียบสิ่งของโดยใช้เครื่องมือวัด
๓. เรขาคณิต/พีชคณิต (ต่อแบบรูปตามความคิดของตนเอง)
๔. การวิเคราะห์
๕. ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ (การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ เชื่อมโยงความรู้กับศาสตร์อื่น ๆ)

หน่วยที่ ๓๔

วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์

๑. การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่ายของสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้ตัว เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัสการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน
๒. การทดลองการจม การลอยของสิ่งต่าง ๆ การทดลองสิ่งกำเนิดเสียง ใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ในการสังเกต (ชั่ง ตวง วัด)
๓. การตั้งคำถามและการผลักของแรงแม่เหล็ก การทดลองและสรุปการออกแรงกระทำต่อวัตถุ
๔. ประโยชน์และโทษจากการใช้พลังงาน
๕. การสังเกตดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ดวงดาว ส่องและบอกชื่อที่เป็นเทคโนโลยีอวกาศ (จรวด ยานอวกาศ ดาวเทียม)

หน่วยที่ ๓๕   การสื่อสารไร้พรมแดน

๑. ความหมายและความสำคัญของการสื่อสาร
๒. การเลือกใช้อุปกรณ์สำหรับการสื่อสาร
๓. ประโยชน์และโทษของการใช้เครื่องมือในการสื่อสาร
๔. ความแตกต่างในการสื่อสาร จากการใช้อุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ
๕. มารยาทในการใช้เครื่องมือสื่อสาร

หน่วยที่ ๓๖ ท่องแดนอาเซียน

๑. ธงอาเซียน
๒. ตราสัญลักษณ์อาเซียน
๓. คำขวัญอาเซียน
๔. เพลงอาเซียน
๕. ภาษาอาเซียน

หน่วยที่ ๓๗ เรียนรู้วัฒนธรรม

๑. ศาสนาและวันสำคัญ
๒. ชุดแต่งกายประจำชาติ
๓. อาหารประจำชาติ
๔. ภาษา/ประเพณีและวัฒนธรรมประจำชาติ
๕. การละเล่น/การแสดงและนิทานประจำชาติ

หน่วยที่ ๓๘ ผู้นำพอเพียง

๑. ความพอประมาณ
๒. ความมีเหตุผล
๓. ความรอบรู้
๔. มีภูมิคุ้มกันที่ดี
๕. คุณธรรมความดี

หน่วยที่ ๓๙ หนูน้อยดาวพิเศษ

๑. ประเภทของขยะ
๒. การคัดแยกขยะ
๓. การกำจัดขยะที่ถูกต้อง
๔. ประโยชน์และโทษของขยะ
๕. การป้องกันและลดการทิ้งขยะ

สัปดาห์ที่ ๔๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

สาระการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ - ๔ ปี

สัปดาห์ที่ ๑ - ๒ แรกประทับใจ

- ท่องปากเปล่า 1-3

สัปดาห์ที่ ๓ เด็กดีมีวินัย

- ท่องปากเปล่า 1-3

สัปดาห์ที่ ๔ อวัยวะและการดูแลรักษา

- การเตรียมความพร้อม
- คำศัพท์ EYE = ตา EAR = หู NOSE = จมูก MOUTH = ปาก FOOT = เท้า

สัปดาห์ที่ ๕   กินดี อยู่ดี มีสุข

- ห้องปากเปล่า 1-5
- พยัญชนะ ก - ฮ เล่านิทาน
- ตัวอักษร A – Z
- HAPPY = มีความสุข

สัปดาห์ที่ ๖   ขยับกายสบายชีวี

- พยัญชนะ ง จ
- ตัวอักษร A
- การเปรียบเทียบสูงกว่า ต่ำกว่า ยาวเท่ากัน สูงเท่ากัน
- คำศัพท์ JUMP = กระโดด RUN = วิ่ง WALK = เดิน

สัปดาห์ที่ ๗   ปลอดภัยไว้ก่อน

- ตัวเลขฮินดูอารบิก 1
- พยัญชนะ ก ถ ภา
- ตัวอักษร B
- คำตรงข้ามอ้วน – ผอม การเปรียบเทียบยาวกว่า สั้นกว่า

สัปดาห์ที่ ๘   หนูน้อยนักสัมผัส

- ค่าของตัวเลข ๑
- บอกตำแหน่งข้างบน ข้างล่าง ข้างใน
- พยัญชนะ ว ร ธ
- ตัวอักษร C
- คำศัพท์ SWEET= หวาน

สัปดาห์ที่ ๙   หนูน้อยน่ารัก

- ค่าของตัวเลขฮินดูอารบิก 2
- พยัญชนะ บ ป ษ
- เส้น | ↓
- ตัวอักษร D
- ประโยค GOOD = ดี

สัปดาห์ที่ ๑๐   หนูทำได้

- ค่าของตัวเลข ๒
- หนักกว่า เบากว่า หนักเท่ากัน
- พยัญชนะ ผ ฝ ย
- ผีเสื้อเขียนเส้น | ↓
- ตัวอักษร E
- ประโยค THANK YOU. = ขอขอบคุณ

สัปดาห์ที่ ๑๑ บ้านแสนสุข

- ค่าของตัวเลขฮินดูอารบิก 3
- รูปทรง
- พยัญชนะ พ ฟ ฬ
- เส้น
- ตัวอักษร F
- คำศัพท์ HOUSE = บ้าน

สัปดาห์ที่ ๑๒ ครอบครัวสุขสันต์

- ค่าของตัวเลข ๓
- รูปทรง
- ทบทวนพยัญชนะที่เรียนมาแล้ว
- ฝึกเขียนเส้น
- ตัวอักษร G
- คำศัพท์ FATHER = พ่อ MOTHER = แม่

สัปดาห์ที่ ๑๓ บ้านเรือนเคียงกัน

- ค่าของตัวเลขฮินดูอารบิก 4
- พยัญชนะ ด ต ฒ
- เส้น
- ตัวอักษร H
- คำศัพท์ FRIEND = เพื่อน

สัปดาห์ที่ ๑๔ โรงเรียนของฉัน

- ค่าของตัวเลข ๔
- การเปรียบเทียบจำนวนเท่ากัน ไม่เท่ากัน
- พยัญชนะ ค ศ
- ฝึกเขียนเส้น
- ตัวอักษร I
- คำศัพท์ SCHOOL = โรงเรียน

สัปดาห์ที่ ๑๕ ชุมชนน่าอยู่

- ค่าของตัวเลขฮินดูอารบิก 5
- ทบทวนพยัญชนะ ด ต ฒ ค ศ
- ทบทวนการเขียนเส้น
- ตัวอักษร J
- คำศัพท์ YOU = เธอ I = ฉัน

สัปดาห์ที่ ๑๖ จังหวัดของเรา

- ค่าของตัวเลข ๕
- การเรียงลำดับ 1 - 5
- พยัญชนะ ค
- เส้น
- ตัวอักษร K

สัปดาห์ที่ ๑๗ อาชีพในฝัน

- ทบทวนตัวเลข 1-5
- จำนวนเพิ่ม ลด
- พยัญชนะ ก ข ช ซ
- เส้น
- ตัวอักษร L
- คำศัพท์ TEACHER = ครู

สัปดาห์ที่ ๑๘ สมาชิกประเทศอาเซียน

- ทบทวนตัวเลข ๑ - ๕
- ความเหมือน ความต่าง
- ทบทวนพยัญชนะ ก ข ช ซ
- เส้น
- ตัวอักษร M

สัปดาห์ที่ ๑๙ บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

- ทบทวนตัวเลข 1 - 5
- การบอกสิ่งของ
- ฝึกหาพยัญชนะที่รู้จักจากชื่อเพื่อน
- ฝึกเขียนเส้น
- ตัวอักษร N

สัปดาห์ที่ ๒๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

สัปดาห์ที่ ๒๑ สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

- คำศัพท์ TREE = ต้นไม้

สัปดาห์ที่ ๒๒ ฤดูร้อน

- คำศัพท์ SUMMER = ฤดูร้อน

สัปดาห์ที่ ๒๓ กลางวัน กลางคืน

- คำศัพท์ SUN = พระอาทิตย์

สัปดาห์ที่ ๒๔ สัตว์โลกน่ารัก

- คำศัพท์ DUCK = เป็ด

สัปดาห์ที่ ๒๕ ต้นไม้แสนรัก

- นับปากเปล่า 1-5
- ฝึกเขียนเส้น
- ฝึกหาพยัญชนะที่รู้จักจากชื่อต้นไม้
- ตัวอักษร O
- คำศัพท์ TREE = ต้นไม้

สัปดาห์ที่ ๒๖ โลกของแมลง

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1-5
- การเปรียบเทียบปริมาตรมากกว่า ปริมาตรน้อยกว่า ปริมาตรเท่ากัน
- ตัวอักษร P
- คำศัพท์ BUTTERFLY = ผีเสื้อ

สัปดาห์ที่ ๒๗ ผัก ผลไม้

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1-5
- การเปรียบเทียบจำนวนเท่ากัน – ไม่เท่ากัน
- ทบทวนการเขียนเส้น
- ตัวอักษร Q
- คำศัพท์ ORNAGE = ส้ม BANANA =กล้วย

สัปดาห์ที่ ๒๘ ข้าวหมักศรร์

- ทบทวนตัวเลข ๑-๕
- การเปรียบเทียบยาวกว่า สั้นกว่า
- พยัญชนะ ณ ณ
- เส้น
- ตัวอักษร R
- คำศัพท์ RICE = ข้าว

สัปดาห์ที่ ๒๙ โลกสวยด้วยมือเรา

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1-5
- การจับคู่จำนวนหนึ่งต่อหนึ่ง
- พยัญชนะ ท ท ห
- เส้น
- ตัวอักษร S
- คำศัพท์ HAND = มือ

สัปดาห์ที่ ๓๐ ฉันทน์รักประเทศไทย

- ทบทวนตัวเลข ๑ - ๕
- จำนวนมากกว่า - น้อยกว่า
- พยัญชนะ ล ส
- เส้น
- ตัวอักษร T
- คำศัพท์ THAILAND = ประเทศไทย

สัปดาห์ที่ ๓๑ ปลอดภัยในยานพาหนะ

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1 - 5
- จำนวนเพิ่ม ลด
- พยัญชนะ ม ข
- ฝึกเขียนเส้น
- ตัวอักษร U
- คำศัพท์ CAR = รถยนต์

สัปดาห์ที่ ๓๒ สาระแห่งสีสัน

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1 - 5
- เปรียบเทียบปริมาตรมากกว่า ปริมาตรน้อยกว่า ปริมาตรเท่ากัน
- เส้น
- ตัวอักษร V
- คำศัพท์ COLOR = สี

สัปดาห์ที่ ๓๓ สร้างฝันนักคิด

- พยัญชนะ อ ฮ
- เส้น
- ตัวอักษร W

สัปดาห์ที่ ๓๔ วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1-5
- ทบทวนพยัญชนะ ก - ซ
- ฝึกเขียนเส้น
- ตัวอักษร X
- คำศัพท์ HOT = ร้อน COLD = เย็น

สัปดาห์ที่ ๓๕ การสื่อสารไร้พรมแดน

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1 - 5
- รูปทรง
- ทบทวนพยัญชนะ ณ - ถ
- เส้น 9
- ตัวอักษร Y
- คำศัพท์ PHONE = โทรศัพท์

สัปดาห์ที่ ๓๖ ท่องแดนอาเซียน

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1 - 5
- รูปทรง
- ทบทวนพยัญชนะ ท - ม
- ตัวอักษร Z
- คำศัพท์ MYANMAR = พม่า

สัปดาห์ที่ ๓๗ เรียนรู้วัฒนธรรม

- ทบทวนตัวเลข ๑ - ๕
- ทบทวนพยัญชนะ ย - ฮ
- ทบทวนตัวอักษร A - Z
- คำศัพท์ GOOD MORNING = สวัสดีตอนเช้า GOOD BYE = ลา ก่อน

สัปดาห์ที่ ๓๘ ผู้นำพอเพียง

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1-5
- ทบทวนพยัญชนะ ก - ฮ
- ทบทวนตัวอักษร A - Z

สัปดาห์ที่ ๓๙ หนูน้อยดาวพิเศษ

- ทบทวนตัวเลขฮินดูอารบิก 1-5
- ทบทวนพยัญชนะ ก - ฮ
- ทบทวนตัวอักษร A - Z
- คำศัพท์ BIN = ถังขยะ

สัปดาห์ที่ ๔๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

สาระการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การศึกษาปฐมวัย อายุ ๔ - ๕ ปี

สัปดาห์ที่ ๑ - ๒ แรกประทับใจ

- ร้องเพลง ก - ฮ
- ร้องเพลงนับนิ้วมือ
- ร้องเพลง A B C
- ร้องเพลง ONE - TEN

สัปดาห์ที่ ๓ เด็กดีมีวินัย

- พยัญชนะ ง จ
- อ่านพยัญชนะ ก - ฮ
- การเปรียบเทียบคำตรงข้าม สั้นกว่า- ยาวกว่า
- อ่านอักษร A - Z
- คำศัพท์ BOY = เด็กผู้ชาย GIRL = เด็กผู้หญิง TEACHER = คุณครู
- ประโยคสนทนา GOOD MORNING. = สวัสดีตอนเช้า

สัปดาห์ที่ ๔ อวัยวะและการดูแลรักษา

- พยัญชนะว ร ธ
- การเปรียบเทียบคำตรงข้าม สั้นกว่า- ยาวกว่า
- ตัวอักษร A
- คำศัพท์ EYE = ตา EAR = หู NOSE = จมูก MOUTH = ปาก
- ประโยค CLOSE YOUR EYES. = ปิดตา หรือ หลับตา
- นับปากเปล่า 1-10

สัปดาห์ที่ ๕ กินดี อยู่ดี มีสุข

- ทบทวน พยัญชนะว ร ธ
- พยัญชนะ บ ป ษ
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 1
- ตัวอักษร B
- คำศัพท์ LIP = ริมฝีปาก HEALTH = สุขภาพ HAPPY = มีความสุข
- ประโยค I'M HAPPY. = ฉันมีความสุข

สัปดาห์ที่ ๖ ขยับกายสบายชีวี

- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- บอกตัวเลข 1, ๑
- การเปรียบเทียบ สูงกว่า – ต่ำกว่า สูงกว่า – เตี้ยกว่า
- ตัวอักษร C
- คำศัพท์ JUMP = กระโดด RUN = วิ่ง WALK = เดิน ONE = หนึ่ง
- ประโยค Let's jump. = มากระโดดกันเถอะ

สัปดาห์ที่ ๗ ปลอดภัยไว้ก่อน

- พยัญชนะ ก ก ฎ
- ท่องพยัญชนะ ก – ฮ
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 2, ๒
- ตัวอักษร D
- คำศัพท์ SAFETY = ปลอดภัย ROAD = ถนน
- ประโยค SAFETY FIRST. = ปลอดภัยไว้ก่อน

สัปดาห์ที่ ๘ หนูน้อยนักสัมผัส

- พยัญชนะ พ ฟ ฟ
- นับปากเปล่า 1 ถึง 10
- บอกตัวเลข 2, ๒
- ตัวอักษร E
- คำศัพท์ TWO = สอง TOUCH = สัมผัส SWEET = หวาน SMELL = ดมกลิ่น
- ประโยค IT IS YUMMY. = มันอร่อย
- การเปรียบเทียบ ไกล – ใกล้

สัปดาห์ที่ ๙ หนูน้อยน่ารัก

- พยัญชนะ ผ ฝ ย
- ท่องพยัญชนะ ก – ฮ
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 3 - ๓
- ตัวอักษร F
- การเปรียบเทียบ บน – ล่าง
- คำศัพท์ HONEY = น้ำผึ้ง HUG = กอด SPEAK = พูด
- ประโยค GOOD = ดี VERY GOOD = ดีมาก

สัปดาห์ที่ ๑๐ หนูทำได้

- พยัญชนะ ด ต
- นับปากเปล่า ๑ ถึง ๑๐
- บอกตัวเลข 3 ๓
- อักษร G
- คำศัพท์ GIVE =ให้ GIFT= ของขวัญ PICK = เก็บของ THREE = สาม
- ประโยค THANK YOU. = ขอขอบคุณ

สัปดาห์ที่ ๑๑ บ้านแสนสุข

- พยัญชนะ ค ศ ศ
- ความหมายตัวเลขไทย
- การเปรียบเทียบอ้วน – ผอม
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 4- ๔
- อักษร H
- คำศัพท์ HOUSE = บ้าน
- ประโยค HAPPY HOME = บ้านแสนสุข

สัปดาห์ที่ ๑๒ ครอบครัวสุขสันต์

- พยัญชนะ ข ช
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- บอกตัวเลข 4-๔
- ตัวอักษร U
- คำศัพท์ FAMILY = ครอบครัว FATHER = พ่อ MOTHER = แม่ FOUR = สี่
- วลี HAPPY FAMILY = ครอบครัวที่อบอุ่น

สัปดาห์ที่ ๑๓ บ้านเรือนเคียงกัน

- พยัญชนะ ซ ฌ
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 5- ๕
- การเปรียบเทียบ แข็ง – นิ่ม แข็ง – อ่อน
- ตัวอักษร J
- คำศัพท์ FRIEND = เพื่อน SOFT = นิ่ม อ่อน ROAD = ถนน
- ประโยค Clean the house. = ทำความสะอาดบ้าน

สัปดาห์ที่ ๑๔ โรงเรียนของฉัน

- พยัญชนะ ม น ข
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- การเปรียบเทียบ เปียก- แห้ง
- บอกตัวเลข 5,๕
- ตัวอักษร K
- คำศัพท์ SCHOOL = โรงเรียน PEN = ปากกา PENCIL = ดินสอ FIVE = ห้า
- ประโยค GOOD BYE = ลาก่อน

สัปดาห์ที่ ๑๕ ชุมชนน่าอยู่

- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- พยัญชนะ ทท ท
- นับจำนวนและบอกตัวเลข 6 -๖
- เรียงลำดับตัวเลข ๑ -๕
- การเปรียบเทียบ ร้อน – เย็น
- ตัวอักษร L
- คำศัพท์ WELCOME = ยินดีต้อนรับ YOU = เธอ I = ฉัน
- ประโยค YOU'RE WELCOME. = ยินดีต้อนรับ

สัปดาห์ที่ ๑๖ จังหวัดของเรา

- พยัญชนะ ฉ
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- บอกตัวเลข 6,๖
- คำศัพท์ SIX = หก LARGE =ใหญ่ SMALL = เล็ก
- ตัวอักษร M

สัปดาห์ที่ ๑๗ อาชีพในฝัน

- พยัญชนะ ล ส
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 7-๗
- ตัวอักษร N
- คำศัพท์ DOCTOR = หมอ TEACHER = ครู
- ประโยค I AM A TEACHER = ฉันเป็นคุณครู

สัปดาห์ที่ ๑๘ สมาชิกประเทศอาเซียน

- พยัญชนะ อ ฮ
- นับปากเปล่า 1 – 10
- บอกตัวเลข 7- ๗
- ตัวอักษร O
- คำศัพท์ KING = พระราชา QUEEN = พระราชินี
- ประโยค LONG LIVE THE KING = ทรงพระเจริญ

สัปดาห์ที่ ๑๙ บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

- ทบทวนพยัญชนะ อ ฮ
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 8 - ๘
- ตัวอักษร P
- คำศัพท์ ASEAN = อาเซียน

สัปดาห์ที่ ๒๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

สัปดาห์ที่ ๒๑ สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

- พยัญชนะ ณ ญ ญ
- นับเรียงลำดับ 1 – 10 ONE – TEN
- บอกตัวเลข 8 - ๘
- ตัวอักษร Q
- คำศัพท์ EIGHT = แปด ALIVE = มีชีวิต NON ALIVE = ไม่มีชีวิต
- TREE = ต้นไม้

สัปดาห์ที่ ๒๒ ฤดูธรรมชาติ

- พยัญชนะ ณ
- ท่องอักษร A-Z
- การเปรียบเทียบ เล็กกว่า– ใหญ่กว่า
- ตัวอักษร R
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 9 - ๙
- คำศัพท์ SEASON = ฤดู RAINY SEASON = ฤดูฝน WINTER = ฤดูหนาว
- SUMMER = ฤดูร้อน

สัปดาห์ที่ ๒๓ กลางวัน กลางคืน

- พยัญชนะ ฎ ฏ
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- นับปากเปล่า 1 – 10
- บอกตัวเลข 9-๙
- ตัวอักษร S
- คำศัพท์ NINE = เก้า MOON = พระจันทร์ SUN = พระอาทิตย์
- ประโยค GOOD NIGHT = ราตรีสวัสดิ์

สัปดาห์ที่ ๒๔ สัตว์โลกน่ารัก

- พยัญชนะ ฐ
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 10 – ๑๐
- ตัวอักษร T
- คำศัพท์ ANIMAL = สัตว์ PIG = หมู DUCK = เป็ด HEN = แม่ไก่

สัปดาห์ที่ ๒๕ ต้นไม้แสนรัก

- ทบทวนพยัญชนะ ด ต
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- นับจำนวนและบอกค่า 0 – 2
- การเรียงลำดับจากมาก – น้อย
- ตัวอักษร U
- คำศัพท์ TREE = ต้นไม้ ROOT = ราก LEAF = ใบไม้

สัปดาห์ที่ ๒๖ โลกของแมลง

- พยัญชนะ ข ฃ
- การเปรียบเทียบ หนัก – เบา
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 0 - 4
- อักษร V
- คำศัพท์ INSECT = แมลง BUTTERFLY = ผีเสื้อ

สัปดาห์ที่ ๒๗ ผัก ผลไม้

- ทบทวนพยัญชนะ ผ ฝ
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- การเปรียบเทียบบน – ล่าง
- ตัวอักษร W
- คำศัพท์ ORANGE = ส้ม LEMON = มะนาว BANANA =กล้วย

สัปดาห์ที่ ๒๘ ข้าวมหัศจรรย์

- พยัญชนะ ข ข ข
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- การเปรียบเทียบคำตรงข้าม มาก – น้อย
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 0 – 5
- ตัวอักษร X
- คำศัพท์ RICE = ข้าว X - RAY= รังสีเอ็กซ์

สัปดาห์ที่ ๒๙ โลกสวยด้วยมือเรา

- พยัญชนะ ย
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- การเปรียบเทียบ ก่อน – หลัง
- คำศัพท์ EARTH = โลก HAND = มือ
- ตัวอักษร Y

สัปดาห์ที่ ๓๐ ฉันทรักประเทศไทย

- พยัญชนะ พ ฟ ฟ
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 0- 6
- คำศัพท์ THAI = ชาวไทย THAILAND = ประเทศไทย
- การเปรียบเทียบอ้วน – ผอม หนา – บาง
- ตัวอักษร Z

สัปดาห์ที่ ๓๑ ปลอดภัยในยานพาหนะ

- ทบทวนพยัญชนะ ท ห
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- เรียงลำดับปริมาณสิ่งของไม่เกิน ๓ สิ่ง
- ท่องปากเปล่า ๑ ถึง ๑๐
- ตัวอักษร A B C
- คำศัพท์ CAR = รถยนต์ BICYCLE = รถจักรยาน
- MOTORECYCLE = รถจักรยานยนต์

สัปดาห์ที่ ๓๒ สาระแห่งสีสัน

- ทบทวนพยัญชนะ ล ส
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- การเปรียบเทียบ ลอย – จม
- คำศัพท์ RED = สีแดง PINK =สีชมพู GEREEN = สีเขียว
- ตัวอักษร D E F
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 0-7

สัปดาห์ที่ ๓๓ สร้างฝันนักคิด

- พยัญชนะ ท ท
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- นับปากเปล่า 1 - 10
- การเปรียบเทียบกลม – แบน
- ตัวอักษร G H I
- คำศัพท์ ONE = หนึ่ง .....TEN = สิบ

สัปดาห์ที่ ๓๔ วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์

- พยัญชนะ ม ข
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- การเปรียบเทียบร้อน – เย็น ลอย – จม
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 0-9
- จำแนก ทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
- ตัวอักษร J K L
- คำศัพท์ HOT = ร้อน COLD = เย็น FLOAT = ลอย SINK = จม

สัปดาห์ที่ ๓๕ การสื่อสารไร้พรมแดน

- พยัญชนะ ณ ญ
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 0 - 10
- บอกอันดับสิ่งของไม่เกิน ๓ สิ่ง
- ท่องตัวอักษร A - Z
- ตัวอักษร M O N
- คำศัพท์ PHONE = โทรศัพท์ TELEVISION = โทรทัศน์ POST = ไปรษณีย์

สัปดาห์ที่ ๓๖ ท่องแดนอาเซียน

- ทบทวนพยัญชนะ อ ฮ
- อ่านพยัญชนะ ก – ฮ
- นับปากเปล่า ๑ – ๑๐
- ตัวอักษร P R Q
- คำศัพท์ LAOS = ลาว MYANMAR = พม่า CAMBODIA = กัมพูชา

สัปดาห์ที่ ๓๗ เรียนรู้วัฒนธรรม

- ทบทวนพยัญชนะ ฎ ฏ
- นับเรียงลำดับ 1 – 10 ๑ - ๑๐
- ทบทวนท่องตัวอักษร A – Z
- การเปรียบเทียบมีด – สว่าง
- ตัวอักษร S T U
- คำศัพท์ GOOD MORNING. = สวัสดีตอนเช้า GOOD BUY = ลา ก่อน
- THANK YOU = ขอขอบคุณ SORRY = เสียใจ

สัปดาห์ที่ ๓๘ ผู้นำพอเพียง

- ทบทวนพยัญชนะ ก ฦ ฎ
- อ่านพยัญชนะ ก - ฮ
- นับจำนวนและบอกค่าตัวเลข 0 - 10
- การเปรียบเทียบคำ ไกล่ - ไกล ก่อน - หลัง อ้วน - ผอม หนา - บาง
บน - ล่าง
- อ่านตัวอักษร A - Z
- ตัวอักษร V W X
- คำศัพท์ NEAR = ไกล่ FAR = ไกล FAT = อ้วน THIN = ผอม

สัปดาห์ที่ ๓๙ หนูน้อยดาวพิเศษ

- ทบทวนพยัญชนะ ด ต ค ศ
- อ่านพยัญชนะ ก - ฮ
- นับปากเปล่า ๑ ถึง ๑๐
- ท่องปากเปล่า ONE - 1 TEN - 10
- ตัวอักษร Y Z
- คำศัพท์ SEE = มองเห็น BIN = ถังขยะ GARBAGE = ขยะ CLEAN = สะอาด

สัปดาห์ที่ ๔๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

สาระการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย อายุ ๕ - ๖ ปี

สัปดาห์ที่ ๑ แกรับประทับใจ

- รู้ค่าเลข ๐ นับปากเปล่า ๑ - ๑๐ นับเพิ่ม ลด
- อ่านพยัญชนะ ก - ฮ
- ท่องปากเปล่า A - Z

สัปดาห์ที่ ๒ แกรับประทับใจ

- เลข 1 ๑
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ ง จ
- ตัวอักษร A B
- คำตรงข้าม สั้น - ยาว

สัปดาห์ที่ ๓ เด็กดีมีวินัย

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 2 ๒
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ ว ร
- ตัวอักษร C D
- คำศัพท์ BOY = เด็กผู้ชาย GIRL = เด็กผู้หญิง
- คำตรงข้าม อ้วน - ผอม

สัปดาห์ที่ ๔ อวัยวะและการดูแลรักษา

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 3 ๓
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ ธ บ
- ตัวอักษร E F
- คำศัพท์ EYE = ตา EAR = หู NOSE = จมูก MOUTH = ปาก
- HAND = มือ FOOT = เท้า
- คำตรงข้าม สูง - ต่ำ สูง - เตี้ย

สัปดาห์ที่ ๕ กินดี อยู่ดี มีสุข

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 4 ๔
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ บ ป ษ
- ตัวอักษร G H
- คำทักทาย GOOD MORNING. สวัสดีตอนเช้า EAT = กิน HAPPY = ความสุข
- คำตรงข้าม มาก - น้อย

สัปดาห์ที่ ๖ ขยับกายสบายชีวี

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 5 ๕
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ ก ถ ภ
- ตัวอักษร I J
- คำศัพท์ GOOD BYE. = ลาก่อน
- คำตรงข้าม ไกล - ใกล้ ขึ้น - ลง

สัปดาห์ที่ ๗   ปลอดภัยไว้ก่อน

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข   6 ๖
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ ผ ฝ ย
- ตัวอักษร K L
- คำศัพท์ THANK YOU. = ขอขอบคุณ   PLAY = เล่น   ROAD = ถนน
- คำตรงข้าม บน - ล่าง   ปลอดภัย - อันตราย

สัปดาห์ที่ ๘   หนูน้อยนักสัมผัส

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข   7 ๗
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ พ ฟ ฝ
- ตัวอักษร M N
- คำศัพท์ HOT = ร้อน   COOL = เย็น
- คำตรงข้าม หนัก - เบา   ร้อน - เย็น   เรียบ - ขรุขระ
- ทบทวนคำสนทนา

สัปดาห์ที่ ๙   หนูน้อยน่ารัก

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข   8 ๘
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ ค ศ ส
- ตัวอักษร O P
- คำศัพท์ ONE = หนึ่ง   SMILE = ยิ้ม   LOVE = รัก
- คำตรงข้าม สวย - ขี้เหร่
- ทบทวนคำสนทนา

สัปดาห์ที่ ๑๐   หนูทำได้

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข   9 ๙
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ ด ต ถ
- ตัวอักษร Q R
- คำศัพท์ TWO = สอง   WATER = น้ำ   FOOD = อาหาร
- รู้จักคำตรงข้าม สะอาด -สกปรก
- ทบทวนคำสนทนา

สัปดาห์ที่ ๑๑ บ้านแสนสุข

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 10 ๑๐
- นับเพิ่ม ลด 1 - 10
- พยัญชนะ ข ช
- ตัวอักษร S T
- คำศัพท์ HOUSE = บ้าน
- คำตรงข้าม ใหญ่ – เล็ก กว้าง – แคบ

สัปดาห์ที่ ๑๒ ครอบครัวสุขสันต์

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1 – 10
- นับเพิ่ม ลด 1 – 10
- เครื่องหมาย = $\neq$
- พยัญชนะ ข ช
- ตัวอักษร U V
- คำศัพท์ FATHER = พ่อ MOTHER = แม่
- คำตรงข้ามอายุ อ่อน – แก่

สัปดาห์ที่ ๑๓ บ้านเรือนเคียงกัน

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1 – 10
- นับเพิ่มลด 1 – 10
- เครื่องหมาย < >
- พยัญชนะ น ณ
- ตัวอักษร W X
- คำศัพท์ THREE = สาม
- คำตรงข้าม ใน – นอก หน้า – หลัง

สัปดาห์ที่ ๑๔ โรงเรียนของฉัน

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 11 ๑๑
- ทบทวนเครื่องหมาย = $\neq$ และ < >
- พยัญชนะ ม ฌ
- ตัวอักษร Y Z
- คำศัพท์ SCHOOL = โรงเรียน TEACHER = ครู
- คำตรงข้าม ไกล – ใกล้ เร็ว – ช้า

สัปดาห์ที่ ๑๕ ชุมชนน่าอยู่

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 12 ๑๒
- ความหมายของการบวก
- พยัญชนะ ท ท ห
- ตัวอักษร A - Z
- คำศัพท์ FOUR = สี่ HOSPITAL = โรงพยาบาล TEMPLE = วัด
- คำตรงข้าม รวย - จน เก่า - ใหม่

สัปดาห์ที่ ๑๖ จังหวัดของเรา

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 13 ๑๓
- ความหมายของการลบ
- พยัญชนะ ล ส
- คำศัพท์ FIVE = ห้า
- คำตรงข้าม มาก - น้อย

สัปดาห์ที่ ๑๗ อาชีพในฝัน

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 14 ๑๔
- โจทย์ปัญหาการบวก (ปากเปล่า)
- พยัญชนะ อ ฮ
- คำศัพท์ SIX = หก SEVEN = เจ็ด DOCTOR = หมอ NURSE = พยาบาล
- คำตรงข้าม ขาว - ดำ รวย - จน

สัปดาห์ที่ ๑๘ สมาชิกประเทศอาเซียน

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 15 ๑๕
- โจทย์ปัญหาการบวก (ปากเปล่า)
- พยัญชนะ ญ ณ ฌ
- คำศัพท์ EIGHT = สิบ NINE = เก้า
- คำตรงข้าม ไกล - ใกล้

สัปดาห์ที่ ๑๙ บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 16 ๑๖
- โจทย์ปัญหาการลบ (ปากเปล่า)
- พยัญชนะ ฎ ฏ ฐ
- คำศัพท์ TEN
- ทบพน ONE - TEN
- คำตรงข้าม มาก - น้อย

สัปดาห์ที่ ๒๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)
สัปดาห์ที่ ๒๑ สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 17 ๑๗
- ทบทวนความหมาย 1 – 10
- โจทย์ปัญหา
- รู้จักสระ -ะ
- ทบทวนตัวอักษร A – Z ONE - TEN
- รู้จักคำตรงข้าม ตาย – เป็น

สัปดาห์ที่ ๒๒ ฤดูหนาว

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 18 ๑๘
- โจทย์ปัญหาการบวก – ลบ (เกมบวก-ลบ)
- สระ -า
- คำศัพท์ HOT = ร้อน COLD = เย็น RAIN = ฝน
- รู้จักคำตรงข้าม ร้อน – เย็น เปียก – แห้ง

สัปดาห์ที่ ๒๓ กลางวัน กลางคืน

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 19 ๑๙
- โจทย์ปัญหาการบวก – ลบ
- เกมผสมสระ ี
- คำศัพท์ RAINBOW = รุ้ง SUN = ดวงอาทิตย์ MOON = ดวงจันทร์
NIGHT = กลางคืน
- คำตรงข้าม มีด – สว่าน

สัปดาห์ที่ ๒๔ สัตว์โลกน่ารัก

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 20 ๒๐
- โจทย์ปัญหาการบวก – ลบ
- สัญลักษณ์แทนโจทย์ปัญหา
- เกมผสมสระ ู
- คำศัพท์ BIRD = นก CAT = แมว DOG = สุนัข ฯลฯ
- คำตรงข้าม ดุ – เชื่อง

สัปดาห์ที่ ๒๕ ต้นไม้แสนรัก

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1– 20 ๑ - ๒๐
- โจทย์ปัญหาการบวก – ลบ
- สัญลักษณ์แทนโจทย์ปัญหา
- คำศัพท์ TREE = ต้นไม้
- คำตรงข้าม ใหญ่ – เล็ก

สัปดาห์ที่ ๒๖ โลกของแมลง

- นับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1– 20 ๑ - ๒๐
- โจทย์ปัญหาการลบและสัญลักษณ์
- สระ ิ
- คำศัพท์ ANT = มด BUTTERFLY = ผีเสื้อ BEE = ผึ้ง
- คำตรงข้าม สูง – ต่ำ

สัปดาห์ที่ ๒๗ ผัก ผลไม้

- ทบทวนเลข 1– 20, ๑ - ๒๐
- บวก ลบ ในแนวนอน ผลลัพธ์ไม่เกิน 5
- รู้จักสระ ู
- ทบทวน A – Z
- คำศัพท์ FRUIT = ผลไม้ BANANA =กล้วย APPLE = แอปเปิ้ล
CARROT = แครอท
- คำตรงข้าม เปี้ยว – หวาน

สัปดาห์ที่ ๒๘ ข้าวหมักสุรรย

- บวก ลบ ในแนวนอน ผลลัพธ์ไม่เกิน 5
- ผสมสระ ิ สระ -า
- ทบทวน A – Z
- คำศัพท์ RICE = ข้าว EAT = กิน
- คำตรงข้าม สุข – ดิบ

สัปดาห์ที่ ๒๙ โลกสวยด้วยมือเรา

- ทบทวนนับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1– 10
- บวกเลขในแนวนอน ผลลัพธ์ไม่เกิน 5
- ผสมคำที่มีสระ ิ สระ -า
- คำศัพท์ WORLD = โลก TREE = ต้นไม้ FLOWER = ดอกไม้
- คำตรงข้าม ใส – ขุ่น สะอาด – สกปรก

สัปดาห์ที่ ๓๐ เราชักประเทศไทย

- ทบทวนนับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1– 10
- บวกเลขในแนวนอน ผลลัพธ์ไม่เกิน 10
- ผสมคำที่มีสระ ุ สระ ู
- คำศัพท์ THAILAND = ประเทศไทย SMILE = ยิ้ม LOVE = รัก
- ทบทวนบทสนทนา
- คำตรงข้าม ถูก – ผิด

สัปดาห์ที่ ๓๑ ปลอดภัยในยานพาหนะ

- ทบทวนนับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1– 10
- ลบเลขในแนวนอน ผลลัพธ์ไม่เกิน 5
- ผสมคำที่มีสระ -ะ สระ -า
- คำศัพท์ CAR = รถยนต์ BOAT = เรือ PLANE = เครื่องบิน
VAN = รถตู้ BICYCLE = รถจักรยาน
- คำตรงข้าม เร็ว – ช้า

สัปดาห์ที่ ๓๒ สาระแห่งสีสัน

- ทบทวนนับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1– 10
- ลบเลขในแนวนอน ผลลัพธ์ไม่เกิน 5
- คำว่า สวย คำศัพท์สีต่างๆ สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน
- คำศัพท์ RED = สีแดง PINK = สีชมพู GREEN = สีเขียว
- คำตรงข้าม อ่อน – แก่ ดำ – ขาว

สัปดาห์ที่ ๓๓ สร้างฝันนักคิด

- ทบทวนรู้ค่า 1– 10
- ลบเลขในแนวนอน ผลลัพธ์ไม่เกิน 10
- ผสมคำที่มีสระ -ะ กับสระ ิ
- ทบทวน A – Z
- คำตรงข้าม มาก – น้อย เพิ่ม – ลด หนา – บาง

สัปดาห์ที่ ๓๔ วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์

- ทบทวนนับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1– 10
- ลบเลขในแนวนอน ผลลัพธ์ไม่เกิน 10
- คำ แสง เสียง ฯลฯ
- คำศัพท์ GOOD = ดี LIGHT = แสงสว่าง DARK = มืด
- คำตรงข้าม ดิ่ง – ผลัก จม – ลอย

สัปดาห์ที่ ๓๕ การสื่อสารไร้พรมแดน

- ทบทวนนับจำนวนและรู้ค่าตัวเลข 1– 10
- โจทย์ปัญหาบวก - ลบ 5
- คำ จดหมาย โทรศัพท์
- คำศัพท์ TELEPHONE = โทรศัพท์ RADIO = วิทยุ
TELEVISION = โทรทัศน์
- คำตรงข้าม ดัง – เงียบ เร็ว – ช้า

สัปดาห์ที่ ๓๖ ท่องแดนอาเซียน

- นับปากเปล่า 1 – 50
- โจทย์ปัญหาบวก ลบ ผลลัพธ์ไม่เกิน 10
- คำ สวัสดี ขอบคุณ
- คำศัพท์ CAR = รถยนต์ BOAT = เรือ PLANE = เครื่องบิน
- คำตรงข้าม ขาว-ดำ

สัปดาห์ที่ ๓๗ เรียนรู้วัฒนธรรม

- นับปากเปล่า 1 – 50
- โจทย์ปัญหาบวก ลบ ผลลัพธ์ไม่เกิน 10
- คำ สวัสดี ขอบคุณ ขอบใจ ขอโทษ ฯลฯ
- ทบทวนบทสนทนา
- รู้จักคำตรงข้าม เก่า – ใหม่

สัปดาห์ที่ ๓๘ ผู้นำพอเพียง

- นับปากเปล่า 1 – 50
- โจทย์ปัญหาบวก ลบ ผลลัพธ์ไม่เกิน 10
- คำศัพท์ GOOD = ดี YES = ใช่ NO = ไม่
- ทบทวนการผสมสระ -ะ -า
- คำตรงข้าม ประหยัด – ฟุ่มเฟือย

สัปดาห์ที่ ๓๙ หนูน้อยดาวพิเศษ

- นับปากเปล่า 1 – 50
- โจทย์ปัญหาบวก ลบ ผลลัพธ์ไม่เกิน 10
- คำ ขยะ สกปรก สะอาด
- คำศัพท์ CLEAN = สะอาด DIRTY = สกปรก
- ทบทวนการผสมสระ -ะ -า -ิ -ี -ึ -ุ -ู -เ -ื -แ -อ
- คำตรงข้าม สะอาด – สกปรก

สัปดาห์ที่ ๔๐ หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

กำหนดการจัดประสบการณ์ - หน่วยการเรียนรู้ปฐมวัย

อายุ ๓ - ๖ ปี

สาระที่ควรเรียนรู้	ลำดับที่	หน่วยการเรียนรู้
เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	๑-๒	แกรับประทับใจ
	๓	เด็กดีมีวินัย
	๔	อวัยวะและการดูแลรักษา
	๕	กินดี อยู่ดี มีสุข
	๖	ขยับกายสบายชีวี
	๗	ปลอดภัยไว้ก่อน
	๘	หนูน้อยนักสัมผัส
	๙	หนูน้อยน่ารัก
	๑๐	หนูทำได้
เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก	๑๑	บ้านแสนสุข
	๑๒	ครอบครัวสุขสันต์
	๑๓	บ้านเรือนเคียงกัน
	๑๔	โรงเรียนของฉัน
	๑๕	ชุมชนน่าอยู่
	๑๖	จังหวัดของเรา
	๑๗	อาชีพในฝัน
	๑๘	สมาชิกประเทศอาเซียน
	๑๙	บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน
	๒๐	หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)
ธรรมชาติรอบตัว	๒๑	สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
	๒๒	ฤดูหนาว
	๒๓	กลางวัน กลางคืน
	๒๔	สัตว์โลกน่ารัก
	๒๕	ต้นไม้แสนรัก

สาระการเรียนรู้	สัปดาห์ที่	หน่วยการเรียนรู้
สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก	๒๖	โลกของแมลง
	๒๗	ผัก ผลไม้
	๒๘	ข้าวมหัศจรรย์
	๒๙	โลกสวยด้วยมือเรา
	๓๐	เรารักประเทศไทย
	๓๑	ปลอดภัยในยานพาหนะ
	๓๒	สาระแห่งสีสัน
	๓๓	สร้างฝันนักคิด
	๓๔	วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์
	๓๕	การสื่อสารไร้พรหมแดน
	๓๖	ท่องแดนอาเซียน
	๓๗	เรียนรู้วัฒนธรรม
	๓๘	ผู้นำพอเพียง
	๓๙	หนูน้อยดาววิเศษ
	๔๐	หนูน้อยช่างสงสัย (ทบทวน/ประเมินพัฒนาการ)

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ครูหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูต้องคำนึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันแต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย ๓ - ๔ ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ ๘ - ๑๒ นาที

วัย ๔ - ๕ ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ ๑๒ - ๑๕ นาที

วัย ๕ - ๖ ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ ๑๕ - ๒๐ นาที

๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๓. กิจกรรมที่มีการวางแผนโดยครู เพื่อช่วยให้เด็กเกิดทักษะหรือความคิดรวบยอดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งครูต้องวางแผนกิจกรรมล่วงหน้าใน ๑ กิจกรรม เวลาที่ใช้ในแต่ละวันสำหรับเด็กอายุ ๓ ปี ประมาณ ๔๕ นาที และเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี ประมาณ ๖๐ นาที ครูต้องพิจารณาว่าเด็กมีช่วงความสนใจสั้นจะต้องจัดแบ่งเวลาหลายช่วงให้เหมาะกับเด็ก

๔. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหาคิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที

๕. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กิจกรรมย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและครูหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้กำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้เด็กอายุ ๓ - ๖ ปี โดยจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านการเล่น เป็นการบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและทักษะกระบวนการผ่านการจัดกิจกรรม ๖ กิจกรรม ดำเนินการดังนี้

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)
๓. กิจกรรมสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมเสรี
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
๖. เกมการศึกษา

ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมประจำวันที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชนที่สำคัญครูต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน แต่ต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

๑. **การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่** เป็นการพัฒนาความแข็งแรง ความยืดหยุ่น การทรงตัว ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๒. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วนและใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินน้ำมัน ฯลฯ

๓. การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

๔. การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

๕. การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนา ให้เด็กได้มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิพากษ์มาพูดคุยกับเด็กศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

๖. การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้แสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๗. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนาให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่าง ฯลฯ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่ให้ได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ รู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบไปด้วย

๑. การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
๒. การเคลื่อนไหวอิสระ
๓. การเคลื่อนไหวตามคำบรรยาย
๔. การเคลื่อนไหวตามจินตนาการ
๕. การเคลื่อนไหวตามข้อตกลง
๖. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
๗. การเคลื่อนไหวอยู่กับการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
๘. การเคลื่อนไหวเป็นคู่
๙. การทำท่าทางประกอบเพลง
๑๐. การทำท่าทางตามความหมายของเพลง
๑๑. การเลียนแบบท่าทางสัตว์
๑๒. การเป็นผู้นำและผู้ตาม
๑๓. การร้องเพลง

ฯลฯ

การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ครูสามารถจัดให้สัมพันธ์กับเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่ครูต้องการให้เด็กเรียนรู้ และควรจัดกิจกรรมนี้อย่างน้อยวันละประมาณ ๑๕ – ๒๐ นาที ก่อนสิ้นสุดกิจกรรมทุกครั้ง ควรให้เด็กพัก เช่น นอน นั่งฟังเพลงเบา ๆ ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. ได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
๒. กล้าแสดงออกและมีวิธีคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๓. เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียภาพในการเคลื่อนไหวตามจังหวะ
๔. รู้จักปรับตัวเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน
๕. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

วัสดุอุปกรณ์

๑. เครื่องประกอบจังหวะ เช่น รำมะนา กลอง กรับ ฉิ่ง ฯลฯ
๒. แถบบันทึกเสียงเพลง เครื่องเล่นเทป
๓. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น ห่วงยาง แถบผ้า ถูทราย ฯลฯ

กิจกรรม

๑. ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจอง และเคลื่อนไหวตามบทเพลง คำกลอน คำคล้องจอง
๒. เคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น เดิน วิ่ง กระโดด ฯลฯ ตามสัญญาณนัดหมายหรือตามจังหวะเพลง
๓. เคลื่อนไหวอิสระตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ให้มากที่สุด ขณะเดียวกันให้คำนึงถึงการใช้พื้นที่ ระดับและจังหวะในขณะเคลื่อนไหวของร่างกาย
๔. เล่นเครื่องเล่นดนตรีง่าย ๆ ประเภทเคาะ เช่น กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ และเคลื่อนไหวประกอบ
๕. ให้เด็กเคลื่อนไหวตามความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบในการเคลื่อนไหว เช่น ห่วงยาง แถบผ้า ถูทราย ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

๑. สร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน และมีความเป็นกันเอง
๒. ไม่บังคับถ้าเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ควรให้เวลา และให้โอกาสจนกว่าเด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
๓. ควรให้เด็กแสดงออกอย่างทั่วถึง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมในวงกลม

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวในแผนการจัดประสบการณ์
๒. เพื่อให้เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครู และครูจะได้ดูแลพฤติกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิด
๓. เพื่อให้เด็กได้ฝึกความมีระเบียบวินัย มารยาทในการฟัง พูดและลักษณะนิสัยที่ดี

ลักษณะการจัดเนื้อหา

เป็นการเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแบบบูรณาการโดยจัดเป็นหน่วยการสอนประจำสัปดาห์แบบบูรณาการตลอดปีการศึกษา โดยให้ครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้ หากแยกสาระการเรียนรู้จะได้ ๔ กลุ่มสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. สาระที่ควรเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
๒. สาระที่ควรเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
๓. สาระที่ควรเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัว
๔. สาระที่ควรเรียนรู้ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก

บทบาทหน้าที่ของครู

ก่อนทำการสอน ครูจะต้องศึกษาแนวทางในการจัดประสบการณ์นี้อย่างละเอียด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมประสบการณ์ให้กับเด็ก และจัดเตรียมสื่อการสอนที่ได้เสนอแนะไว้อย่างครบถ้วน เพื่อที่จะทำให้การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ครูอาจปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น

การสอนเนื้อหาให้เด็กต้องจัดกิจกรรมให้เด็กสนใจ เช่น

๑. ทศนศึกษาตามแหล่งการเรียนรู้
๒. การเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ
๓. การเล่าประสบการณ์ตามเนื้อหาต่าง ๆ
๔. การอภิปราย ชักถาม
๕. การสนทนา ตอบคำถาม
๖. ทักษะกระบวนการกลุ่ม
๗. การทดลอง
๘. การอธิบายสิ่งต่าง ๆ
๙. ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน
๑๐. การแก้ปัญหาสถานการณ์จำลอง
๑๑. การแสดงบทบาทสมมติ
๑๒. การลงมือปฏิบัติจริง
๑๓. การรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕
๑๔. การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
๑๕. การนับจำนวนเพิ่ม ลด
๑๖. การเปรียบเทียบเวลา
๑๗. การจำแนกเปรียบเทียบ
๑๘. การเล่นเกม
๑๙. การร้องเพลง

ฯลฯ

ซึ่งในกรอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเล่มนี้ คณะผู้จัดทำได้พยายามเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างครบถ้วนแต่อย่างไรก็ตามอาจมีบางเนื้อหาที่กิจกรรมเสนอแนะไว้นี้ อาจไม่เหมาะสมกับเด็กในบางคน ครูผู้สอนก็อาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ โดยยึดแนวทางไว้เป็นหลักและกำหนดกิจกรรมขึ้นใหม่ให้เหมาะสม

กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการโดยใช้การปฏิบัติงานศิลปะการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ หรือการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ การตัด การฉีก ปะ ตลอดจนการประดิษฐ์เศษวัสดุ ฯลฯ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้แสดงออกตามความรู้สึกและความสามารถของตนเอง ปลูกฝังลักษณะนิสัยให้เป็นคนมีความประณีต มีความละเอียดอ่อน เป็นคนมีระเบียบ รักความสะอาดในการทำงาน ข้อควรตระหนักและให้ความสำคัญคือ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ระดับปฐมวัย มิได้มุ่งเน้นผลงานที่สวยงาม แต่เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก การใช้คำว่ากิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อให้ครูระลึกอยู่เสมอว่า ศิลปะสำหรับเด็กมิได้เน้นให้เด็กทำได้สวยหรือเหมือนของจริง แต่ทำให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้านจากการทำกิจกรรมนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

๑. พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก – ใหญ่
๒. พัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างตากับมือ
๓. ส่งเสริมและพัฒนาความริเริ่มสร้างสรรค์
๔. ถ่ายทอดอารมณ์ผ่านผลงานของตน
๕. ฝึกจิตใจให้มีคุณภาพ เช่น ความอดทน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ
๖. ส่งเสริมให้มีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง
๗. ทำให้มีความเพลิดเพลิน ชื่นชมในความสวยงาม สำนึกในคุณค่าของศิลปะ
๘. สร้างความเชื่อมั่นในการแสดงออกให้กับเด็ก
๙. ส่งเสริมการปรับตัวให้รู้จักการทำการกิจกรรมร่วมกัน
๑๐. ฝึกให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๑๑. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตที่ต้องแก้ปัญหาการทำงาน รู้จักการปรับปรุงและการเปลี่ยนแปลง
๑๒. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ
๑๓. ฝึกการสังเกต
๑๔. พัฒนาภาษา สามารถอธิบายเกี่ยวกับผลงานของตนได้

บทบาทครู

เอาใจใส่จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งสภาพห้องเรียนการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้พร้อม มีแผนการจัดกิจกรรมไว้ล่วงหน้าและดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนส่งเสริมให้เด็กได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างหลากหลาย อย่างน้อยวันละ ๒ กิจกรรม ครูควรให้โอกาสเด็กอธิบายผลงานของตนเองและ ชื่นชมผลงานของตนเอง ครูควรมีคำถามให้เด็กได้คิด และเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นการเปิดโอกาสให้ เด็กได้แสดงความคิดจินตนาการได้เต็มที่ตามที่ได้เห็นเด็กสามารถสร้างจินตนาการได้กว้างกว่าที่เราจะคาดเดาได้ บางทีก็อาจจะสะท้อนจิตใจความรู้สึกของเด็กที่บางทีไม่สามารถถ่ายทอดเป็นคำ พูดได้แต่สามารถถ่ายทอดมาทางงานศิลปะสร้างสรรค์ได้ วิชาศิลปะสร้างสรรค์เป็นฐานทางการศึกษาพัฒนาการเด็กซึ่งควรเริ่มตั้งแต่เด็ก ยิ่งเล็กอยู่การเรียนรู้ศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นจะมุ่งเน้นถึง พัฒนาการด้านต่างๆของเด็กมากกว่าผลงาน ดังนั้นจะเห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ ทางศิลปะสร้างสรรค์จะเป็นการฝึกกล้ามเนื้อให้แข็งแรง และสัมพันธ์กับการใช้ตา เช่นการปั้นแป้ง ดินน้ำมัน วาดรูป และระบายสี เด็กได้ใช้ส่วนต่าง ๆ ของนิ้วมือ แขนไหล่ และส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่-เล็กเป็นอย่างดี ทำให้เด็กสามารถหยิบจับสิ่งต่างๆได้ อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ของเด็กต่อไป การสร้างสรรค์ คือ การเจริญงอกงามทั้งด้านความคิด ร่างกาย และ พฤติกรรม และศิลปะสร้างสรรค์ คือ เครื่องมือที่ดีและเหมาะสมที่สุดในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพราะกระบวนการทางศิลปะสร้างสรรค์ ไม่มีขอบเขตแห่งการสิ้นสุด สามารถสร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็กได้ตลอด เวลานอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กเกิดความคิดที่ต่อเนื่องอย่างไม่จบสิ้น และก้าวไปยังโลกแห่ง จินตนาการอย่างไม่มีขอบเขต

กิจกรรมสร้างสรรค์ที่ครูจัดให้เด็กที่โรงเรียนเป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระผ่านการสร้างสรรค์งานจากกิจกรรมที่หลากหลายแบบที่ครูจัดให้วันละ ๓ - ๕ กิจกรรมและเด็กมีโอกาเลือกทำอย่างน้อยวันละ ๑-๒ กิจกรรม ตามความสนใจ คือ

- กิจกรรมงานปั้น ได้แก่ ปั้นดินเหนียวหรือแป้งโด ดินน้ำมัน เป็นต้น
- กิจกรรมวาดภาพระบายสี ทั้งสีน้ำ สีเทียน สีดินสอ ได้แก่ หยอดสี เทสี ระบายสี เป่าสี ละเลงสีด้วยนิ้วมือ หรือส่วนต่างๆ ของมือหรือ พิมพ์ภาพ เป็นต้น
- กิจกรรมงานกระดาษ ได้แก่ ฉีก พับ ตัด ปะ กระดาษ เป็นต้น
- กิจกรรมประดิษฐ์จากวัสดุต่าง ๆ และของเหลือใช้ ได้แก่ ประดิษฐ์กระทงใบตอง ประดิษฐ์หน้ากากจากจานกระดาษ เป็นต้น

กิจกรรมเสรี

จุดมุ่งหมายของการจัดศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรี

ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีมีความมุ่งหมายที่สำคัญโดยเฉพาะ ดังนี้

๑. ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงด้วยการประกอบกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติและสนองความต้องการของเด็กในการเล่นที่แฝงไว้ซึ่งการศึกษา
๒. เปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลอง คิดค้นคว้า และสร้างสรรค์ด้วยความสนุกและเพลิดเพลิน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องวิตกกังวล
๓. ฝึกทักษะการเตรียมความพร้อมด้านประสาทสัมผัสทางตาและมือเกิดพัฒนาการทางการตัดสินใจ การมีเหตุผล รู้ขนาด จำนวนสี และรูปลักษณะ ทั้งช่วยฝึกเชาวน์ปัญญา อันเป็นทางนำหรือเตรียมเด็กไปสู่การอ่าน และการเขียนในโอกาสต่อไป
๔. ฝึกเด็กให้ทำงานเป็นกลุ่ม เรียนรู้สิทธิและหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนและเพื่อนภายในสังคมเล็ก ๆ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๕. ฝึกให้รู้จักประหยัดวัสดุการศึกษา ฝึกเด็กให้รู้จักการเล่นเครื่องเล่น การเก็บรักษาอุปกรณ์เครื่องเล่น ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและครบถ้วน
๖. ให้เป็นวิธีการที่เด็ก ๆ ได้รับความรัก ความอบอุ่น การปกป้องรักษา การอบรมเลี้ยงดู และการปกป้องให้ปลอดภัย ที่จะอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาได้อย่างเป็นสุข
๗. ให้เป็นวิธีการช่วยส่งเสริมเด็ก ๆ ได้รับความรู้ทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาครบถ้วนพร้อมในโอกาสเดียวกัน
๘. ให้เป็นวิธีการช่วยให้ครูทราบปัญหา ความคับข้องใจเด็ก ทำให้ครูสามารถหาวิธีช่วยคลี่คลายปัญหาให้แก่เด็กได้
๙. เป็นวิธีการปูพื้นฐานประสบการณ์ และความรู้ ให้เด็กมีความพร้อมสามารถช่วยตนเองได้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของเด็ก พร้อมทั้งจะไปศึกษาต่อไปในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ได้อย่างเป็นสุข
๑๐. ให้เป็นวิธีการที่ช่วยให้ครูทราบความสนใจเป็นพิเศษของเด็กและสามารถประเมินผลพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนได้พร้อมที่จะรายงานลงในสมุดรายงานประจำตัวของเด็กแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๑. ให้เป็นวิธีการช่วยให้ครูตื่นตัวอยู่เสมอ ในการที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมสำรวจแหล่ง วัสดุ อุปกรณ์และคิดค้น สร้างสรรค์ อุปกรณ์ใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อส่งเสริมความพร้อมให้แก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

๑๒. ให้เป็นวิธีการช่วยลดการสูญเปล่าทางการศึกษาให้ปัญหาเด็กเรียนซ้ำชั้นประถมศึกษา ปีที่หนึ่งลดลง ซึ่งในแผนการจัดประสบการณ์ได้เสนอแนะกิจกรรมไว้ทุกวัน ๆ ละ ๑๓ ศูนย์ โรงเรียนควรจัด อย่างน้อย ๖ ศูนย์ และให้เด็กได้เรียนรู้ในแต่ละวัน อย่างน้อยคนละ ๒ ศูนย์ศูนย์การเรียนรู้ ๑๓ ศูนย์ มีดังนี้

๑) ศูนย์หนังสือศูนย์หนังสือ เล่นได้ ๖ คน อาจจะมีชั้นวางหนังสือ หรือกระบะปา หรือฉากพับได้ เป็นที่วางหนังสือ ควรจัดอยู่ในมุมเงียบ อาจจะมีปูเสื่อ หรือโต๊ะ + เก้าอี้เล็ก ๆ จัดตกแต่งให้เก๋ๆ ชวนให้อยาก เข้าไปนั่ง ไม่ควรเอาหนังสือออกมาจัดที่ละมาก ๆ ควรจะทำหนังสือที่เหมาะสมกับหน่วยประสบการณ์ไว้ทุก ๆ ครั้ง

๒) ศูนย์บ้านเล่นได้ ๖ คน อุปกรณ์ควรจะมีดังนี้ เตียนนอน โต๊ะเครื่องแป้ง เสื้อผ้าตุ๊กตา เพลนอน ชุดเครื่องเล่นหม้อข้าวหม้อแกง ชุดน้ำชา โต๊ะทำครัว เครื่องเล่น โทรศัพท์ เตารีด เสื้อ ไม้กวาด ถังขยะ ศูนย์บ้าน มักจะไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะมีของเล่นไม่เพียงพอไม่ได้จัดสื่อใหม่ ๆ ผลัดเปลี่ยนมีของวางทิ้งไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อย

๓) ศูนย์วาดภาพสีเทียนเล่นได้ ๖ คน ที่ศูนย์ควรมีอุปกรณ์ดังนี้ ดินสอสีเทียนต้องมีขนาดใหญ่ ๑ ซม. ยาว ๑๑ ซม. กระดาษอัดสำเนาเหลือใช้ชนิดที่มีตัวหนังสือหน้าเดียว ที่ใส่ดินสอสีเทียน

๔) ศูนย์งานกระดาษเล่นได้ ๔ คน กิจกรรมมีดังนี้ การฉีกกระดาษ การตัดกระดาษ การฉีกกระดาษ การฉีกกระดาษ การฉีกกระดาษ

๕) ศูนย์ปั้นเล่นได้ ๔ คน อาจจะใช้ดินเหนียว ดินน้ำมัน หรือแป้งทำขนมก็ได้ ศูนย์นี้เป็นเครื่อง เล่นที่ให้ความพอใจแก่เด็ก ชวนใจให้เด็กเล่น ช่วยคลี่คลายอารมณ์เด็กที่จะเล่นทำลายสิ่งต่าง ๆ และก้าวร้าวระราน ผู้อื่น เด็กได้ทำและสร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้นจากวัตถุดิบ และฝึกทักษะการใช้มือกับตัวร่วมกัน และการทำงานร่วมกัน กับเพื่อน

๖) ศูนย์สีน้ำเล่นได้ ๒ คน อุปกรณ์มีดังนี้

๑. สีฝุ่น

๒. ขาหยั่งตั้ง มีกระดานไม้อัดขนาด ๔ มม. ทั้งสองด้าน ขนาดความสูง ๑๑๐ ซม. พอเหมาะกับความสูงของเด็ก ที่ขอบบนของกระดานไม้อัดใช้สำหรับหนีบกระดาษที่จะใช้วาดรูป เตรียมไม้หนีบไว้ ที่กระดานแผ่นละ ๒ ตัว ขาหยั่งกระดาน ๒ ที่ มีกระดานสีด้าน เตรียมไม้หนีบทั้งหมด ๘ ตัว จัดตั้งขาหยั่งกระดาน ๒ ที่ ไว้บนพลาสติกพื้นใหม่ให้เป็นบริเวณสำหรับเล่นวาดรูประบายสี ตั้งโต๊ะขนาดเล็ก กว้าง ๓๐ ซม. x ยาว ๓๐ ซม. x สูง ๔๕ ซม. ติดขอบไม้เสริมเป็นกระบะสูง ๕ ซม. ตั้งไว้ระหว่างขาหยั่ง กระดานทั้งสองเพื่อวางกระดาษ บรรจุขวดสี ๖ ขวด พร้อมทั้งฟูก้นประจำขวดสี เพื่อให้สะดวกแก่เด็กจะหยิบใช้ เด็กจะเลือกขวดสีมาคว่ำลง ๑ ขวด วางขวดสีลงในกล่องไม้สี่เหลี่ยมขนาดกว้าง ๑๐ ม. x ๑๐ ซม. x สูง ๕ ซม. ซึ่งอยู่ที่ขอบล่างของแผ่นกระดาน ขาหยั่งด้านขวามีอว้างผ้าเช็ดมือพาดไว้ที่คานไม้ใต้แผ่นกระดานขาหยั่งคนละหนึ่งผืน

๓. กระดาษหนังสือพิมพ์ หรือกระดาษอย่างอื่นก็ได้

๔. เล็อกันเปื้อน

๕. ไม้กวาด ที่โกยผง ถังน้ำ ผ้าเช็ดทำความสะอาด

๗) ศูนย์กิจกรรมพิเศษเสนอแนะไว้ดังนี้

๑. การหยดสีบนกระดาษเปียก
๒. การเทสี
๓. การพับสี
๔. การเป่าสี
๕. การเขียนภาพด้วยฟองน้ำ
๖. การเขียนภาพบนกระดาษเปียก
๗. การเขียนภาพด้วยเชือก หรือด้วยหลอด
๘. การเขียนภาพด้วยด่างทับทิม
๙. การลูบสี
๑๐. การพิมพ์ด้วยกระดาษ
๑๑. การพิมพ์ภาพด้วยพืช
๑๒. การพิมพ์ภาพด้วยเศษวัสดุ
๑๓. การโรยสีบนกระดาษเปียก
๑๔. การเขียนภาพด้วยกาวน้ำ โรยทรายสี
๑๕. การเล่นละเลงแป้งสีด้วยนิ้วมือ
๑๖. การละเลงโคลนด้วยนิ้วมือ
๑๗. การเล่นประดิษฐ์เศษวัสดุ

๘) ศูนย์ทักษะเล่นได้ ๔ คน ศูนย์นี้มีได้ให้เด็กนั่งโต๊ะอ่าน เขียน คณิตศาสตร์ และภาษาไทย แต่เน้นไปทางการฟัง พูด อ่าน

๙) ศูนย์ดนตรีเล่นได้ ๔ คน ควรอนุญาตให้เด็กได้ทดลองเล่นกับอุปกรณ์ที่ทำให้เกิดเป็นเสียงดนตรีได้อย่างเสรี อุปกรณ์ศูนย์ดนตรี เช่น กระทบองก์ ท่อโลหะ ฝาน้ำอัดลม และฝากระป๋องต่าง ๆ กระดิ่ง ลูกขัด เหล็กสามเหลี่ยม ฯลฯ

๑๐) ศูนย์บล็อกเล่นได้ ๔ คน สื่อที่ใช้มีดังนี้

- ไม้บล็อก
- ท่อนไม้ที่เกี่ยวคล้องกันได้ทำนองรถไฟพวง
- รถและเรือที่พ่วงกันได้ ๒ ชุด
- หุ่นจำลองคนและสัตว์
- รถบรรทุก รถยนต์ รถโดยสาร รถสินค้า (ของเล่น)
- ตู้เก็บไม้บล็อก
- พร้อมน้ำมันขนาด ๑๘๐ x ๒๐๐ ซม.

อิทธิพลที่เด็กได้รับจากการที่เขาได้เล่นกับไม้บล็อก

- ช่วยให้เด็กแสดงความรู้สึกออกมา
- ช่วยให้เด็กได้ระบายความรู้สึกก้าวร้าวระราน

- ช่วยให้เด็กได้ระบายความกังวลใจและความกลัวที่จะผิดหวัง
- ช่วยให้เด็กบรรลุความสำเร็จ
- ช่วยให้เด็กมีความเป็นระเบียบ มีการตัดสินใจ และการมีเหตุผล
- ช่วยให้เด็กได้พัฒนาการทางสังคม
- ช่วยให้เล่นสมมุติแสดงบทบาทและการเล่นแบบคิดฝัน

๑๑) ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสเล่นได้ ๔ คน

ขั้นแห่งพัฒนาการในการเล่นเครื่องเล่นสัมผัส

- จับต้องลูบคลำเครื่องเล่นอย่างเงอะงะ งุ่มง่าม
- ค่อย ๆ ทวีความชำนาญขึ้นทีละน้อย
- เริ่มต้นที่จะมองเห็นความสัมพันธ์กันของเครื่องเล่นนั้น ๆ
- ใส่หมุดหรือลูกไม้ลงได้ถูกต้องตามโครงหรือหุ่นที่รองรับ
- ทำไปตามโครงการที่คิดไว้ ด้วยความรอบคอบและเป็นระเบียบ
- มีความสนใจในรูปร่างลักษณะของสิ่งของที่เว้า ๆ แหว่ง ๆ และสามารถประกอบรูปภาพที่ตัดออกเป็นชิ้น ๆ สำหรับต่อเล่นได้
- แสดงความสามารถในการทำการงานและรู้สึกภูมิใจในทักษะของตน

๑๒) ศูนย์น้ำเล่นได้ ๒ คน

ศูนย์นี้มีประโยชน์ คือ

๑. ช่วยระบบความก้าวร้าวระรานของเด็ก
๒. ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ของเด็ก
๓. ช่วยให้เด็กได้เล่นเข้าหมู่เข้าพวก
๔. ช่วยจัดสิ่งของเด็กชอบใจให้เด็กได้เล่นแทน

การเล่นกับน้ำ เช่น ใช้สายยาง เป่าน้ำเล่นให้เป็นพอง เล่นชักเสื่อผ้าตุ๊กตา เล่นอาบน้ำให้ตุ๊กตา เล่นล้างมือ เล่นรดน้ำต้นไม้ เล่นทาสีด้วยน้ำ เล่นฉีดยาน้ำด้วยสายยาง เล่นเลี้ยงน้ำชา เล่นล้างถ้วยล้างชามหลังจากการเลี้ยง เล่นให้มน້อง เล่นท่อน้ำในลำธารต้น ๆ เล่นตวงน้ำและรินน้ำ เล่นลอยสิ่งของวัตถุต่าง ๆ เล่นต่อน้ำ หรือน้ำนมด้วยหลอดพลาสติก และหิ้วน้ำไปเล่นในบ่อทราย

๑๓) ศูนย์เล่นกับทรายเล่นได้ทั้งในบ่อทรายขนาดใหญ่ และในศูนย์การเรียนรู้

ขั้นแห่งพัฒนาการในการเล่นกับทรายของเด็ก

๑. ทดลองเล่นด้วยการให้เม็ดทรายร่วงลอดออกทางระหว่างช่องของนิ้วมือ
๒. ทดลองเล่นด้วยการใส่ทรายลงในภาชนะแล้วก็เทออก ทำซ้ำ ๆ กันเช่นนี้บ่อย ๆ
๓. ทดลองใช้มือตบทรายเล่น ชอบเล่นฝังตัวอยู่ในทราย หรือเอาทรายกลบขาทั้งสอง
๔. ทดลองเล่นด้วยการขุดทรายเล่นให้เป็นโพรง แล้วสอดมือเข้าไปในโพรงนั้น
๕. ทดลองเล่นด้วยการโกยทรายขึ้นเป็นกอง ทำเป็นปราสาททราย เจดีย์ทราย

หรือเล่นทำอุโมงค์

๖. ทดลองเล่นด้วยการใช้พลั่ว เสียมตักมัน ๆ ขุดทราย ทำเป็นอุโมงค์ แม่น้ำหรือภูเขา
๗. ทดลองเล่นด้วยการตกแต่ง ประดับประดาเจดีย์ทราย ปราสาททราย

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

๑. เพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกายกลางแจ้งซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสุขภาพดี
๒. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และฝึกประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา มือกับเท้า
๓. เพื่อเป็นการพัฒนาทาง อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และจินตนาการของเด็ก

ลักษณะการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

๑. การละเล่นพื้นเมือง
๒. เกมต่าง ๆ
๓. การเล่นบ้านจำลอง
๔. การเล่นทราย
๕. การเล่นน้ำ
๖. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
๗. การเดินทรงตัวบนกระดาน
๘. การเดินตามแนว
๙. การเดินถอยหลัง
๑๐. การรับ ส่ง บอล
๑๑. การขว้างบอลไกล
๑๒. การเตะบอลเข้าประตู
๑๓. การกลิ้งบอลกระทบเป้า
๑๔. การปาเป้า
๑๕. การโหนตัว

ฯลฯ

บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดกิจกรรม การเล่นกลางแจ้ง

การเล่นออกกำลังกายของเด็ก ๆ นั้น ได้แก่ การวิ่ง การกระโดด การม้วนหน้า ม้วนหลัง การกลิ้ง การปีนป่าย การวิ่งแข่ง การลากการเข็น เป็นต้น ในการเล่นนั้น บางอย่างจำเป็นต้องมีสื่อประกอบด้วย แต่บางอย่างไม่จำเป็นต้องมีสื่อก็ได้ แต่ครูจะต้องเตรียมตัว เพื่อจัดกิจกรรมให้เด็ก บทบาทและหน้าที่ของครูที่ควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง คือ

๑. หากจะให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสนามครูจะต้องทำการตรวจสอบเครื่องเล่นนั้นว่าอยู่ในสภาพเรียบร้อยหรือไม่ หรือจะเป็นอันตรายต่อเด็กหรือไม่
๒. ครูจะต้องแนะนำการเล่นที่ถูกต้อง ปลอดภัยให้กับเด็กทุกครั้งจึงให้เล่น
๓. ครูจะต้องฝึกระเบียบวินัยให้เด็กทุกครั้งที่มีการเล่นกลางแจ้ง
๔. ปลอ่ยให้เด็กเล่นอย่างอิสระ โดยครูคอยดูแลอย่างใกล้ชิด
๕. เมื่อเลิกเล่นแล้ว เก็บสิ่งของให้เข้าที่ และทำความสะอาดบริเวณที่เล่นให้เรียบร้อยทุกครั้ง
๖. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายพร้อมทั้งแต่งกายให้เรียบร้อยทุกครั้งหลังจากเลิกเล่น

กลางแจ้งแล้ว

เกมการศึกษา

เกมการศึกษาเป็นเกมการเล่นที่ฝึกการสังเกต พัฒนากระบวนการคิด และเกิดความคิดรวบยอด เกมศึกษามีกฎ กติกาง่าย ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา เช่น เกมการจับคู่สิ่งที่เหมือนกัน เกมการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ เกมการเรียงลำดับ เกมการสังเกตรายละเอียดของภาพ เกมการหาความสัมพันธ์ ฯลฯ

เกมการศึกษาที่จัดให้เด็กเล่นควรเริ่มจากง่ายไปหายาก จากภาพไปสู่รูปทรงและสัญลักษณ์ที่ซับซ้อนขึ้น เมื่อครูให้เด็กเล่นเกมใหม่ควรแนะนำวิธีเล่นและเมื่อเล่นเสร็จครูควรตรวจสอบความถูกต้องบางเกมเด็กอาจตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง

เกมการศึกษานี้ครูสามารถผลิตได้ด้วยตนเองอย่างง่าย ๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหา หรือประสบการณ์ที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสให้เด็กเล่นเกมการศึกษาเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยทุกวัน โดยอาจจัดวางไว้ให้เด็กเลือกเล่นทบทวนตามความต้องการนอกเหนือจากเวลาที่กำหนด

จุดประสงค์

๑. รู้จักสังเกต เปรียบเทียบ และจำแนก
๒. ส่งเสริมการคิด หาเหตุผล และตัดสินใจแก้ปัญหา
๓. ส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๔. ส่งเสริมการเล่นร่วมกัน

ตัวอย่างเกมการศึกษา

เกมจับคู่

เกมจับคู่ภาพหรือสิ่งของ สามารถแบ่งได้หลายแบบ เช่น

- จับคู่ภาพที่เหมือนกันทุกประการ
- จับคู่ภาพกับเงาของสิ่งเดียวกัน
- จับคู่ภาพกับโครงร่างของสิ่งเดียวกัน
- จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- จับคู่ภาพเต็มกับภาพที่แยกเป็นส่วน ๆ

ฯลฯ

เกมการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ (แผ่นภาพเกมการแยกประเภท จัดหมวดหมู่)

เกมการเรียงลำดับ (แผ่นภาพเกมการเรียงลำดับ)

เกมการสังเกตรายละเอียดของภาพ เช่น เกมภาพตัดต่อ (ภาพตัดต่อ จำนวนขึ้นตาม

ความเหมาะสมของวัยผู้เล่น

เกมลอตโต (แผ่นภาพลอตโต)

เกมหาความสัมพันธ์ เช่น เกมตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม) เกมอุปมาอุปมัยเกมหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของเครื่องใช้ ฯลฯ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

สะเต็มศึกษา (STEM Education) เป็นแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการศาสตร์ ๔ ศาสตร์เข้าด้วยกันโดยนำเอาตัวอักษรตัวแรกของศาสตร์ทั้ง ๔ มารวมกันได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineer) และ คณิตศาสตร์ (Mathematics) โดยมีหลักแนวคิดในการนำเอาความรู้มาใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง รายละเอียดของศาสตร์ทั้ง ๔ มีดังต่อไปนี้

วิทยาศาสตร์ (S) เป็นศาสตร์ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ วิทยาศาสตร์จะมียอดประกอบ ๘ สาขการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สารและสมบัติของสาร แรงและการเคลื่อนที่ พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก ดาราศาสตร์และอวกาศ ธรรมชาติวิทยาและเทคโนโลยีซึ่งประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกต การสำรวจ การจำแนก การลงความเห็น การวัด การพยากรณ์ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสและสเปกกับเวลา เป็นต้น

เทคโนโลยี (T) เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการนำเอาเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มาใช้ ตัวอย่างเทคโนโลยีในระดับปฐมวัย เช่น แวนชยาย อุปกรณ์เครื่องชั่ง ตวง วัด ไม้บรรทัด รอก เป็นต้น

วิศวกรรมศาสตร์ (E) เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับการออกแบบ การวางแผน การสร้าง

คณิตศาสตร์ (M) เป็นศาสตร์ที่พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน โดยสาระคณิตศาสตร์จะประกอบด้วย จำนวนและการดำเนินการ (เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเลข จำนวน ลำดับที่ การรวมจำนวน การแยกจำนวน) การวัด เรขาคณิต พีชคณิต การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาจะดำเนินตามขั้นตอนที่สอดคล้องกับกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ในระดับปฐมวัยซึ่งทางสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้ให้หลักของการดำเนินการดังนี้

๑. การตั้งประเด็นคำถามหรือปัญหา ซึ่งลักษณะของคำถามจะเป็น คำถามปลายเปิดที่นำไปสู่การสำรวจ ตรวจสอบ เช่น คำถามอย่างไร ทำไม

๒. การสำรวจตรวจสอบ เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เช่น การสังเกต การสำรวจ การวัด การทดลอง การสอบถามข้อมูลจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ

๓. การอธิบายเพื่อตอบคำถามในสิ่งที่สงสัยโดยมีข้อมูลหลักฐานที่สนับสนุน ซึ่งในระดับปฐมวัยเด็กอาจจะไม่สามารถอธิบายข้อมูลและหลักฐานที่สนับสนุนได้ แต่จะเป็นขั้นที่เด็กได้ข้อมูลที่พบจากการสำรวจ ตรวจสอบ ทำความเข้าใจกับข้อมูลนั้น

๔. การนำเสนอการสำรวจตรวจสอบอย่างง่าย ซึ่งในระดับปฐมวัยจะสามารถทำได้โดยการบอกเล่า การวาดภาพสื่อสาร การแสดงท่าทาง การประดิษฐ์ชิ้นงานเพื่อสะท้อนข้อค้นพบ เป็นต้น

สิ่งที่ครูปฐมวัยต้องคำนึงในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา คือ ครูควรต้องกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดโดยการใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้เด็กได้นำความรู้และประสบการณ์มาออกแบบเพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทำกิจกรรม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับปฐมวัย

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์จึงมีความสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาวิธีคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผลคิดสร้างสรรค์คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะที่สำคัญในการค้นคว้าหาความรู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบสามารถตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพที่ตรวจสอบได้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงการนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์มีเหตุผลมีคุณธรรม นอกจากนี้ยังช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์การดูแลรักษาตลอดจนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับปฐมวัยเป็นการตอบสนองและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในการเรียนรู้โลกธรรมชาติรอบตัวและพัฒนาทักษะทางสติปัญญาต่าง ๆ เนื่องจากเด็กในระดับปฐมวัยมีพฤติกรรมธรรมชาติของการสืบเสาะหาความรู้แบบวิทยาศาสตร์อยู่ในตนเอง การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และค้นพบตนเองมากที่สุด ให้ได้ทั้งกระบวนการเรียนรู้และองค์ความรู้ตั้งแต่ระดับปฐมวัย จะช่วยส่งเสริมศักยภาพของเด็กในด้านต่าง ๆ

เป้าหมายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับปฐมวัย

เป้าหมายสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์คือเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถ ดังนี้

๑. แสดงความตระหนักรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นผ่านการลงมือปฏิบัติ การสำรวจการสังเกตการตั้งคำถามและการแลกเปลี่ยนสิ่งที่ค้นพบ
๒. ดำเนินการสืบเสาะหาความรู้ได้ง่าย ๆ ด้วยตนเองอย่างเสรี หรือตามแบบที่กำหนดให้รวมทั้งทำกิจกรรมตามคำแนะนำในการสังเกตการตั้งคำถามการวางแผนการสำรวจการตรวจสอบและการสื่อสารสิ่งที่ค้นพบ
๓. แสดงความเข้าใจและรู้จักดูแลรักษาธรรมชาติ
๔. สืบค้นและสนทนาเกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ และใช้สิ่งเหล่านั้นได้อย่างปลอดภัย
๕. รู้และสามารถใช้สิ่งของที่เป็นเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย
๖. เพื่อให้มีจิตวิทยาศาสตร์มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมในการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับปฐมวัย

ความสำคัญของคณิตศาสตร์ คณิตศาสตร์มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิด ทำให้มนุษย์มีความคิดอย่างมีเหตุผล เป็นระเบียบ มีแบบแผน ตลอดจนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์วางแผนแก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างเหมาะสม และคณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ

เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้ มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต ชอบเล่นและสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว คณิตศาสตร์สามารถพัฒนาเสริมสร้างให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การที่เด็กมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์และมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ไม่เพียงส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในศาสตร์อื่น ๆ คณิตศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญทั้งในการเรียนรู้และมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับปฐมวัยมุ่งหวังให้เด็กทุกคนได้เตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา โดยกำหนดสาระหลักที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

- **จำนวนและการดำเนินการ** จำนวน การดำเนินการของจำนวน การรวมและการแยกกลุ่ม
- **การวัด** ความยาว น้ำหนัก ปริมาตร เงิน และเวลา
- **เรขาคณิต** ตำแหน่ง ทิศทาง ระยะทาง รูปเรขาคณิตสามมิติและรูปเรขาคณิตสองมิติ
- **พีชคณิต** แบบรูปและความสัมพันธ์
- **การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น** การเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอ
- **ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์** การแก้ปัญหา การให้เหตุผลการสื่อสาร

การสื่อสารความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยเรียนรู้ผ่านการเล่นที่น่าสนใจ สนุกสนาน โดยได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุง ดังนี้

ภายในห้องเรียน ห้องเรียนแต่ละห้องจะเน้นความสะอาด สวยงาม ปลอดภัย ตกแต่งบอร์ด ด้วยเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับหน่วยที่เด็กกำลังเรียนอยู่ในแต่ละสัปดาห์ ภายในห้องเรียน จะมีมุมประสบการณ์พร้อมกับสื่ออุปกรณ์ที่แข็งแรง สวยงามปลอดภัย และเพียงพอกับจำนวนของเด็กเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการสัมผัสทั้ง ๕ เพราะมีความเชื่อว่า สภาพแวดล้อมที่ดีจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี มุมประสบการณ์ เช่น มุมบ้าน มุมร้านค้า มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมของเล่นพลาสติก มุมดนตรี มุมแต่งตัว มุมนิทาน นอกจากนี้ ทางสถานศึกษาได้จัดทำห้องน้ำ ห้องส้วม ไว้ภายในห้องเรียน เพื่อความสะอาดและความปลอดภัยของเด็ก

ภายนอกห้องเรียน สถานศึกษาได้จัดตกแต่งสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนด้วยพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ ไม้ดอกไม้ประดับ ผักสวนครัว ไม้ยืนต้น หน้าอาคารเรียนได้จัดให้มีสระน้ำ เพื่อเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา และมีสวนหย่อมด้านหน้า เพื่อความสวยงาม ความเพลิดเพลิน เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กได้ศึกษานอกสถานที่ได้ทำให้เด็กได้สัมผัสธรรมชาติของจริง ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพจิตดี สนุกสนานกับการเรียนรู้มีคุณครูจัดกิจกรรมขึ้นให้กับเด็กยึดหลักการสะอาด ปลอดภัย ร่มรื่น ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

สื่อ

สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้แก่เด็ก

สถานศึกษามีระบบในการควบคุมสื่ออย่างเป็นระบบ มีผู้ดูแลรับผิดชอบมีกระบวนการดังนี้

๑. การจัดหาสื่อสอบถามความต้องการในการใช้สื่อของครูผู้สอน โดยใช้แต่ละห้องนำเสนอทุกต้นปีการศึกษา

๒. การจัดเก็บสื่อทุกประเภทมีทะเบียนคุม มีเอกสารชัดเจน

๓. การจัดการเมื่อลงทะเบียนแล้วจะแยกให้แก่ครูประจำชั้นรับได้ เก็บได้โดยให้แต่ละห้องทำทะเบียนเขียนชื่อของห้องตนเองไว้

๔. การซ่อมจะมีการสำรวจสื่อทุกสิ้นเทอม เพื่อดูว่ามีสื่อใดชำรุดจะซ่อมหรือจำหน่ายสถานศึกษาได้กำหนดสื่อตามลักษณะของสื่อ โดยแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท

๑. สื่อธรรมชาติหมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น พืช ผัก ผลไม้ ดิน หิน เป็นต้น

๒. สื่อสิ่งพิมพ์หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร แผนที่ แผนภูมิ ตาราง สถิติกราฟ เป็นต้น

๓. สื่อวัสดุและอุปกรณ์หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบการเรียน เช่น บัตรคำ หุ่นทดลอง เกมการศึกษา เครื่องมืออุปกรณ์การทดลอง เป็นต้น

๔. สื่อที่ไม่ใช่ความเรียงหมายถึง สื่อที่ไม่มีตัวหนังสือกำกับ เช่น สัญลักษณ์ต่าง ๆ เครื่องหมายต่าง ๆ

๕. สื่อเทคโนโลยีหมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโทรทัศน์วัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เทปบันทึกภาพ (วีดีทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

แหล่งเรียนรู้

สถานศึกษาได้จัดบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยบูรณาการเรียนรู้อ่านผ่านการเล่นที่สนุกสนาน สถานศึกษาควรดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

๑. ภายในห้องเรียน เน้นความปลอดภัย สะอาด สวยงาม ภายในห้องมีมุมประสบการณ์ และสื่ออุปกรณ์ที่แข็งแรง สวยงาม ปลอดภัย และเพียงพอกับจำนวนเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากการสัมผัสทั้ง ๕ มีห้องสื่อมุมประสบการณ์ ได้แก่ มุมบ้าน มุมหมอ มุมร้านค้า มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือมุมบล็อก มุมดนตรี เป็นต้น

๒. ภายในสถานศึกษา จัดให้บรรยากาศที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย มีต้นไม้มากมายหลายชนิด พันธุ์ไม้ต่าง ๆ และห้องสำคัญต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องนาฏศิลป์ และอื่น ๆ

๓. ภายนอกสถานศึกษา คือ สถานที่ต่าง ๆ เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ที่ว่าการอำเภอ ศาลว่าการ สถานีดับเพลิง ตลาด และอื่น ๆ

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเป็นขบวนการต่อเนื่องให้ครอบคลุมพัฒนาการเด็กทุกด้านได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช่วางแผนจัดกิจกรรมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านเป็นการประเมินในสถานการณ์ปกติขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและช่วงเวลาต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนา การบันทึกพฤติกรรมเด็กและวิเคราะห์ข้อมูล ผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ แล้วนำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการมาสรุป เพื่อเขียนรายงานผลพัฒนาการลงในสมุดรายงานประจำตัวเด็กทุกภาคเรียน และรายงานให้ผู้ปกครองทราบอย่างชัดเจน และต่อเนื่องโดยดำเนินการต่อไป

ก่อนเรียน สถานศึกษาจัดทำข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เช่น ข้อมูลทั่วไป ประวัติสุขภาพ ลักษณะนิสัย

ระหว่างเรียน สถานศึกษาได้จัดทำเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ การสังเกต การบันทึก พฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล จากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ บันทึกการมาเรียน บันทึกสุขภาพ และบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กให้สอดคล้อง กับความสามารถหรือพัฒนาการแต่ละด้านของเด็ก

หลังเรียน สถานศึกษาได้นำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการมารวบรวมสรุปและเขียนรายงานผลพัฒนาการลงในสมุดรายงานประจำตัวทุกภาคเรียน

เกณฑ์การประเมินคือ การนำผลการประเมินมาสรุปและจัดระดับพัฒนาการ ดังนี้

- ระดับ ๓ **Z** ดี หมายถึง ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว ชัดเจน
- ระดับ ๒ **Z** พอใช้ หมายถึง ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง แต่ยังไม่คล่องแคล่ว
- ระดับ ๑ **Z** ปรับปรุง หมายถึง ปฏิบัติได้บ้าง แต่ครูต้องให้ความช่วยเหลือ

การประเมินผล

การประเมินผลระดับอนุบาล แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้คือ

- ๑. ประเมินผลประจำ แต่ละกิจกรรม
- ๒. ประเมินผลประจำวัน
- ๓. ประเมินผลประจำภาค/ปี

วิธีประเมินผล

- ๑. การสังเกต

๑.๑ ครูสังเกตเด็กตลอดเวลา เช่น ขณะเรียน เล่น และประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีทั้งเป็นกลุ่ม และรายบุคคลสม่ำเสมอ

๑.๒ บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และพัฒนาการของเด็กในสมุดรายงานประจำตัวของเด็ก

๒. การสัมภาษณ์ คือ การสนทนากับเด็กเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม อาจจะมีการบันทึกการสนทนาด้วยเพื่อหาวิธีการแก้ไข หรือทำให้ทราบว่า ประสบผลสำเร็จหรือไม่

- ๓. ตรวจผลงาน และวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดระดับคุณภาพของการประเมินผลพัฒนาการ มีดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๐ – ๓.๐๐

หมายความว่า ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว ชัดเจน

ระดับคุณภาพ ๒ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๐ – ๒.๔๙

หมายความว่า ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง แต่ยังไม่คล่องแคล่ว

ระดับคุณภาพ ๑ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๑.๔๙

หมายความว่า ปฏิบัติได้บ้าง แต่ครูต้องให้ความช่วยเหลือ

การนำหลักสูตรปฐมวัยไปใช้

การนำกรอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษานั้น ครูผู้สอนในสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (เด็กอายุ ๓ - ๖ ปี) โดยดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้

๑. การเตรียมความพร้อม
  - สร้างความตระหนัก
  - พัฒนาบุคลากร
  - จัดระบบสารสนเทศ
  - จัดระบบบริหารจัดการในรูปกรรมการ
๒. การจัดหลักสูตร
  - หลักสูตรของครูแต่ละคน (แผนการจัดประสบการณ์)
  - หลักสูตรชั้นปี (หน่วยการเรียนรู้/กิจกรรม)
๓. การสนับสนุนคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
  - ระบบการประเมินพัฒนาการ
  - การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - การพัฒนาและเลือกใช้สื่อ
  - การประกันคุณภาพภายในการศึกษา
๔. การบริหารจัดการ
  - ระบบบริหารทั่วไป
  - งบประมาณ
  - อาคารสถานที่
  - วัสดุ อุปกรณ์
  - ระบบประเมินตนเอง
  - บริหารบุคลากรทุกด้าน
๕. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
  - คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ
  - หน่วยงานต้นสังกัด
  - คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
  - คณะกรรมการสถานศึกษา
๖. สรุปและรายงาน
  - สรุปการประเมินตนเองของสถานศึกษา
  - รายงานคณะกรรมการสถานศึกษา
  - รายงานผู้ปกครอง/นักเรียน
  - รายงานชุมชน
  - รายงานหน่วยบังคับบัญชาเพื่อการสนับสนุน

๗. การปรับปรุงและการพัฒนา

- ปรับแผนปฏิบัติงานต่อไป
- ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา
- ปรับปรุงการบริหารจัดการ
- ปรับปรุงระบบสนับสนุนคุณภาพ
- ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๘. แผน ความคิดในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สิ่งที่เด็กรู้แล้วและสิ่งที่เด็กต้องการรู้ได้มาจากการที่ครูสนทนากับเด็กในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ เพื่อทราบประสบการณ์เดิมและสิ่งที่เด็กสนใจเรียนรู้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก

๙. กิจกรรมสร้างสรรค์ในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมได้มากกว่า ๒ กิจกรรมต่อหนึ่งวัน เพื่อให้เด็กได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจ กิจกรรมที่จัดขึ้นควรเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม

๑๐. กิจกรรมเสรีในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูผู้สอนควรจัดศูนย์การเรียนรู้และเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้สอดคล้องกับหน่วยการจัดการเรียนรู้

- การจัดศูนย์การเรียนรู้ควรจัดให้มีอย่างน้อย ๔ ศูนย์หลักคือ ศูนย์บ้าน ศูนย์บล็อก ศูนย์หนังสือ ศูนย์ดนตรี ทั้งนี้โรงเรียนสามารถจัดได้มากกว่า ๔ ศูนย์ ขึ้นอยู่กับจุดเน้นและบริบทของโรงเรียน อย่างไรก็ตามโรงเรียนควรปรับเปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้ง ๔ ด้านให้เต็มตามศักยภาพ

๑๑. สารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ หลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย จะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม ชุมชน ท้องถิ่น และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติ และการเรียนรู้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งหลักสูตรแต่ละสถานศึกษามีจุดมุ่งหมาย คือ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา อย่างเหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างของบุคคล เพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่เด็ก

ภาคผนวก

ตัวอย่าง

รายการที่	แนวทางการจัดสถานที่และสื่อการพัฒนาสำหรับเด็กปฐมวัย
๑	ศูนย์ทราย มุมน้ำ ได้แก่ - โต๊ะเล่นทราย - เครื่องเล่นทราย - อุปกรณ์สำหรับเล่นน้ำ - สื่ออื่นๆ
๒	ศูนย์บทบาทสมมติ ได้แก่ ๑. บ้าน เช่น - ชุดเครื่องครัว - ชุดน้ำชา - ชุดหม้อ - เต้าแก๊ส - เครื่องซักผ้า - ตู้เย็น - จานชามช้อน/ภาชนะใส่อาหาร/รายการอาหารต่างๆ - โต๊ะเก้าอี้สำหรับกิจกรรมต่างๆ - บ้านตุ๊กตา - เฟอร์นิเจอร์ต่างๆ - ห้องน้ำ - ห้องครัว - ห้องนอน - สื่ออื่นๆ ๒. ร้านค้า เช่น - ชุมนร้านค้า - ผัก ผลไม้ อาหารชนิดต่างๆ ขนมจำลองต่างๆ - เครื่องชั่ง - สื่ออื่นๆ ๓. อาชีพต่างๆ เช่น - ชุดเครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่างๆ เช่น ทหาร ตำรวจ หมอ พยาบาล ครู วิศวกร ฯลฯ - ชุดเครื่องมือเครื่องใช้ในอาชีพต่างๆ เช่น ช่างยนต์ ช่างไม้ แพทย์ - สื่ออื่นๆ

รายการที่	แนวทางการจัดสถานที่และสื่อการพัฒนาสำหรับเด็กปฐมวัย
๓	๔. ยานพาหนะและการจราจร ได้แก่ - เครื่องหมายการจราจร - ยานพาหนะจำลอง รถต่างๆ เครื่องบิน เรือ ฯลฯ - สถานที่สำหรับที่จอด/เก็บ/พักยานพาหนะชนิดต่างๆ - สื่ออื่นๆ ศูนย์ดนตรี ได้แก่ - ระนาดประเภทต่างๆ เช่น ระนาดสี่ริ้ว ระนาดเล็ก ฯลฯ - เครื่องเคาะจังหวะ/กรับมือ - กลอง - ผ้าหลากสี/ริบบิ้น - ชุดบูรณาการด้านดนตรี – เทปเพลงสำหรับเด็ก - ลูกบอลขนาดเล็ก/ห่วงยาง - สื่ออื่นๆ
๔	ศูนย์บล็อก ได้แก่ - บล็อกไม้ชนิดและรูปร่างต่างๆ - ชิ้นส่วนปูพื้นฐานสถาปัตยกรรม - บล็อกมหัศจรรย์ - ตัวต่อสร้างสรรค์ - ภาพถ่ายสิ่งก่อสร้างประเภทต่างๆ - สื่ออื่นๆ
๕	ศูนย์ศิลปะ ได้แก่ - กระดานสำหรับวาดภาพหรือโต๊ะวาดภาพ - ชั้นวางอุปกรณ์ศิลปะ - กระดาษต่างๆ - สีชนิดต่างๆ สีเทียน สีน้ำ สีผสมอาหาร สีฝุ่น - ลูกแก้ว - แป้งโดว์/ไม้นวดแป้ง/พิมพ์กดแป้ง - ผ้าเช็ดมือ/ผ้ากันเปื้อน/แผ่นรองกันเลอะ - กาว/กรรไกร - สื่ออื่นๆ

รายการที่	แนวทางการจัดสถานที่และสื่อการพัฒนาสำหรับเด็กปฐมวัย
๖	ศูนย์พัฒนาทักษะกลไกและกล้ามเนื้อย่อย ได้แก่ - โຈกเกอร์ส่งเสียง - ค้อนตอกหมุด หรือด้านอื่นๆ - รูปทรงต่างระดับ - สี่เหลี่ยม/สามเหลี่ยมต่างระดับ - กล่องรูปทรงเรขาคณิต - กล่องรูปทรงปริศนา - สื่ออื่นๆ
๗	พัฒนาความคิด ได้แก่ - ชุดจิ๊กซอว์ต่างๆ - ชุดจับคู่ที่เหมาะสม - ชิ้นส่วนสร้างภาพ - สื่ออื่นๆ
๘	การร้อย ได้แก่ - ตุ๊กตาร้อยเชือก - ชุดสร้างจินตนาการด้วยเชือกแบบต่างๆ - เครื่องทอผ้าเล็ก - สื่ออื่นๆ
๙	การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ - ฝึกลากเส้น - การฝึกความสัมพันธ์กล้ามเนื้อมือกับตา หรือกล้ามเนื้ออื่นๆ - โต๊ะเตรียมความพร้อม - การร้อยลูกปัด - การตัดกระดาษ/เจาะกระดาษ - การเปิด/ปิดขวดต่างๆ - ไม้หนีบผ้า - การฉีกกระดาษ - ภาพต่อมีจุด - การเทน้ำ/ข้าวสาร - การบีบฟองน้ำ/การพับ - การปิดฝุ่น/กวาดขยะ/เช็ดกระจก - การซักผ้า - การล้างจาน - สื่ออื่น ๆ

รายการที่	แนวทางการจัดสถานที่และสื่อการพัฒนาสำหรับเด็กปฐมวัย
๑๐	ศูนย์หนังสือ ได้แก่ - นิทานเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ - เรียนรู้ส่วนต่างๆของร่างกาย - เรียนรู้เกี่ยวกับการมีสุขนิสัยที่ดี - เรียนรู้การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ - เรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือตนเอง - เรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรม - บ้านและสมาชิกในครอบครัวของเรา - เรียนรู้กิจกรรมงานต่างๆในครอบครัว - เรียนรู้ในโรงเรียน บุคคล สถานที่ในโรงเรียน - เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย - เรียนรู้อาชีพต่างๆ - เรียนรู้ศาสนา ความเชื่อ และวันสำคัญทางศาสนา - วันสำคัญของครอบครัวและวันสำคัญของชาติ - เรียนรู้สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ - เรียนรู้ปรากฏการณ์ธรรมชาติ - เรียนรู้การคมนาคม - เรียนรู้เรื่องการติดต่อสื่อสาร - เรียนรู้เรื่องอาหารที่มีประโยชน์ - องค์ความรู้ด้านศาสตร์อื่นๆ - สื่ออื่นๆ
๑๑	การพัฒนาประสาทสัมผัสต่างๆ ได้แก่ - ถูกลีกลับ - จับคู่หอย - ขวดสำรวจรส/สำรวจกลิ่น - ถาดแยกพวก - แท่งรูปทรงต่างๆ - บันไดสี - กล่องชนิดต่างๆ - กล่องเสียง - แผ่นไม้ประมาณน้ำหนัก - แขนงไม้คณิตศาสตร์/การหาความสัมพันธ์ด้านตัวเลข

รายการที่	แนวทางการจัดสถานที่และสื่อการพัฒนาสำหรับเด็กปฐมวัย
	- จับคู่เลข/อ่านตัวเลข - นับกระดุม/ลูกปัด หลักเลขต่างๆ - เกมหาของ - เขียนตัวเลข/เครื่องหมายต่างๆ - กระดานหลักเลขต่างๆ / บวก – ลบ เลขอย่างง่าย - เกมจุด/ลูกคิด/กระปุกเรียงเลข - เศษส่วนหลากหลาย/โดมิโนจำนวน - ตัวอักษรเคลื่อนที่ บัตรอักษรกระดานทราย - การแต่งประโยค/แต่งคำ - รถบรรทุก รถไฟอักษรต่างๆ - สื่ออื่นๆ หมายเหตุ รายการดังกล่าวเป็นตัวอย่างสื่อในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรพิจารณา ดำเนินการจัดหาสื่อที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๖). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖**.

กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว .

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย . **แนวการจัดกิจกรรมเตรียม ประสพการณ์ ตามหลักสูตร**

การศึกษาปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ.(๒๕๖๐).**หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐**.กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการ

และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

จรรยาวัช โพธิ์ทองงาม และคณะ.(๒๕๕๙).**คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ ๒๑**.(เอกสารอัดสำเนา).

จักรพรรดิ จิตมณี และจิตราวดี จิตมณี. (๒๕๕๕). **แนวการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยเน้น**

ผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร.

ชลธิศ สมิติโต.(๒๕๕๙).**การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**.(เอกสาร
อัดสำเนา).

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.(๒๕๕๔).**แนวทางการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ปฐมวัยตาม**

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ : กรุงเทพฯ.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.(๒๕๕๔).**แนวทางการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ปฐมวัยตาม**

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ : กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.**คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช**

๒๕๔๖ (สำหรับเด็ก อายุ ๓- ๕ ปี).กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(๒๕๕๕). **ตัวบ่งชี้สภาพที่พึงประสงค์ และเกณฑ์การ**

ประเมินระดับก่อนประถมศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพ

ภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(๒๕๕๕). **ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์และเกณฑ์การ**

ประเมินระดับก่อนประถมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(๒๕๕๕). **ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์และเกณฑ์การ**.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (๒๕๔๖). **คู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก**

ปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (๒๕๔๖). **คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย**.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.